قلبلری مستغرق دهشت ایدن بر مسوری وقوعاتلر ایله ، او ، دور اجتماعیك ماهیتیله متوافق اوله‌جق صورتده تجارب علمیه‌یه قویولورلر .

بو تجربه‌لر ، بو شعرلر — صوکره اوقدر یلوالاشیر ، خیالالاشیرکه — بتون کوزللیکی اولور .

نهایت ون طقوزنجی عصرك ابتدالرینه قدر افاده ایتدیکی حکمی — طرز جدید ادبه — ترك ایلر ، شعرك صافیتی ، ساده‌لکدن قورتیله‌رق — ویکتور هوغو — زماننده الدیغی رنك ووجهه‌در .

صنایع نفیسه‌ده ، هیکلتراشیده ، رسمده ، موسیقیده تأسیس ایدن . رومانتیزم . شعر ایله ادبیاتده تأثیر طبیعی‌یی (دراماتیك) اصوله قلب ایدییور .

قبالیه علوتك تقابلندن شعرده ، بوی حقیقت اقتسام اولیور ، طبیعتك مرآت انعکاسی طانیلیور .

ایشته تاریخ شعر وادبیات بو ادوار بشریتله قالبدن قالبه ورنکدن رنکه کیره حقیقتده ختام بولییور ازمنهٔ قدیمه‌نك احتیاجات عصریه‌سنی تسکین ایچون صافیته قرون وسطانك تبدلات فکریه‌سنی تأمین ایچون سالکه ، حال حاضرك حیاتی وعموم کائناتك ماهیتی تنویر ایچونده — حقیقته سوقیلیور . دیمك‌که : آرتق شعرده تخیلات ، ادبیاتده عندی تصورات قطعیاً ممنوعدر بوقانونه رعایت ایتمیلر — انجق — زمانلرك ترقیات فکریه ومدنیه‌سندن بی‌خبر بولنانلر اوله‌بیلیر . مابعدی وار

— ازمیر —

شو ورقه‌کزی درج ایتدك دیدکلریکزی بیلن یوق اوقوماز . بیلمیان اوقوسه اکلایاماز چونکه آچیق یازلمامش . بزه بویله یازیلری لازمدر .

بیضانك درسلری

— ایی اولمق —

بیضا ! سکا کچن هفته ویردیکم درسده انسانلرك چالشمسی ایی اولمق ایچون اولدیغنی اکلاتمش ایدم . بو هفته‌کی درسده‌ده ایی اولمغی اکلاته‌جغم .

دنیاده چالشمق ایی اولمق ایچون اولدیغی حالده بك چوق انسانلر اکلایه‌مامشلردر . انلر چالشمه‌یی پاره قزانمق ایچوندر ظن ایدرلر . حالبوکه انسان بك چوق پاره قزانیرده ینه ایی اوله‌ماز .

فقط چالشمه‌نك پاره قزانمق ایچون اولمیوب ایی اولمق ایچون اولدیغنی اکلامش اولانلر چالشمه‌لرینی ، ایشلرینی ، وظیفه‌لرینی ترتیب ایدوب هر ایشك وقتی ، موسمی ، زمانی اوکرندکدن صکره چالیشیرلر .

انسان ایشلرینی ، وظیفه‌لرینی بیلمدن ، صره‌سیله ترتیب ایتمدن چالیشیر ایسه او انسان هرشیئی اولورده ینه ایی اوله‌ماز .

قیزم ! شمدی ایی دیدیکم (ایی اولمق) انسانده موجود اولان کوتولکلری آتوب انلرك یرینه کرچکدن انسان اولانلرده ، ایلرده بولنان ایلکلری المق ایله اولور .

انسان اناسندن هیچ برشی بیلمدیکی حالده دنیایه کلیر . دنیایه کلدیکی بر چوجق عقلندن بشقه هیچ برشیئه مالك دکلدر . او چوجق بویودیکی زمان ایی اولمق ایچون برچوق شیلره محتاجدر .

بیضا ! عقللی اولمق ایی اولمقدر . اوقویوب یازه بیلمك ایی اولمقدر . اوصلی ، تربیه‌لی اولمق ایی اولمقدر . خسته اولمیوب انسانك بدنی صحتده اولمق ایی اولمقدر . بر کوزل اوده اوطورمق . کوزل یمکلر یمك ، کوزل یتاقلرده یاتوب اویومق ، کوزل اثوابلر کیمك ایی اولمقدر . براوده ایکیده برده غوغا کورلتی اولمامق او واخلاق ایچون ایی اولمقدر . ناموسلی ، اعتبارلی ، هرکسك یاننده مقبول اولمق ایی اولمقدر . کولر یوزلی ، طاتلی سوزلی اولمق ایی اولمقدر . زنکینجه ایسه‌ك اودنج پاره ایستین امنیتلی وطوغری ادملره پاره الیسه ویرمك ایی اولمقدر . ایی انسانلری بولوب انلر ایله کوروشمك وانلر کبی اولمق ایی اولمقدر . یلان سویلمیوب دائما طوغری سویلمك وعد ایتدیکی شیئی یرینه کتیرمك ، انسان کندیسنه امانت براقیلان برشیئی قیروب بوزمامق وصاحبنه خیانت ایتمه‌مك ایی اولمقدر . کیمسه‌نك کوتو اولدیغنی ایستمیوب هرکسك ایی ، مسعود ، بختیار اولمسنی ایستمك ایی اولمقدر . کیمسه‌نك کوکلنی قیرمامق ایی اولمقدر . هیچ برشیدن قورقیوب بوصایدقلرمی انسان کندیسنده موجود بولندیرمق ایچون چالشمقده ایی اولمقدر . غریب ، بیکس ، یتیم ، خسته اولانلره یاردم ایتمك اوکبی دردلیلره آجیمق ، مرحمت ایتمك ایی اولمقدر .

بیضا ! برآدمده بو صایدقلرمدن بری نقصان اولور ایسه او آدم ایی آدم دکلدر . ایی اوله‌مامشدر . نقصانی اکلایوب او نقصانی تماملامق ایچون چالشمق لازمدر .

بیضا ! بونلری سکا اکلاتمق ایچون «ایی اولمق» دیه سویلیورم یوقسه «انسان اولمق» دیه سویلیه‌جکدم فقط شمدی سکا اکلاتامام بویله آچیق ترکجه یازوب کندیکم شو مسئله الکدرین بر «فلسفهٔ انسانی» بحثیدر . فلسفه دیمك هرشیئك صوکونه وارنجیه قدر ایچدن ایچه آرایوب حقیقتی نه‌ده نه‌وار اولدیغنی اکلامق دیمکدر . هرشیئك ایچدن ایچه حقیقتی ، حکمتی اکلامش اولانلره حکیم وفیلسوف دیرلر .

بیضا ! ایی اولمق . انسان اولمق بوقدرله بیتمز . ایی اولمق ، ایچون انسانده شمدی سویلیه‌جکم شیلرده بولنملیدر .

بیضا ! «ایی اولمق» ك اول انسان اللهی یعنی یرلری ، کوکلری ، ییلدیزلری ، انسانلری ، حیوانلری ، قوردلری ، قوشلری ، اوبالری بغدایلری ، دورلو دورلو چیچکلری یاپان ، یارادان ، یوقدن وار ایدن وبوتون وارلری ینه یوق ایدن وهرشیئك ، هرکسك رزقنی یعنی ، ییه‌جکنی ایچه‌جکنی ویرن اللهی بیلمکه محتاجدر .

اللهی ، بیلمینلر ایی اوله‌ماز . نه‌قدر ایلر وار ایسه هپ الله عظیم الشانی بیلمشلردر . اللهی بیلن انسان ، کرچکدن انسان اولور . ایی اولور . اللهی بیلمین انسان یلانجی انساندر . هر کوتولکی یپار . هم کندینه هم بشقه‌سنه کوتولك ایتمکدن قاچنماز .

بیضا ! ایی اولمق بزی وهر کوردیکمزی یارادان اللهمزی بیلدکدن صوکره انك انسانلرك طوغری یوله ، یعنی ایی اولمق یولونه کتمك نصل اوله‌جغنی واو یوله نصل کیده بیله‌جکنی انسانلره اوکرتمك ایچون کوندردیکی بیوك عقللی انسانلری بیلوب انلرك کتیردکلری کتابلری اوقویوب الله عظیم الشانك بزه هانکی ایشلری یاپ وهانکی ایشلری یاپمه دیدیکنی اوکرنمکله اولور . والله عظیم الشان ایله بزم آرامزده طوغری یولی بولمامز ایچون واسطه اولان بو بیوك انسانلره «پیغمبر» «نبی» «رسول» دیرز . بو بیوك انسانلری بیلملی سویلدکلری سوزلری ، یاپدقلری ایشلری اوکرنملی . ایی اولمق ایچون انلرك کتدکلری و کوستردکلری یوللری طوتملیدر .

دین ، شریعت ، شرع شریف دیدیکمز شی ایشته بو بیوك انسانلرك یعنی پیغمبرلرك الله عظیم الشانك امرلری اوله‌رق بزه کتیردکلری کتابلر وبزه کوستردکلری یوللردر .

بیضا ! ایشته ایی اولمق بونلری تمامیله بیلوب وبیلدیکنی ایشلمکدر . بونلری تمامیله بیلمز ایسه یاخود بیلدکدن صوکره ایشلمز ایسه انسان ایی اوله‌ماز .

قیزم ! الله عظیم الشانی ، پیغمبرلری ، کتیردکلری کتابلری ، آخرتی ، احکام آخرتی انشاالله بو آچیق افاده وسوزلر ایله سکا بیلدیرمکه چالیشه‌جغم بونلردن بحث ایدن علمه «علم کلام» ، «علم اعتقاد» ، «علم الهیات» دیرلر بو علم غایت بیوك بر علمدر . بو علمی بیوك خواجه‌لر بیلیر . بو علم عربجه اولدیغندن هرکس اوقویامیوب جاهل قالمشدر . الك لازم برشی ایکن نصلسه آچیق ترکجه بر کتاب یاپیلمامسی بزم ایچون بیوك بر نقصاندر بیوك خواجه‌لرمزدن واسلاملرك بیوك عالملرندن ارضروملی شیخ ابراهیم حقی حضرتلری «معرفتنامه» اسمنده کوزل وبیوك ترکجه بر کتاب یازمشدر ایسه‌ده فقط آچیق ترکجه اولمدیغندن وهرکسه مخصوص اوله‌جق بر صورتده ترتیب ایدلمدیکندن‌ده فائده‌سی بیوکلره مخصوص قالمشدر .

اسلاملرك بیوك عالملرندن برکیلی محمد افندی نام ذات عالی‌ده «رساله برکوی» نامنده بو علمده هرکس ایچون وسائر نامل‌رده ترکجه اوله‌رق برقاچ کتاب یازمشدر . انلرده انسانك خوجه‌سز کندی کندینه اوقویوب اکلایه‌جق صورتده اولمدیغندن اوقویانلر یالکز او کتابلرك دیدیکنی بلله‌یوب کندی فکرلرنجه بر بیلیکی‌یه ، برمعلوماته مالك اوله‌مازلر .

بزده بو درسلرمزده او علمی باشدن باشه کوستره‌میه‌جکز چونکه بو درسلر دها برچوق بحثلره کیده‌جکدر . او علمك انجق بیوك ومهم بحثلرینی یازاجغز .

بیضا ! بو علمی اوقومیان ، بیلمین ، اللهی ، کتابی ، پیغمبرینی ، آخرتی بیلمز ایی اوله‌مز .

بیضا ! ایی اولمق ایچون بو علمی بیلدکدن صکره بو علم قدر بیوك بر علم دها واردر ادینه «روح علمی» دیرلر انسانك نه‌دیمك اولدیغنی‌ده او علم اوکره‌تیر . سکا او علمك لازم اولان بحثلرینی‌ده یازاجغم که ایی اولمق ایچون ابتدا کندینی اوکرنمش اوله‌سین .

بیضا ! انسان اولمق ، ایی اولمق بونکله‌ده بیتمش اولماز . انسانده ایی وکوتو خویلر واردر انلری‌ده بیلوب کوتولرینی یاپمامق وایلرینی عادت ایدوب دائما یاپمق لازمدر .

انسانك ایی کوتو خویلرینی‌ده اوکرتن علمه «خوی علمی» ، یاخود «علم اخلاق» دیرلر . بونی‌ده اوکرنمین بیلمین تام انسان اوله‌ماز .

بیضا ! ایی اولمه‌نك نه‌دیمك اولدیغنی شمدی سکا خبر ویریم . قیزم ! ایی اولمق یعنی انسانلرك واللهك یاننده سوکیلی ومقبول اولمق قلب سلیم صاحبی اولمقدر .

بو «قلب سلیم» سوزی شمدی سکا بك

بیلدیجی کله‌جکدر . بونی اکلایه‌جقسین بو سوزی اکلامیانلر بك چوقدر . بو سوزك نه دیمك اولدیغنی «روح واخلاق» علملرینی اوقویانلر ، بیلانلر بیلیر .

قلب نه‌در سلامت قلب نه‌دیمکدر روح واخلاق علملرینه دائر اولان درسلریکی کورنجه اکلایه‌جقسین .

ایشته قیزم ایی اولمق اودر . بونی اکلامق ایسه علم ایله بیلمك ایله اولور . بیلمه‌نك نه‌دیمك اولدیغنی کله‌جك درسده کوره‌جکسین .

— بر افاده —

قارئلرمزك معلومیدر که عشقه سودایه دائر رومان یازمق مسلکمزك خارجنده‌در . بو کونکی نسخه‌مزدن اعتباراً — فکری — سرلوحه‌سیله نشرینه باشلادیغمز حکایه ایسه رومان دکل ملی بر حکایه‌در بو حکایه تربیهٔ اولاد وتجارت کبی مهم خصوصلره دائر اولوب مملکتمزك مقتدر وخلوق کنجلرندن سعادتلو مرآت بك افندی حضرتلرینك مخدوملری عزتلو جمال بك طرفندن قلمه النمشدر .

— فکری — جدی یازلمش براثر اولدیغندن جدی مطالعه‌یه لایقدر .

- فکری -

مؤلفی — : جمال

بدرینك وفاتندن صوکره رئیس عائله اولان آکاه بك سعی وغیرتی ، درایت وفطانتی سایه‌سنده آز زمان ایچنده پدرندن قالان بورجلرینی اوده‌یه‌رك کوندن کونه منطفی اولمقده بولنان بر تو اقبال خاندانی بر درجه‌یه قدر قورتلندیرمشیدی الده‌کی ثروتی انجق اورته حالده یشامغه کافی ایکن غیرت متوالیه‌سی ومعاملات کارآکاهیسی یاردمیله دها افزایشنه باشاردی .

اوتوز اوج اوتوز درت یاشلرنده اورته بویلی ، قوی البنیه ، یاقیشقلی بولنان آکاه بکك یارمی اوج اوطه ایله واسع بر باغچه‌یی مشتمل خانه‌سنه کیرلسه یالکز دورت بش کیشی‌یه اقامتگاه اولدیغی وجسامتنه نسبتله هیچ حکمنده بولنان سکنه‌سیله حال سکوته مستغرق بولندیغی کورولوردی . ایچنده نه کوچوك بر کورلتی ، نه بیوك بر سس بولنمیان شو بنای ماتمدار اوه‌صره اوفق بر معصومك فریادیله طنین انداز اولیوردی . بو چوجق آکاه بکك ایلك محصول ازدواجی ووالده‌سی لمانك صوك یادکار حیاتی ایدی .

لمان حقیقةً تناسب اعضاسی ، حسن اندامی ، اطلاقی رنك سمایه غبطه بخشا اولان مائی کوزلری ، لطیف صاری صاچلریله بربری سیرت ، معلوماتی ، درایتی ایله کامل بر انسان ؛ حسن اخلاقی ایله شکل بشرده بر ملك اولدیغنی بیلدیرمشدی .

نه چاره که دنیایه یالکز بو چوجغی تولید ایچون کلمش کبی او وظیفه‌سنی ایفا ایدر ایتمز بستر موته سریلمش ، ماتمی طوتیق ، تام خزان پرورینی یاد ایتدیرمك اوزره یادکار حیاتی ؛ دها طوغریسی نشانهٔ مماتی اولان (فکری) یی براقمش حجله‌گاه آمالی اولان شوخانه‌یه وداع ایلمشدی . اکاه بك‌ده روحی کبی سودیکی حرمنك کنج یاشنده وفاتی کبی بر سلهٔ فلاکته اوغرامشدی .

طائرهٔ صفا پرورلرندن بری عالم ملکوته اوچورمش اولان شو لانه‌یه برده آکاه بکك شدت مفتونیتدن منحصل فرقت ابدیه نائره‌سی منضم اولنجه بوندن اقدم بر جنت‌زار محبت ، بر کلشن سعادت اولان خانه‌سی مزار قدر قسوت انکیز ، زندان قدر ظلمت آمیز بر جای عزلت کسلمشدی . هر کوشه‌سنده لمانك خیالی طولاشیر . هر طرفده بر نو آمالی بر دها لمعان ایتمشده کلیور ظن ایدردی . کوکلنك دمساز تعزیتی خانه‌سنك سکوت وسکونتنه مستغرق اوله‌رق اشکریز تأثر اولنقدی . الك بیوك مدار تسلیتی (فکری) ایدی آکاه بك خزاندیده بر کلزار وصالك شوغنچهٔ یکانه‌سنده سرایر محبتی اوقوردی . صیق صیق چفتلکنه کیدرك جولان تأثراته میدان ارادردی .

ایشته فکری قیافت غریبانه ایله چکلدیکی مهمانخانه‌ده کندیسنه مدار نجات اوله‌جق ایکی حامی مشفقك بریسنی بو صورتله غائب ایدرك یالکز پدرینك ظل مرحمتنده قالمش ایدی . بر سود ننه‌نك آغوش ارضاعنه براقلمشدی . فکری بیودکجه آکاه بك کندیسنه بر ودیعهٔ الهیه اولان چوجغك حسن تربیه‌سنی دوشونمکه باشلایه‌رق حکیمانه بر نظارت ، کاملانه بر تربیهٔ آلتنده بولنمسی اسبابنی احضار واکمال خصوصنده دوچار مشکلات اولیوردی . چونکه آکاه بك جاهل لالالرك الرنده چوجق بیوتك او معصوملری دها کوچکدن تربیه‌سزلکه الشدرمق دیمك اولدیغنی بیلیوردی . فقط بر سنه صوکره زوجه‌نك وفاتیله بسبتون بیکس قالان بیوك همشیره‌سی برادری آکاه بکك خانه‌سنه کلرك فکری‌نك تربیه‌سنی در عهده ایتدی . بو صورتله فکری حاله‌سنك آغوش تربیه‌سنه آلندی .

فکری هرکسك طالعی مساعده ایتمه‌جك اوله بر حامی مشفقه دوشمشدیکه جناب حق بو یتیمك حاله آجیمش‌ده بو حامی‌یی کوندرمش یاخود دنیادن ناکام کیدن لمانك روحنی شاد ایتمك ایسته‌مشده جکر پاره‌سنه بو قادینی ترفیق ایلمش ظن ایدییوردی . چونکه درایت وانسانیت مجسمی اولان خاله‌سی یتیمی کندیسنه بر موهبهٔ الهی عد ایلمش والده‌سنك یوقسزلغنی بیلدیرمامش ایدی .

فکری براز بیودوکه ، سویلمکه باشلادیغی زمان او آنه قدر یأس وماتم ایچنده قالان خانه‌سی خلقتی براز شنلندیرمشدی . آکاه بك بر کلزار خزان دیده‌دن آلدیغی شوغنچهٔ محبتك خنده‌ای انکشاف اولمسندن سرمست صفا اولیوردی . همشیره‌سی لذت حیاتی شوباوروجغده تجسم ایتمش بولوردی کوچك وسویملی بر چوجق خانه ایچنده کوستردیکی موقع حاکمیته هرکسی مجبور انقیاد ایلر . اراده ایلدیکی شدتلی بر قوهٔ جاذبه‌سیله افراد عائله‌سنی مستغرق مودت ایلر .

چوجقسز خانه‌نك یمشسز برباغدن ، چیچکسز برباغچه‌دن هیچ فرقی یوقدر . بونك ایچوندرکه لمانك وفاتندن صوکره بر لانهٔ متروکه‌دن عبارت قالان خانه‌نك بوسویملی معصومه‌نك وجودندن طولانی هر کوشه‌ده باشقه بر مسرت تجلی ایتمشدر .

فقط فکری‌نك اوچنجی سال حیاتی بیچاره لمانك اوچنجی سنهٔ وفاتی ایدیکه ظهور ایدن بر وقعه اوچ سنه‌دنبرو آرامکاه منزویان کبی سسسز ، صداسز قالوب‌ده فکری‌نك سسیله ، صداسیله طنین انداز اولمغه باشلایان شوخانه‌نك سکونتی طنطنه‌لرله اخلال ایده‌جکنی کوسترمدی اوده آکاه بکك یکیدن تأهل ایله عمرینك حالت انزواسنه خاتمه ویرمکه قالقمسیدی . آکاه بك سوکیلو زوجهٔ مرحومه‌سنك سائقهٔ تأثیری ایله اول امرده تأهل فکرنده دکلدی . فقط شو عالمده هرشی آن بآن متحول ومتجدد اولدیغی کبی آکاهك قلبنده‌کی محبت لمان شدتلی تأثیر زمانله انطفا پذیر اولیور اولجه کوزی اوکنده طوران خیال لمان حادثات سازه‌نك ذهنی اشغال ایتمسیله یواش یواش تباعد ایتمکه وبالاخره جسمی کبی ظلمتکاه ماضی‌یه طوغری کیتمکه باشلامشدی .

یادکار محبتی اولان فکری او خیال موهومه هر وقت بر روح بخش [illegible] اولدیغندن بسبتون کاشانهٔ [illegible] قالمیوردی بونك ایچون آکاه بك [illegible] جمعیت بشریه‌یه عائد بر وظیفه‌یی ایفا هوسیله عشق لمان چاریشیورلر ایدی .

مابعدی وار

متنوعه

محبت مادرانه‌نك استقبالی

آوروپاده قادینلرك طرز معیشتلرینی وصورت حرکتلرینی وبالخصوص وظائف اساسیه‌لرینی کیندکجه تبدیل ایتمکده اولدقلرینی نظر دقته الان دور اندیشاندن بری محبت مادرانه‌نك بو نقطهٔ نظردن استقبالی نه‌یه منجر اوله‌جغنی عائله‌یه مدار اولمق اوزره آتیده‌کی وقعه‌یی سرد ایلمکده‌در :

وظیفهٔ یومیه‌سنی بعدالاکمال خانه‌سنه عودت ایدن بر انکلیز زوجه‌سنه :

— ماری ! ... بوکون نه یاپدك ؟ ... نصل وقت کچیردك ؟ ...

دیه صوردقده اوزرینه زوجه‌سی دیرکه :

— بوکون نصل وقت کچیردیکمی بیله‌میورم ! ... مشغولیتم پك زیاده ایدی شمدی‌یه قدر بو درجه‌لرده مشغول اولدیغمی بیله‌میورم !

— او ... نه یاپدك باقه‌لم ؟

— صباحلین ساعت طقوزده خانه‌مدن چیقمش ایدم . طوغریجه میسیس ق ... ك خانه‌سنه کیتدم ... ویکی نشر اولنمش مهم بر کتابی مطالعه ایتدك ... اوزرینه «جمعیت بشریه» بولنمسی احتماله مبنی یازلمش غایت نافع براثر ! ..

— اویله اولملی ... اسمنی ایشتمش ایدم !

— میسیس ق ... بو کتابی باشدن اشاغی‌یه قدر اوقودی . بزده اوراده بولنمه ایدیکز ده دیکله ایدیکز ... بعده تاریخ طبیعی معلمی و ... نك درسخانه‌سنه کیتدك .. بو افریقای وسطی حیوانات خرده‌بینیه‌سی حقنده بر درس ویرییور ایدی . انی دیکلدك ...

— (نیم مستهزیانه بر طور ایله) ظن ایدر ایسه‌م بوندن‌ده خیلی استفاده ایتمش اولملیسکزدر !

— اکا شبهه‌می وار ؟ .. پك زیاده استفاده ایتدك .

— پك اعلا ! . صکره نه یاپدیکز ؟

— مسائل دینیه‌یه دائر مباحثات جریان ایدن میتینغلردن بدنجیسی «بیوك قلوب»ده ویرلمش ایدی . ساعت اون برده صکره اوراده کیتدم .. یارم ساعت قدر اوطوردوم ..

انجویه‌ده برشی اولدیغی تكرتحششاتك معلومیدر .

ابراهیم علیه السلامك آتشده یانمدیغی ایسه بین الملل متواتردر .

ایشته بونلر مؤثر حقیق اولدیغندن اثر تخلف ایتمدی . اكر بونلر مؤثر حقیق اولسه‌ایدی ابدا تخلف احتمالی لازم كلیردی . بونكله برابر انسانك زهرایچمسی وه‌وجود كندیسنی آتشه آتمسی اصلا جائز دكلدر . چونكه زهرك موته . آتشك یاقمه‌یه سبب اولملری عادت الهیه اوله‌رق اوزره جاریدر . عادت الهیه ایسه آنجق معجزه كبی كرامت كبی برحكمتله تخلف ایدر .

بو سویله‌دیكلریمك كافه‌سی حكم قدردر . آتشك یاقمسیده یاقمامسیده تقدیر خدادر .

شو ایضاحاتدن (قدر) ك نه‌دیمك اولدیغی ومسئلهٔ قدر حقنده نه‌یولده اعتقاد ایدلمك لازم كلدیكی اطرافیله آكلاشلدی ظن ایدرم .

شریعتدن . دیندن قطع نظرله قدرك وجودینی عقلاً ده لازم كوریورز . بونی اثبات اوقدر كوچ برشی دكلدر . آنی اثباتدن اول شونی سویلیه‌لم كه قدرله جناب حقك وجودی بیننده تلازم واردر . برینك وجودی دیكرینك ثبوتنی مستلزمدر . جناب حقك وجودینه قائل اولان برآدمك قدركده وجودینه قائل اولمسی ضروریدر . قدرك وجودینی اعتراف ایدنده جناب خالقك وجودینه قائل اولمش دیمك اولور . بونلرك برینی اثبات دیكرینی اثبات دیمكدر . جناب حقك وجود اقدسنی معارضینه قارشی اثبات ایچون مدققین علمانك سرد ایتدكلری افكار صائبه‌یی نقل ایده‌جك اولورسه‌ق پك اوزون كیدر . صدددن چیقمش اولورز .

بحثمز (قدر) حقنده اولدیغندن انك جهت عقلیه‌سنی اراءه ایچون یالكز كندی فكر عاجزانه‌مزی مختصر برصورتده بیان ایده‌جكز .

مزیات اسلامیه‌دندركه قواعد اعتقادیه‌ده بركیمسه‌نك دیكر بركیمسه‌یی تقلید ایتمسی جائز دكلدر . هركسك اقتداری نسبتنده قواعد اعتقادیه‌یی عقلاً استدلال ایلمسی فرض عیندر . حتی بعض اعاظم علما عقلاً استدلالی ترك ایدوبده صرف تقلیدی اوله‌رق ایمان ایدن كیمسه‌نك ایمانی معتبر دكلدر . دیرلر بوده دیمكدركه عین حكمت ، عین حقیقت اولمسندن ایلری كلیر . بناءً علیه فكریمزی بیان ایدییورز :

بوقاریده بالمناسبه « تقدیر آلهی اولماسه اولسه‌عادی برتوزك مدهش برعلته دوا اوله‌بیلمسی متصور دكلدر » دیمش ایدك . ایشته بوسوز برعاقل ایچون قدرك اثباتنه كافی برسوزدر . اویله دكلمی یا ؟ تقدیر الهی اولمامش اولسه اوتوز ، مدهش برعلته دوا اوله‌بیلمك ایچون حائز بولنمسی لازم كلان خاصه‌یه نره‌دن مالك اوله‌جق . آنكله دیكر توزلرك نه فرقی وار . اوخاصه‌یه اوتوز مالك اوله‌جغنه اونه‌كی توزلر مالك اولسه‌یدی نه‌مانع اولوردی (سولفاته) نك حائز بولندیغی خاصه (آنتیرین) ك حائز بولنمسی ، آنتیرینك مالك اولدیغی خاصه‌یه سولفاته‌نك مالك اولمسی ویاخود هر ایكیسنكده او خاصه‌لردن محروم بولنملری عقلاً جائز اولان شیلردندر .

ارباب فن بوكبی شیلری تجربه ایدرز تجربه سنده نه‌یی مشاهده ایدرسه آنی بیان ایدر . اثنای تجربه‌ده سولفاته‌نك حائز بولندیغی خاصه‌یه آنتیرینك مالك اولدیغی كوریله‌یدی اطبا صتمه‌یه طوتلمش آدمه آنتیرینی توصیه ایدردی . هركسده انی قوللانیردی .

شمدی سولفاته‌نك بویله برخاصه‌یه ، آنتیرینك دیكر برخاصه‌یه مالك اولملری نره‌دن نشأت ایدییور ؟ دیه‌اورته‌یه برسؤال آتارسه‌ق عجبا نه جواب ویریلیر .

طبیعتدنمی دینیله‌جك ؟ طبیعت دینیلان شی نه‌در . اوطبیعت دیدیكمز شی ، موجوداتك هربرینك ایری ایری حائز بولندقلری خاصه‌لردن باشقه برشیٔ دكلدر بزده اوخاصه‌لردن هربرینك باشقه برشیئه اختصاصی نره‌دن ایلری كلدیكنی صورییورز .

تصادفمی دینیله‌جك ؟ اوحالده كائناتك تصادفی اوله‌رق وجوده كلدیكنه قائل اولمامز لازم كلیر . حال بوكه بز اوفاجق برشیئك تصادفی اولدیغنه قائل اوله‌میز . برطاغك دروه‌سنده اوفاجق براوطه‌یه تصادف ایده‌جك اولسه‌ق وقتیله اورایه انسانلرك كلوب اواوطه‌یی یاپدقلرینه جزماً حكم ایدرز دكلمی ؟ بریسی چیقوبده « خیر بواوطه‌یی انسانلر یاپامشدر . بلكه مرور زمانله وروزكارك — سوقیله طاشلرك ، اغاجلرك بربره طوپلانمسندن كندی كندینه حاصل اولمش برشیدر » دیه‌جك اولسه — حرفك بوسوزینه التفات ایدرمی یز . نه‌كزن . بلكه خندهٔ استهزا ایله مقابله ایدرز . نیچون ؟ ... چونكه كوریبورزكه دیوارلر منتظم برصورتده كیرجله طاشله یاپلمش . اوزرلرینه دیركلر یرلشدیرلمش . تخته‌لر بربرینه ملاصق اوله‌رق چیویلرله دیركلره چاقیلوب طاوان یاپلمش . اوطه‌نك ایچنه كیروب چیقه‌بیلمك ایچون قاپو یاپامش . آیدینلق اولمق ایچون پنجره آچیلمش . بوكبی شیلرك انجق فكرایله ومرتبك ترتیبله وجوده كله‌جكنی بداهةً بیلدیكمزدن اوطه‌نك كندی كندینه حصول بولدیغنه قطعیاً اینانه‌میز .

بویله عادی براوطه‌نك كندی كندینه حصول بوله‌جغنه قائل اولمیان برادم ، نصل اولیورده عقللره طورغونلق ویره‌جك درجه‌ده صنعتله تحكیم ایدلمش اولان بوبدایع مكوناتك شوقتنای حیرت افزاده برحكیم ذی اقتدارك صنع وتقدیری اولمدیغی حالده كندی كندینه وجوده كلدیكنه قائل اولیور . آكلایه‌میز . بویله برفكره ذاهب اولانلرك عقللرینه شاشارز .

عقل سلیمه مالك اولان برادم . بومكونات غریبه‌یی دكل كندی وجودینی نظر امعانله ملاحظه ایده‌جك اولورسه برادیمزك دیدیكی كبی :

وارلغم حاقمك وارلغنه شاهددر
غیری برهان قوی وارایسه‌ده زائددر

دیمكدن باشقه چاره بوله‌ماز .

- فكری -

مؤلفی — : جمال

برمدت محبت لمعان احراز غالبیت ایتدی . لكن ایفای وظیفهٔ انسانیه املمه همشیره سنك كیجه كوندوز دوام ایتمكده اولان تشویق واصراری منضم اولنجه آكاه بكده قوت مقاومت قالمادی . كوندن كونه تأهل فكری خیال لمعانه تقدیم ایتدیرمكه باشلادی . سوكیلی زوجهٔ مرحومه‌سنك حانهٔ خاطرنده قالان آثار عشقندن استعفای قصور ایدمرك لوازم تأهلی استحضاره قویولمشدی بونكله برابر حسیات ملتیه‌نك الك اینجه‌لرینه ، الك نازكلرینه مالك بولونان آكاه بك ندیمهٔ روحنك قلبنده دفن ایلدیكی محبتی بوقراوینك پامال ایده‌جكنی دوشوندكجه متأثر اولمقدن ، ارهصره كوز یاشی دوكمكدن كیرو قالمیوردی . اهمیتدن عاری بروقعه بیله بعضاً مدت مدیده انسانك ساحهٔ حافظه‌سنی اشغال ایتدیكی تصدیق ایدیلورسه بوكبی مهم برحادثهٔ معنویه تأثراتنك قلبنده ابدی اوله‌جغنه شبهه ایدیله‌مز .

آكاه بكه اصنافدن علی اغانك كریمه‌سی (فطانت) انتخاب ایدلمشدی . انتخاب قرارلشدیرلدی .

هرایكی طرفجه دوكون تلاشنه دوشلمشدی آكاه بك یكیدن كندیسنه برایكی اوطه دوشتمشدی . بوتنظیفات اثناسنده لمعانك اونه‌ده بروده قالمش اوفق تفك شیلری خدمتجیلرك الینه كچدكچه (زوالی لمعان) فریادیله فغای دهره تأسف خوان اولیورلردی . یانلرنده طولاشان فكری بوتأسفلری قات قات آرتدیرییوردی .

ارتق جمعیت اجرا ایدلمش . كلین كتیرلمشدی . فطانت چهرهٔ مهپروری ، رفتار موزونی ایله الطاف طبیعه‌نك الك كتیرلمشدی . فطانت چهرهٔ مهپروری ، بیوكی اولان حسن آنه مالك اولدیغی كوسترمشدی نه‌چاره‌كه پدری غلظت فكریه‌سندن ، عطالت عقلیه‌سندن دولایی جكرپاره‌سنك زینت معرفتله تزیینی شدتله منع ایتدیكندن بوكوزل قیزك معلوماتی پك محدود ، غایت پارلاق ومجسم برمنظومهٔ تلیغه لوحه‌سنی اراءه ایدن لطافتی یاپه هیكل بی پك روحسز قالیوردی برمدت صكره فكری كتیرله‌رك ال اوپدیرلمش ایدی .

شوراسی شایان قیددركه بروقتلر وجود لمعانه كوزلری قاشدیره‌جق صورتده تنور ایدن شوجلوه‌كاه برمدت صوكره فرش اخضاره‌كی آه وانینه جولانكاه اولمش . بونوحیانك بردنبره انطفاسیله بردار آلحزان كسلمشدی . مادرینك كذركاه سیانی اولان شوبرلرده ارهصره طنین انداز اولمغه باشلایان فكرینك صدای معصومانه‌سی خرابه‌زاره قونان احسن قوشجغزینك نغمات حق كویانه‌سی قدر مؤثر ایدی .

فطانتك دبدبهٔ ورودی بوراسنی یكیدن اعماره باشلامش كبی كورنیوردی . حقدن باشقه برشی بیلمیان اناسحق جقدم بوكبی غلبه اقله كسب موانست ایلمشدی .

∴

فكری بش یاشنه كیردی بركون الله یكیردیكی برالفباجزئی ایله حاله‌سنك یانینه قوشدی خانم حاله كتابمه باقسه‌ك آ .. نه كوزل هروقت مكتبی سویلیورسین بنی نه‌وقت مكتبه كوندره‌جكسكز .

دیمش ایدی . حاله‌سی آكاه بكه فكرینك مكتبه كیتمك ایستدیكنی سویلدی . آكاه بك ممنوناً راضی اولدی .

پدرینك موافقتی خبر الان فكری خاله‌سنك هرزمان تشویق آمیز كلاملریله ذهننه قویدیغی مكتبك زمان دوامی كلدیكی ایچون دورلو دورلو سوزلر كوسترییوردی .

ایشته شواقادت‌دن هرشینك حائز اولدیغی خاصه آنجق تقدیردیمك اولان تقدیر الهی ایله حصوله كله‌بیله‌جكی ، تقدیر اولمامش اولسه او خاصه‌یه مالك اوله‌میه‌جغی ثابت اولدیغی ظن ایدرم . بوندنده جناب حقك موجودیتی ثابت اوله‌جغی مستغنی بیاندر .

بوبابده ذكر ایدیله‌جك دلائل پك چوقسه‌ده سوزی اوزاتمامق ایچون بوقدرله اكتفا ایلدك .

كیمی بردن ایدر منازلی طی
كیمی بیك سوزدن آكلامز برشی

— مابعدی وار —

بیضانك درسلری

— بیلمك —

بیضا ! بیلمك ، دنیاده كوردیكك ، ایشتدیكك ، قوقلادیغك ، طوتدیغك ، شیلرك نه اولدیغنی ، نصل اولدیغنی ، نه‌ایچون اولدیغنی ، نصل یاپلدیغنی نه‌ایچون یاپلدیغنی آكلامقدر .

بیضا ! برانسان انساندر ، قویون ، كچی ، مركب كبی برحیوانده حیواندر . انسانك یر ، ایچر ، یورور ، كزر ، اوینار ، اویور ، كورر ، ایشیدر ، قوقلار ، الیر ، قورقار ، قاچار ، باغیرر ، خسته اولور كوزی وار ، قولاغی ، الی ، دلی ، باشی ، بورنی اغزی واردر . وجودی ات ، دری قان ، كیك كبی شیلردن عبارتدر . ایچنده جكری ، یوركی ، بوبركی باغرصاغیده واردر . والده‌سندن طوغار ، دنیاده یشار صوكره اولور . برحیوانده عینی انسان كیدر . وجودی ات كیك قان اولدیغی كبی الی ایاغی كوزی قولاغی باشی بدنیده واردر . یرایچر اوطورر قالقار كزر یشار اویور اوینار باغیرره چاغیرر . برمدت یشادقدن صوكره اولیر . الحاصل انسان نه‌یپارسه حیوانده اونی یپار . انسانده نه‌وار ایسه حیوانده‌ده اوواردر . عجبا انسانده برحیوانمیدر ؟ یوقسه باشقه برشیمیدر ؟ حیوان ایله انسانك فرقی وارمیدر .

بیضا ! انسان ایله حیوانك فرقنی صوردیغم دقتلی بوسؤال هم قولای هم زوردر . اكر بوسؤاله كوزل جواب ویریلور ایسه درسمز اولان (بیلمك) بحثی‌ده آكلاشلمش اولور .

انسان ایله حیوانك فرقی واردر همده بوفرق اویله دوشونمكه محتاج دكل كوزله كورولیور . حیوانلرك همان هپسی طاتیر یوریرلر . انسان ایسه انلره بكزه‌مز بوتون بوتون فرقلیدر .

انسانك برنجی فرقی دریسنك تویسز اولمسیدر . ایكنجی فرقی ایسه اغاج كبی باشی یوقاری طوغری دیك اولدیغی حالده ایكی ایاغی اوزره یورر . اوچنجی واك بیوك فرقی ایسه لاقردی سویلمسیدر .

ایشته قیزم انسانی سائر حیوانلردن فرق ایدن ایران جهتلر بونلردر .

بیضا بوسوزلر طوغریدر . فقط دوشونمك ایستر . بوفرقلر انسانك حیوان اولمادیغنی آكلاتمق ایچون فرق دكلدر . بوفرقلر انسانی حیوانلقدن قورتارمغه ، ایشته انسانله حیوانك اراسنده قولایجه بولونه‌بیله‌جك فرقلر بونلردر لكن بوفرقلر هیچ بزم ایشمزه یارامان .

بوفرقلر اولسه اولسه انسانك سائر حیوانلره انجق شكل ویاراداشده بكزه‌مدیكنی كوسترمك ایچون اوله‌بیلیر .

قزم ای دوشون بوفرقلر بوكدی ایله بركچی ، برایتك ایله برخروس اراسنده‌ده واردر . كچینك بوینوزلری اولور كدینك توكلری ایله طرناقلری ده . كچیككنه بكزه‌مز ، كدینك قویروغی باشقه كچینكی باشقه‌در . آت درت ایاقلی قاناتسز اولدیغی حالده ، خروس ایكی ایاقلی وقاناتلیدر .

بیضا بوفرقلر بزه حیوانلرك نوعنی بیلدیرر . بری چیقوبده انسانده حیواندر ، فقط نوعی باشقه‌در ، یارادلشی باشقه‌در دیه‌جك اولسه اوكا بوفرقلری كوستروبده انسانك حیوان اولمدیغی حقنده جواب ویرمش اوله‌میز .

انسانی حیواندن آیران الك بیوك فرقه كله‌لم . بوفرق انسانك لاقردی ایتمسی ، لاف سویلمسی ایدی . فی الواقع سائر حیوانلرك بویله انسان كبی لفظلر ، كلمه‌لرایله لاف ایتدكلری كورولمامشدر .

قزم بن بوكورولمامشدر سوزینی سویلیور ایسه‌مده بلكه‌ده ایشیتمه‌یوره‌نی قومشومزك برقارغه‌سی وار ایدی عقلنه كلیورمی ؟ « عرب ، عرب ، هایدی كیت خانم اوده یوق » كبی لافلر سویله‌میوریدی بوقارغه‌دن دها كوزل لاف سویلین قوشلر واردر . طوطی قوشی پاپاغان قوشی كبی قوشلر اوكرتلدكدن صوكره پك اعلا بزم كبی لاقردی سویلیورلر .

بیضا ! (منطق) دیرلر برعلم ، برفن واردر . اوراده بوقوشلرك بویله لاقردی ایتمكله انسانه بكزه‌مدكلری خصوصی قبول ایتمزلرده بوقوشلر هرنه‌قدر انسان كبی لاقردی ایدیورلر ایسه‌ده انلر اوكرتدكلری سویلرلر ویالكز اوكرندكلرینی سویلرلر انسان كبی هرایستدكلرینی سویله‌مزلر شوحالده سوز سویلمكده انسانه بكزه‌مزلر دیرلر .

فی الواقع بوقوشلر اوكرندكدن صكره سویلیه‌مدكلری كبی اوكرندكلری كلمه‌لردن باشقه انسانلره مخصوص لاقردیلری‌ده اغزلرندن چیقاره‌مازلر .

بیضا ! بوفرقده انسانی حیوانلردن آییروبده انسانك حیوان اولمادیغنی بزه آكلاتماز . زیرا شوكوردیكمز قوشلرك اوكرتدكلری صورتده اولسون لاقردی ایتملری اغزلرینك ودیللرینك لاقردی ایتمكه استعداد وقابلیتی یعنی الویرشلی اولدیغنی بزه آكلاتیر .

برده هرحیوانك كندینه مخصوص لاقردیلری واردر . بونك ایچون لاقردی ایتمك انسانك حیوان اولمادیغنی بزه آكلاتمز .

هرحیوانده كندی نوعی ایله بینی شكل وقیافتده عینی كندی كبی اولان حیوانلر ایله

مكتبه كوندرلمسی ایچون تعیین ایدیلن كونده فكری اركن قالقه‌رق قوشه قوشه پدرینك اوطه‌سنه كیردی . باباسنك ، والده‌لكینك الینی اوپدی خانه خلقنه طفلانه برسوینجله (بن مكتبه كیدییورم) یوللو تبشیراتده بولندی .

هرجهتدن كوردیكمز فوق العاده التفاتلردن اوكوچك قلبی ، نیالرقدر سوینجله طولدقدن صوكره پدرینك تخصیص ایتدیكی خدمتجی ایله برابر یوللانمشدی .

فكری عائله‌سنی مسرتلر ایچنده براقه‌جق صورتده ایلك پشین اراءه ایتدیكی خواهش برقاچ كون صكره زائل اولمیوب بالعكس هفته‌لر ، ایلر ، سنه‌لر كچدكچه ارتمش ایدی .

یاشنك تزایدیله اعضا وقوای بدنیه‌سی نشوونما بولدقجه معلومات مكتبیه‌سیده كوندن كونه ترقی ایلیوردی . فكری هركون صباحلین مكتبه كیدر ، اقشام اوزری اوه عودتنده طوغریجه حاله‌سنك یانینه قوشه‌رق بوكون نه‌لر اوقودیغنی معلملرندن نه‌لر ایشتدیكنی سویلر ایدی .

جمعه كونلری مناسب برایكی ارقداشیله باغچه‌لرنده اوینار واكثریا پدریله عربه‌یه بینه‌رك سیره چیقاردی .

اطوار مظلومانه ، چهرهٔ صفوت معصومانه‌سیله هركسك موجب رقتی نه‌ناصیه‌سنده برق اوران علائم ذكا ایله جبهه‌سنك شایستهٔ تقدیری اولان شونادرهٔ فطرتی اكام یكدن زیاده سون حاله‌سی هر امورینی حسن تربیه ومحافظهٔ اخلاقه حصر اعتنا ایلدیكندن فكری‌یی كورنلر بیوومشده كوچلمش متانت حال مكات طبع ، علو اخلاق ، حسن تربیه صاحبی بولوردی ..

مكتبدن چیقان منی منی رفیقه‌لری میانندن فكری‌یی كورسه‌كز والده‌سنك انتقال ایدن برتو تجاسله كوزلرندن صاچیلان نور ذكاسیله دیكرلرینه سرفراز اولدیغنی تسلیم ایدرك كندیسنك مفتون طور وجمالی اولوردیكز .

آكاه بك ایچون نه بیوك شرف !..

اقشام منی منی یاوروسنك اثرسعی وغیرتی اوله‌رق كمال مسرتله كوستردیكی مكافاته باقاردی .

دوچار خزان اولمش برقلبدن آلدیغی شوكلفنچهٔ محبتك جلوه‌گاه ترقی اولمسندن لبریز مسار اولوردی .

كیجه فكرینك لامبه قارشوسنده كتاب الده اوطورمش كوچك ذهننه سرار كاشانی صقیشدیرمغه چالشدیغنی كوردی . صباحندن نشان ویرن شونوردیده قلبنك الك درین كوشه‌لرینه پرتو انداز افتخار اولوردی . صباحلری مكتبه كیتمك اوزره الی اوپمك ایچون قارشوسنده طوردیغنی مشاهده ایدر . مظلم برلیلهٔ فلاكتك صباح امیدی اولان شومحصول حیاتك اوج عرفانه واصل اولمق ایسته‌دیكندن طولایی كندینی بختیار بولیوردی .

آكاه بك بابالق وظیفه‌سنك نه‌قدر بیوك مهم اولدیغنی بیلوردی . طلوع ایتمش اشعهٔ سعادتی محرالره باپلمش اولانلر معرفتدن محصول حیاتی مستفید ایتمك كندیسندن صوكره باقی اولان عالم انسانیه وطنه ، ملته یادكار براقمق قدر برشرف برخدمت ، برسعادت تصور ایده‌مزدی .

دائما اولاد پدره ودیعهٔ الهیه‌در . بناءً علیه چوجقلرینی سومكه حال واستقباللرینی تأمینه بوظلمتكاه فناده راه سعادتلرینی تعیینه خالق عظیم طرفندن مأموردر .

مابعدی وار

لورد (سالیسبوری) نك اتخاذ ایلدیکی مسلك سیاسینك یونانستانی طوغریدن مسئله سرسریانه‌نك تاریخ وجمعیتندن تخلیص واوروپاده صلح ومسالمت عمومیه‌یی محافظه ایلدیکی بیان ایتمشدر . انجق مسئله‌سندن بحث ایلدیکی سوزده نظر دومی الیه نه حکومتك ونه‌ده انکلتره‌نك باقمه‌سنك انکلتره‌ده موجود اثونك تبدله هیچ بر وقتده موافقت ایتمه‌جکنی درمیان ایتمشدر .

— نابولی ٢ تشرین ثانی — سیام قرالی (شولالونغ قورن) ومحوملری طوغریجه اسکندریه‌یه متوجهاً حرکت ایلمشلردر .

— روما ٢ تشرین ثانی — اوستریا ایمپراطوری فرانسوا ژوزف حضرتلرینك ١٨٩٨ سنه‌سی اوائلنده قرال هومبرت حضرتلرینك اون اون بر سنه اول ویانه‌یه کیدوك ایفا ایلدیکی زیارتی اعاده ایده‌جك ایسه‌ده رومایه کلوب بوزیارتی (تورن) بلده‌سنده اعاده ایتمك ایستدیکنی (استامپا) نام غزته یازمشدر . دیکر طرفدن ایتالیا قرالی هومبرت حضرتلرینك مشارالیه ایمپراطور حضرتلرینك اعادهٔ زیارتنی رومادن غیری محلده قبول ایده‌میه‌جکنی بیلدیرمش اولدیغی تأیین اولنیور .

مقاله

قدر وارادهٔ جزئیه

مابعد

شمدیده نظر دقتمزی انسانلرك افعال وحرکاتنه عطف ایده‌لم که بومقاله‌یی یازمقدن اصل مقصد اودر . بو بحث اوقدر نازك ، اوقدر دقیق بر بحثدر که علمای اسلام بیننده مباحثات دورادوره باعث اولمش ، اصحاب دهانی حیرتده براقمشدر . بوبابده ارباب اسلام برقاچ مذهبه آیرلمشدر . بومذاهبی ادله‌سیله برابر آیری آیری یازمجق اولسه‌ق بیوجك بر رساله شکلنی آلیر . غزته ایله نشریده مناسب اولماز . براو تفصیلاتدن صرف نظرله مختصر وفقط مفید برصورتده یازه‌جغز . شویله که :

احوالمزی نظر دقته آله‌جق اولورسه‌ق کندیمزده اوچ درلو حال مشاهده ایدرز :

برنجیسی — داخل بدنده دائما جریان ایتمکده اولان حالاتدر مواد غذائیه معده‌ده تحلل ایتدکدن صکره برطاقم آلات وادواته تقسیم اولنیور . آنلر واسطه‌سیله اطراف بدنه یاییلیور بعضیسی قان ، بلغم اولیور . بعضیسیده ات ، یاغ ، قیل حاصلی نه اولمق لازمسه اولیور . ایشته یارایمیانیده بدندن چیقوب کیدییور . داخل بدنمز عقللره حیرت ویره‌جك درجه‌ده یاپلمش منتظم برماکنه اولدیغی حالده آنك حرکاتنه نه قوتمز واردر . نه‌ده اراده واختیاریمز .

ایکنجیسی — بیومکلکمز ، کوزل ویاچرکین اولمقلغمز ، قیصه ویا اوزون اولمقلغمز کبی حالاتدر . بونلره وقوفمز واردر اما اراده واختیاریمزك اصلا تعلق یوقدر . بو ایکی قسمك هرایکیسیده مجرد مقتضای تقدیر خدادر .

اوچنجیسی — اوتورمق ، قالقمق ، افعال حسنه ویاقبیحه‌یی ایشلمك کبی کندی اراده واختیاریمزله حصوله کلان افعالدرکه اصل بحثده بونده‌در .

بعض کیمسه‌لر بوکبی افعالیده اونه کیلر عدادینه ادخال ایدرك « انسانلر حرکات وافعالنده مجبوردرلر . هرنه یاپارلرسه جناب حقك اجباریله یاپارلر . کندیلرینك اراده واختیارلری یوقدر » دیرلر . — آغاجلرك حرکاتیله انسانلرك حرکاتنی فرق ایتمك ایسته‌مزلر بوفکره ذاهب اولانلره (جبریه) دیرلر .

بو سوز بداهته قارشی بر سوز اولدیغندن بطلانی سوز کوتورر شیلردن دکلدر . برده بوفکره کوره قاعدهٔ تکلیف‌ده باطل اولور . چونکه انسانلر حرکات وافعالنده مجبور اولوب کندیلرینك اصلا اراده واختیارلری اولمینجه اطاعت ، عصیان کلمه‌لرینك نه معناسی قالیر .

مطیع اطاعتنده مجبور ، عاصیده عصیاننده معذور دیمك اولور . بوصورتده جناب حقك مطیعلری تلطیف ، عاصیلری تعذیب ایتمسی مغایر حکمت اوله‌جغندن عبث اولور .

کوریورسکزیا ! بوقدر چرکین براعتقاد . انسانلرك بیله قبول ایتمیه‌جکی برحالی حکیم مطلق اولان پروردکار منزهه اسناده قدر کیدیور . اواعدل الحاکمین اولان خلاق کریم کمال عدل وکرمیله بوکبی شیلردن منزه ومتعالیدر ایشته بوقاریده ذکری سبقت ایدن صاحب اثرك اواعتراضاتی تماميله بومذهبه کوره وارددر .

بونلر بوفکر باطلانه‌لرینی ترویج ایچون نه سویلیه‌جك اولسه‌لر صاحب اثرك دیدیکی کبی :

نه‌قدر نقل ایدر اولسه ناقل بوکاعاقل ایردیره‌مز برعاقل دینیر . حتی عقل ایردیرمك شویله طورسون بوسوزی برعاقل ایشیدیر ایشیتمز یلانرده بطلانه حکم ایدر .

بونلر حسب الجهاله بویله چرکین برشیئی خداوندکریمه اسناد ایدرك وادی ضلالته صاپدقلرندن علمای اهل سنت بونلری فرق ضاله‌دن عد ایتمشلردر .

عوام حقیقتی بیلمدکلرندن بوفکری اهل سنت مذهبی اولمق اوزره تلقی ایدییورلر . آنلردن بوفکری ایشیدن بعض کیمسه‌لرده بیلیر بیلمز آغزینه کلنی سویلیور . اکر صاحب اثر حقیقتی بیلمش اولسه‌یدی اوکبی اعتراضلرده بولنمازدی . بناءً علیه افکار ناسی تصحیح ایچون علمای اهل سنتك

— فکری —

مؤلفی — : جمال

— مابعد —

آه ، بنك فکریمجه : اولاد هردورلو مصائب وبلایانه کوکس کردیکی سیلابهٔ دهردن الده ایده‌بیلدیکی برثمرهٔ حیاتیدر ، آنی حسن محافظه لازمدر .

اولاد شودار ظلمتده حیات ماضیه‌نك حال واستقبال ایچون بخش ایلدیکی بر نوردیده‌سیدر .

اوفروغك تأیید ایچون نیرمعرفتدن استعارهٔ انوار ایتدیره بیلملیدر .

اولاد پدرك وطن وملته ، کندیسندن صوکره باقی اولان عالم انسانیته براقه‌جغی بر یادکار حیاتی ، مرآت عکسیدر .

کالای انسانیتده قیمتدار ایده‌بیلمك ایچون حسن اخلاقله تهذیب ، جوهر معرفتله تزیین ایلملیدر .

ترقی پرور آکاه هرافشام سلاملغنده طوپلایان محله‌سی خلقنه « زمان کیددکجه مدنیت ترقی ایدییور . مدنیت ایلرولدکجه احتیاجات بشریه آرتیور . شمدی دده‌لریمز زماننده‌کی یشایش بزه بك طار کلیور . بناءً علیه کوندن کونه آرتان احتیاجاتمزی چالشمه‌مزی زیاده‌لندیرمك . قوهٔ استحصالیه‌مزی تزیید ایله‌کله تدارك ایده‌بیله‌جکز .

آز چالشمقله چوق شی یاپمق ، چوقالان احتیاجاتمزی بزده اشیای طبیعیه‌دن آله‌بیلمك ایچون قوای عقلیه‌مزی ـ که طریق استفاده‌مزك رهبریدر ـ نورمعرفتله تنویر ایلملی یز بونك ایچون ایسه جناب حق علم ومعرفت تحصیلندن باشقه سبب خلق بیورمامشدر . بز اوقویه‌مدق ، بیك مشقتله عمر کچیریورز . فقط هرکس اولادینی جدی اوقوتور ایسه آنلر بردور ترقی اجرق مسعود اوله‌بیلورلر » دیوردی و (فکری) نك حسن حالی ، غیرتی کندیسنی طاتلی طاتلی امیدلره دوشوریوردی .

هنوز کندوسندن مأمول ایدیلمیه‌جك صورتده اظهار کمال ایلیین فکری‌یی سومین برکیمسه وارایدی که اوده والده‌لکی (فطانت) در .

قلب ، اوکنجینهٔ رقت (فطانت) ده کین وغرضله مالامال ایدی .

یتیم قالمقدن باشقه برکناهی اولمایان شو مظلوم انتقام فلکه اوغرایان رقیبه‌سنك یادکار حیاتی اولدیغی ایچون بر ییلان یاوریسی قدر کندیسنه صوق وریوردی . انی زوجینك آغوش نوازشنده کورمه‌سی طمارلرنده قان یرینه حسد جولان ایدن وجودنی جانکاهدن صوقمش کبی زهرلیوردی .

محبت مادر لذتندن محروم قالوبده اوشفقت ومرحمتی (فطانت) ده بولمق ایسته‌ین (فکری) بوقادیندن کوردیکی معاملهٔ بارده‌یه شاشوب قالیوردی .

هله (فطانت) آکاه بکده براز قیدسزلق ، جزئی اثر مساعده کورمش اولسه ایدی (فکری) نك حالی بك پریشان اوله‌جقدی .

حمد اولسون آکاه بك حظوظات نفسانیه‌سنه تبعاً عنان اختیارینی زوجهٔ ثانیه‌سنه ترك ایله جکرپاره‌سنی آیاقلر آلتنده چکنه‌تمه‌جك طاقمدن دکلدی .

حالبوکه یاغرینه باصدیغی فرزند معنویسنه وقوعبوله‌جق تجاوزاته قارشو کندینی سپر ایتمکدن چکنمیوردی .

زمانکه — هرشیئ ، وقت وآنده بابتله برابر لمحهٔ بصر کبی سریع الجریاندر ، — ارباب انتظار ایچون هرساعتی برسنه کبی کلیوبده مرورندن صکره برآندن عبارت قالان مدت ظرفنده (فکری) نك صباوت کونلری آراسنده کچمش ، بوتونه‌الی حیاتك دهاواسع برکارزار سعادتنه ایصال ایلمشدر .

بوبابده‌کی تحقیقاتی بروجه‌زیر نقل ایدییورز . دیرلرکه :

جناب حق انسانلره مطلوبلرینی ایفا ایچون محتاج اولدقلری هردرلو لوازماتی احسان بیورمشدر .

یورویه‌بیلمك ایچون آیاق ، برشیئی طوتمق ایچون ال ، کورمك ایچون کوز ، نیك وبدی تمییز ایچون عقل یاراتمشدر .

برده فعللرنده مختار اولمق ایچون اراده واختیار نامنده برصفت ویرمشدر . بوصفته ارادهٔ کلیه نامی ویریلیر . بوارادهٔ کلیه‌نك برشیئك طرفینه تعلقی یعنی برشیئك وجودیله عدمینه تعلقی مساویدر . طرفیندن هیچ برینه اختصاصی یوقدر هانکی جهته تعلق ایدرسه اوجهت حصوله کلیر . اکر برفعلك یاپلمه‌سی جهتنه تعلق ایدرسه انسان قالقار او فعلی یاپار . ایشته بوارادهٔ کلیه‌نك طرفیندن برینه تعلقنه ارادهٔ جزئیه نامی ویریلیر . قصد واختیار کلمه‌لرینك معنالریده بودر .

بوارادهٔ جزئیه انسانك کندی فعلیدر . جناب حق طرفندن انسانه جبراً ویریلیر برکیفیت دکلدر . بناءً علیه انسان نه فعلنده نه‌ده ارادهٔ جزئیه‌سنده مجبور ومضطر دکلدر .

— سؤال —

بالاده هرشیئك خالق ومؤثر حقیقیسی جناب حقدر آندن باشقه خالق یوقدر دیمشدیکز . شمدیده ارادهٔ جزئیه انسانك کندی فعلیدر . جناب حق طرفندن خلق اولنمامشدر دیورسکز . بوصورتده انسان فعلنك خالقی اولمازمی . بو ایکی سوزیکزی اصل توفیق ایده‌جکسکز .

— جواب —

اوت ، دنیاده موجود اولان کافهٔ اجسام وصفاتك خالقی جناب حقدر . آندن باشقه خالق یوقدر .

فقط انسانك کندی فعلی اولمق اوزره کوستردیکمز ارادهٔ جزئیه اویله خارجده موجود اولان شیلردن دکلدر که خلق کندیسنه تعلق ایلسون . ارادهٔ جزئیه دیدیکمز کیفیت یوقاریده‌ده سویلدیکمز وجهله ارادهٔ کلیه‌نك تعلقندن عبارت برشیدرکه اموراعتباریه‌دندر . خلق ایسه خارجده موجود اولان شیئه تعلق ایدر . بناءً علیه بو ایکی سوزیمزده منافات یوقدر .

شوراسنیده بیلمك لازمدرکه ارادهٔ جزئیه‌نك فعل انسانیده دخلی وارسه‌ده تأثیر حقیقیسی یوقدر . ارادهٔ الهیه تعلق ایتمیه‌جك اولورسه انسان نه‌قدر قصد ایتسه کندی کندیسنه برشی یاپامز . شوقدرکه ارادهٔ الهیه‌نك تعلقنه انسانك ارادهٔ جزئیه‌سی شرط قلنمشدر . انسان هرنه‌وقت برفعلی قصد ایدرسه ارادهٔ الهیه تعلق ایدوب اوفعلك میدانه کلمسی عادت الهیه اولمق اوزره جاریدر .

انسانك بوقصد وارادهسنه اصطلاح شرعده (کسب) نامی ویریلیرکه مدار تکلیفده بودر .

جبریه طائفه‌سنك دیدیکی کبی انسانلر ارادهٔ جزئیه‌یه مالك اولمیه‌رق کندیلرینه اوامر الهیه توجه ایدوب جنایات صرفه‌سنه قائیلیرلردی . بناءً علیه هیچ برکیمسه‌ده مجبور دکلدر . بالعکس هرکس حرکات وافعالنده مختاردر . مطیع کندی اختیاریله اطاعتده بولندیغندن مظهر مکافات اولور . عاصیده کندی اختیاریله عصیانده بولندیغندن مستحق مجازات اولور .

— سؤال —

بوفکریکزه سنه‌نه‌قدر منافی کورلیور . هرشی ازلده تقدیر ایدلدیکی کبی حرکات وافعال انسانیه ده تقدیر ایدلمشدر . تقدیر خدا ایسه تغییر ایتمز . اوحالده انسانلر حرکاتنده مجبور دکلمیدر .

— جواب —

افعال انسانیه‌نك ازلده تقدیر ایدلمسندن انسانلرك افعالنده مجبور اولمسی لازم کلمز . چونکه جناب حق انسانلرك حرکاتنی اجباری اوله‌رق تقدیر بیورمامشلردر . یعنی هرحالده انسانلر شوفعللری یاپه‌جقدر مجبور اوله‌جقلردر دیه تقدیر ایتمامشدر بلکه انسانلرك یاپه‌جقلری افعال نزد الهیده معلوم اولدیغندن انسانلر دنیاده مالك اولدقلری ارادهٔ جزئیه‌لریله شوکبی حرکات وافعالده بولنه‌جقلردر دیه تقدیر بیورمشلردر . بوندن انسانك فعلنده مجبور اولمسی لازم کلیرمی . بوافعال اختیاریه حقنده تقدیر علم الهی‌یه تابعدر . علمده معلومه تابعدر . معلومده انسانلرك حرکات وافعالیدر . ایضاحاً ایچون شو برشیئك بولندیغی حال اوزره منکشف اولمسندن عبارتدر . منکشف اولان شیئده معلوم دینیلیر . ایمدی انسانلرك دنیاده یاپه‌جقلری کافهٔ اعمال وحرکات تماميله ازلده جناب حقه منکشف ایدی . جناب حق بونلرك هیچ برینی نه یاپه‌جقلرینی اولدیغی کبی تقدیر بیورمشدر .

شمدی بوتقدیردن انسانلرك افعالنده مجبور اولمسی لازم کلمه‌جکنی آکلادیکزدکی .

بوحقیقتی سزه برمثال ایله تصویر ایدرسه‌ك دها کوزل آکلارسکز .

مثلا برافندی هفته‌ده برکون کوله‌سنه اذن ویرمکی اعتیاد ایتمش . کوله اذن آلدیغی کون اقشامه قدر کمال حریتله ایستدیکی یره کیدییور . تنزه ایدوب اقشام عودت ایدییور ینه برمعتاد اذن آله‌جغی کون کلمش . افندی اذن ویره‌جك اوده ایستدیکی یره کیده‌جك . فرض ایده‌لم که بودفعه کوله‌نك هرنه یاپه‌جغی برتفصیل افندی‌یه معلوم اولمش افندیده طوغمش کوله‌نك یاپه‌جغی شیلری برکاغده یازمش عادتی بوزمق ایسته‌مدیکندن ینه کوله‌یه اذن ویرر . کمال ادبله حرکت ایتمسنی ، کیمسه‌نك حقوقنه تعرض ایتمه‌سنی تنبیه ایدر . کوله اذنی آلیر آلمز طوغریجه کیدر . افندینك تنبیهنه قولاق اصمیه‌رق کاغده یازیلان شیلرك کافه‌سنی یاپار . اقشامده عودت ایدر . شمدی افندی قیرباجی اله

بناءً علیه شمدی‌یه قدر چالیشقان ، عقللی ، اوصلی بوچوجق تلقی ایتدیکمز فکری‌یی بویاشده کورسه‌کز فطرت بشرده مرکوز آثار تعالی‌یه حیران قالوردیکز !..

صباوت کیتمش ، فقط صافیت وجدانی معصومیت حالی کندیسنه یادکار براقمش ، شباب کلمش ، قدومیله فکرینه وسعت ، افعاله بردیکر جدیت بخش ایلمش !..

برطرفدن علوم فلکیه ایله نظرینی فضای طبیعتك الك درین کوشه‌لرینه ، انوار فکریه وذکاسنی الك خفی نقطه‌لرینه صالدیرمش ، تعالی افکاره چالیشیور ، برطرفدن اوانظار ابتصاری علوم طبیعیه ایله کاشانهٔ جمعیت بشریه‌یه انعطاف ایتدیرمش تحری حقایق ایلیوردی .

سنی یکرمی‌یی بولمشدی . (فکری) نك عائله‌سی میانده‌کی برمسئله جریان ایدییوردی : امین مسلك !.. مهم ، مهم اولدیغی قدر کوچ اولان بومسئلهٔ حیاتیه (فکری) نك خیالخانهٔ افکارنده بك مختلف صورت حاللر آلمش ایدی .

بوکنجك عالم تفکراتنده هروقت باشقه دورلو جلوه‌کر اولان اوصورت خیالاته برطرز ذی‌قرار ویرمك تموجات بحره برشکل پایدار تصور دیمك ایدی

(فکری) هنکامهٔ شباینده کندیسنی قاپدیردیغی برجریان طبیعینك قوهٔ سوقیله امیده ، آمال استقبال دیستان برعالم وخنوازده طولاشیوردی . پیشکاه تفکراتنده تجلی ایدن مختلف ، علوی لوحهٔ حیاتلرك هربرندن کوکلنه باشقه برمسرت انعطاف ایدییور . آره‌لرنده برقوهٔ انجذاب تولد ایدییورایدی

بوطاتلی دوشونجه‌لر فکری‌ده اکمال تحصیل هوسیله نتیجه‌لنیوردی . نظرنده تحصیلی اکمال ایتمه‌ین انسانیتی نقصان براقمش صاییلیوردی .

آکاه بکك دوستلری‌ده کندیسنه :

— (فکری) یی نه یاپاجقسکز ؟.. زمانی کلدی !..

دیورلردی . آکاه بك ابتدا :

— هر دوشوندکلرمز اولیورمی ؟ بزده حیاتمز ایچون نه‌قدر حسابلر ایتدك ! هانکیسی طوغری چیقدی ؟ !.. هرشی مدبر نظام عالمك ترتیب وتنظیمی اوزره اولمق شان الوهیتدر .

جوابنی ویرمشدی .

برکیجه آکاه بکك اوطه‌سنده بشه بوسوزلر جریان ایتدی :

— فکری نه اوله‌جق ؟ کندی ارزوسی نه‌در ؟..

دیورلردی .

دوستلرندن بعضیسی (فکری) نك کتابتنی ثنا ایدرك هرحالده برمأموریتله قاریلمه‌سنی سویلیوردی . بعضیلری ده دیورلردیکه :

— الله آکاه بکه عمرلر ویرسون !.. چالیشدی قازاندی (فکری) باباسنك مالنی قاشیقله ییسه بتوره‌مز . مأموریتلرده سورکنه‌جك . مکتب مدرسه کوشه‌لرنده چورویه‌جکنه‌وارسون خانه‌سنده اوطورسون . آکا بردوکون یاپارز . باباسنك سایه‌سنده لورد کبی یشاسون !...

نه اوله‌جق ؟ بز صانکه نه اولدق !..

الله رزاق عالمدر رزقنی ویریر . بو بوقانی دنیاده آز چوق ، ایی کوتو چکنوب کیدییورز !.. دکلمی ؟ ...

بردیکری :

— اویله یا !.. چوق شکرالله ویرمش یوق دکل که !.. اوچ بش کونلك عمر ایچون نه‌دن زحمته قاتلانمالی ؟ .. آکاه بك ! سن بویله یاپ !.. شمدی فکری‌یی اولندیره‌لم . سن ده اوغلك مراتنی کورمش اولورسون ! اکر چوجق ایشسز قالیرسه صیقیلور ایسه کوندوزلری برایکی ساعت قلمه دوام ایتسون هم ایلرولر هم وقت کچیرر !..

— مابعدی وار —

باحیاته ، باماله ، باحقوق سائره سنه تجاوز ایدن شخصی ، بالذات دوچار تجاوز اولانه بوندن ایجابات اجتماعیه‌یه تمامیله منافی برطاقم نتائج وخیمه تولد ایدر یعنی ایجابات اجتماعیه‌نك الاهمیسی که «امنیت» در بو حالده مسلوب اولور . حالبوکه «امنیت» اولمانجه جمعیت اولماز .. باخصوص انسانلر اخذ انتقام خصوصنده علی الاکثر افراط ایتدکلرندن وچونکه طبع بشر مساوی میال بولندیغندن حق جزانك کندولرینه متروك اولمسی حالنده برقانون مخصوصه رعایت اطاعت ایتمسی واوکا کوره جزا ترتیب ایتمسی احتمال قبول اولنه‌مز حق مجازاتك افرادینه عائد اولدیغی فرض اولنسه برملتك برقومك حیات اجتماعیه‌سنك تمادیسی الیمشکوکدر . اویله برملت ، اویله برقوم «مدنیت حقیقیه» دن پك اوزاق برحالده عد اولنور .. نته‌کیم اقوام بدویه ووحشیه‌ده وبعض ممالکده ممنوعیت قانونیه تحتنده بولندیغی حالده حق جزا افراد طرفندن اجرا اولندیغندن اقوام وممالك مذکوره ترقیات مدنیه‌دن محروم قالمشلردر . والحاصل حق جزانك هیئت دولته عائد اولمسنده سعادت اجتماعیه نامنه بیوك منفعت ، بیوك حکمت واردر .

﴿ مفاخر اسلامیه ﴾

یاخود

تاریخ مدنیتدن بر نبذه

محرری : عابدین زاده حسین فهمی

آفاق بشریتده اك قانلی انقلابلری ، اك قورقنج کشمکشلری حصوله کتیرن ، بدایت عصر میلادیدك قوت مجسمه‌سی طانیلان شرق ایمپراطورلغی ، ایران دولتی کبی ایکی هیئت مستبده‌نك تأثیر ظلمی ایله قاریشمش اولان عالم انسانیت — تعاقب صدمات آلتنده — میدان مدنیتی عادتا قانلره کوللره بوغمشدی .

عصرلرجه دوام ایدن بو تبدلات عظیمه ومخوفه‌نك تأثیریله چارپیلان اقوام موجوده برضعف عصبی ایله اخلاقلرینی بوزمشلر ، طبیعی اوله‌رق فکرلرینه طورغنلق ، عقللرینه شاشقینلق کتیرمشلردی . ترقیات مدنیه ایلرولدیکی طرفدن آلقونیلمش اوزمانه قدر خزائن معلومات ایچنه وضع ایدیلن مکتسبات بشریه بوهرج ومرج اثناسنده محو اولمق درجه‌لرینه کلمشدی ..

حالبوکه : استراحت عمومیهٔ انسانیه‌نك بویله قاریشقلق ایچنده — محضا برفکر خودسرانه ایله سلب وغصب ایدلمسنه مقابل حقوق بشریه‌یی مدافعه ایچون هیچ برحکمدار میدانه چیقمامشدی !

خاطرهٔ دهشتی توکلری اورپردن بو هیکل عظیم کابوس آلتنده ظلمتلره قاریشمش فکر بشر ، سیر طبیعیسنی الده ایده‌بیلمك ایچون پك چوق وقتلر استراحت مادیه ومعنویه ایله اکتساب قوته محتاجدی .. استعداد عقلیه ، عالم بشریتی مذبحهٔ مظلومیت شکلنه قویان عصرك سوقیات خونریزانه‌سنه تابع اولمش ، آسایش ، عدالت ، حقوق ، قولاقلره عادتا یبانجی سوزلر کبی کلمکه باشلامشدی ! کرچه‌دوی زمین ینه مسکن بشریت ایدی ؛ فقط بستر احتضاره یووارلانمش فکرلر — انسانلقده انسانیت براقمامش ، بشریتله یاشایان دنیا ایله هرطرفده خروشان ایدن سیلابهٔ خونین ایله یبانجی دنیالره چیقمشدی .

قلبلرده قدسیت آسمانیه‌یی ، آثار طبیعیه‌یی فرق ایده‌جك ، خالقنه پرستش ایلیه‌جك قوت چوقدن محو اولمشدی . تشنجات سیاسیه ، تبدلات فکریه‌یی حصوله کتیره‌رك بشریتك امتیاز طبیعیسی ، هدیهٔ سبحانیه‌سی بولنان ذکا ؛ — کریوهٔ مذلت ایچنده سوروکلنن خاکدان فانك عاقبتی ، طریق صلاحی دوشونه‌بیلمکدن معرا قالمشدی ! بتون عالم انسانیت ، حیوانلغه مخصوص بر ذوق طبیعی ایله کذرکاهنده آچیلان کرداب ضلالته دوغری ایلرولیوردی ..

خصیصهٔ انسانیه — ظن اولنوردیکه : بشریتدن چکیله چکیله مجهول برمحله ، اسمی آکیلماز برکوشه‌یه صاقلانمشدر ! عالمی قاپلایان ایکی وجود دهشت نمون — بری قیصر ، دیکری ایران — یکدیکرینی محو ایدرجه‌سنه برصولت خونریزانه‌یه مغلوب اوله‌رق آناطولی‌یی اوپیلیوناق اردولرینه حوالکاه شنامت اتخاذ ایتدکلری زمانده هیئت بشریه کوز اوکنه کتیریلرسه — شبهه‌سز — دنیانك برمحشر پرپیشه دوندیکنی . انسانلرك انسان دکل بلکه سوریلرجه طوپلانمش جناورلر اولدیغنی تسلیم ایتمه‌مك قابل اوله‌ماز !

بویله برمهلکهٔ قهریه‌یه خاتمه ویرمك ایچون نصرت صمدانیه‌یه مظهر اولمش برقومك ظهوری لازم ایدی . چونکه عالم انسانیته یوکله‌دیلان بار ظلمت بشریتده آرتق صبر وتحمل براقمامشدی .

لکن بویله برمظفریت علویه‌یه لایق اصیل ونجیب برقوم کیم اوله‌بیلردی ؟!..

تکونات فکریه‌نك مجرای طبیعیسنی ، وقوعات مدنیه‌نك حال اصلیسنی — انسانیته — اعاده‌یه چالیشه‌جق بویله عالی برملتك محل ظهوری نره‌سی اوله‌بیلیردی ؟!..

کوزه چارپان امیدلی برموقع رومادر ! فقط سطوت ماضیه‌سنی غیب ایتمش . اخلاق ملیه‌سنی سفاهتخانه‌لره ، فحشخانه‌لره نقل ایلمش بردولتدن بکلنیلان امید پك ضعیفدی ! اقوام شمالیه ایسه روما حکومتی برمذبحهٔ وحشته چویردکلری زماندنبری عالم مدنیته دشمن کسیلمشلردی ! بناءً علیه بوطرفدنده امید قبولری قابل ایدی . قبائل جنوبیه‌نك اساساً اوزمانه قدر سکونت حال ایچنده وقت کچیرملری هیچ برایش کوره‌میه‌جکلرینه دلیل ایدی .

فقط نظر امیدك معطوف اولدیغی دیکر برنقطه دها موجود ایدیکه : اهالیسی

برابرلرنده یاشایان حیوانلر ، تمساحلر کبی بدوی ، بدطبیعتدن اکتساب فیوضاته مظهر اوله‌مامش قرغین ارضی کبی وحشی طانیلیر ، کندیلرندن احوال حالی اصلاحه سببیت ویره‌جك برتأثیرك وقوعنه احتمال ویریلمازدی !

حالبوکه خصائص ارضیه‌سنك تأثیریله نمو ایتمش بوملتك اخلاقی ، قلبلرده وحشته قابل ، سفك دمایه علویت کبی شائبه‌لر بسله‌میوردی !

کورنشده اقالیم حاره ساکنلرینك اکثریسنی وحشی خصلت اولمق اوزره قیاس ایتمك ایجاب ایدر . لکن جناب حقك مقدرات آلهیه‌سی مساعده کوسترنجه حسیات وحشیانه‌یه زمین اولان اقلیملر بلکه بتون انسانیته درس حکمت ویره‌جك ادملر یتشدیریر ؛ سعادتسرای مدنیته نمونه اوله‌جق بردوحهٔ عمران حصوله کتیریر . فکر بشره وسعت بخش کمال اولان تأثیرات طبیعیه ، تسلیم ایدلملیدرکه هپ ارادهٔ آلهیه نتیجه‌سیدر .

ایشته عربستان ! آتشین صحرالرینه باقیلنجه انسان ، بدمنشینك اصلاح امنه واسطه اتخاذ ایتمك ایچون بویله وحشی یرلرده آدم یاشامدیغنه قائل اولماز ! فکرلر ، کونشك محرق ضیاسنی اورالره شعلهٔ قدسیت دیه سوق ایدرك آللهك قدرت ازلیه‌سنی چیانلرله ، عقربلرله برابر یاشامش انسانلر اوزرنده عقللره وله کتیرن مدنیتلری سوندیره‌جك برصورتده تجربه‌یه کیریشدیکه ، اینانمغز !.. مکر وحشت ایچنده بیله بشقه برمدنیت کوسترمك شاننده اولان قوهٔ مقدسهٔ سبحانیه بوقرغین چوللری ایلرنده سعادت انسانیه‌یه ناقابل زوال برعمل قوه‌جق عرب ملتنه مهد وجود ایتمك ایچون خلق بیورمش ایمش !!..

دها بادیه‌نشین ایکن اك متمدن ملتلری بیله غبطه‌یه دوشوره‌جك بربلاغتله منتظم لسانه موفق اولان اجداد عرب حقیقة بوانقلابخانهٔ کائناتك هردوره‌سنه بیله تأثیر نفوذ ایده‌جك براستعداد خارق العاده حاضرلیوردی !

برمدت صکره میدانه چیقان وقوعاتده بو تهیأت عالیه ودقیقه‌نك اثرینی پك کوزل ابراز ایلدی .

میلاددن یدییوز آلتی سنه کچمشدی ! نیرتشمش بروولقانك سنه‌لرجه ساقلادیغی مواد مذابهٔ معدنیه‌سنك بردنبره التهاب ایدرك اورته‌لغی آتشلر ایچنده براقدیغی کبی عربستانده اووقته قدر سکونت حال اوزره بولنان افکار بشر ، تأثیر قدسیله یکدن فروزان ایلیه‌رك شون جهانی برق هدایت ، شعلهٔ حکمت دریالرینه غرق ایلدی !..

دوشونیلمیدرکه : بوبارقهٔ علویت یارم عصرلق برمدت ایچنده قبجاغه ، قافقاسیایه آناطولی‌یه ، آفریقایه‌قدر تأثیر آتشینه‌سنی اندازنی ایصال ایتمش ، ظلمت جهل ونادانی‌یه قاپیله‌رق حقوق بشریه‌یی محو ایدن عالم انسانیته دواهیٔ عظیمه آچان وحشتلری تاکوکندن سوپورمش ، هرقلبی مشعلهٔ هدایتله تنویر ، هرفکری نور قدسیتله تحکیم ایلمشدر . یقین ایدرزکه عالمك شو بدایع ترقیات ایله مسرور مدنیتنده راحت کزن بولنمسی ، حقوق انسانیت ، فضیلت ، شفقت ، حب ملیت ، صداقت ، عصمت کبی اخلاق جمیلهٔ مقدسه‌نك ماهیت حقیقیه‌سنی تعیین ایله انسانلر اراسنده رابطهٔ کمالاتك تقویه‌پذیر اولمسی — بوزماندن باشلار !

لوای اسلامیت نره‌ده کزمش ایسه اوراده عدالت تجلی ایلمش تأثیر اسلامیت نره‌یه سرایت ایتمش ایسه اوراده فضیلت تأسس ایتمشدر .

اوروپانك شومدنیت مادیه‌سی بیله عربلرك فکر حکمتله یوغرولمش دماغلرینك محصول بدائعیدر .

بزجه اك قیمتلی ، اك عزیز برافتخار بوتبدل کائنه‌یه سببیت ویرن ، بولدیغی معارف ماضیه‌یی اندلس کوشه‌لرنده بیله درکهٔ افقاردن منزل کماله چیقاره‌رق انکیزیسیونلره قارشو فضیلت اسلامیه‌یی ، عدالت آلهیه‌یی مدافعه ایلین عربلر ایله بردائرهٔ ملیت ایچنده بولنمقلغمزدر !

دولت معظمهٔ عثمانیه ، برخلافت مقدسهٔ اسلامیه‌در ؛ اسلامیتك محور آمالی اوراسیدر ، انسانیتك محور اصلیسی ینه اوراسیدر .

تاریخ ماضی کوز اوکنده‌در . مقایسه اولونسون ، دوشونلسون ، تربیه‌مز ، اخلاقمز آکلاشیلسون ... اهل صلیبلرك خونریزلرینه مقابل یالکز احیای جهات ، تأسیس فضیلت ، نشر عدالت ایتمش برملتك احفادی اولدیغمز ایچون نه‌قدر افتخار ایتسه‌ك ینه آزدر !

﴿ بند مخصوص ﴾

تعقیبات وتحقیقات جزائیه

خطالر

— ٢ —

الجاءات قلبیه واغراض نفسانیه‌یه مبنی بین الناس ظهور ایدن شایعات وروایات

طبع بشرده براستعداد ومیل تجسس موجود اولوب بومیلك حکمنی کاملاً اجرا ایده‌بیلنلر بیله متجسسلره امتثال واستطلاعاتی همجنسلرینك دائرهٔ اطلاعنه ایصال ایتمك جهتنه میال بولنورلر .

انسدن مشتق اولان انسانلر اراسنده انسیتك قوامنه وانسانیتك مایحتاج الیهی اولان معرفتك تعمیماً دوامنه خادم اولان اسبابدن بری وباشلیجه‌سی بو استعداد ومیلدر .

— فکری —

مؤلفی — : جمال

— مابعد —

آکاه بك کمال دقتله دیکلیوردی . کندیسنه برحصهٔ نصیحت چیقاره‌جق ایستدیکی بو سوزلری ذهناً محاکمه ایلیوردی . مهاجمهٔ افکاری آلدیرمز برطور ایله دیدیکه :

— نه‌دیورسکز ؟!.. برکنجك حیاتنی جمعیت بشریه‌ده فائده‌سز براقمنی ایستیورسکز ؟!.. بز دنیایه حیوان کبی یاشامق ایچونمی کلدك ؟ اوزریمزه چوکن مسکنتله — متوکلر نامیله یاشایان ، توکل بطالین کبی — کوشه‌ده بوجاقده اوطورملی ، رقیبمزی دوشونمیه‌لم ؛ جناب اللهك یاراتدیغی بونجه شیلردن استفاده‌یه وبزدن صوکراکیلرینی ده مستفید ایتمکه چالیشمیه‌لم !.. جناب حق هرکسك رزقنی ویرر فقط (لیس للانسان الا ماسعی) بیوریور وکتابی سویلیور . حیات فائده‌در فقط بوفانی حیاتده انسان چالیشمق سایه‌سنده کندیسندن صوکره باقی اثرلر وجوده کتوره‌بیلور .

بنم ثروتم آنك معیشتنی تأمین ایده‌بیلور ایسه‌ده وظیفهٔ انسانیه‌سنی ایفا وتأدیه ایلیه‌مز . (فکری) دها اوقویه‌جق چالیشه‌جق دکرلی برتجار اوله‌جقدر .

تجارمی ؟ ...

اوت ! ...

اما بولدیکز ! .. چوجق بوقدر اوقوسون ، مکتبدن دیپلوما آلسون ، صکره تجار (!) ، سمسار (!) اوله‌جق دیه ونه‌یه بویه قوشسون طورسون ! ... یازق چوجغه !..

نیچون ؟ .. انسان یالکز ، مأمور دکل آدم اولمق ایچون اوقویور !.. اوقومق یازمق علم اوکرنمك دنیاده ، عقبالاده بوینمزك بورجی . انسانلغك وصفیدر . فکری چالیشورسه او بورجی تسویه ایتمك ، انسانلغی اکمال ایلمك ایچون چالیشیور . تحصیله ایدیلان سعی بیهوده کیتمز . کنز لایفنا حاضرلیورکه هرزمان آکا عرض احتیاج ایدر ، هرزمان آندن مستفید اوله‌بیلور . بزده ایسه آزچوق اوقویوب یازمسی اولان مأموریت ارقه‌سندن قوشدیغی ایچون صنایع تجارت کبی ایکی نازنین وطن اجانبك الینه دوشمش . نزدینه سلوك ایدنلر اك قوقمز لریز اولمشدر . صنعتکارلره نظر استحقاف ایله باقیله‌رق اولادینی آزچوق اوقودان بربدر صنعتکار بابا تنزل ایتمز . طبیعیدرکه اولادی‌ده کاتب اولمقدن باشقه برشی دوشنمز . بوایسه بیلمدیکمزی ده بیلمامك عاقبتندن ایلرو کلیور .

حقیقت حالده صنعت علوم وفنون نظریاتك تطبیقاتی دیمکدر . اجرای صنعت ایسه ظن ایتدیکمز کبی برقوهٔ بدنیه صرفندن ، بعض عملیات مادیه اجراسندن عبارت دکلدر . عقل بشرك عالم طبیعته حکم وتأثیری دیمکدر . اول امرده عقل رواق بولمق ، قابلیت مخصوصه‌سی امکان درجه‌سنه وارمق لازمدرکه الك تأثیر ایتدیکی شیلرده اثر کمال وترقی مشاهده ایدیله‌بیلسون ، سالکی ده قوای ذاتیه‌سندن بحق استفاده ایدرك اقداماتندن اك زیاده استفاده ایلمکه مقتدر بولنسون . بوده عطالت عقلیه‌یی تحصیل معرفتله کیدرمك نظر انتباهی مجموعهٔ تجارب اولان علوم موضوعه ایله آچمق سایه‌سنده اولور . (فکری) نك بوراده‌کی تحصیلی او مقصدی اجرا ایده‌مز . نه‌یاپاجقسکز ؟

یاقینده اوروپایه کوندره‌جکم !..

اوروپایه‌می ؟

اوت ؟..

نره‌سنه ؟..

مارسلیایه !..

نیچون ؟..

اوقوسون ، تجار اولسون

بوسوزی ایلك دفعه سزدن ایشیدیورم . هپمز اولادیمزی مکتبه کوندریورز ، یازی اوکرنسون مأموریته کیرسون ، ایلروده بیوك آدم اولسون دیورز . سز شمدی اوقوسون تجار اولسون دیورسکز ازدها اوقوسون چفتچی اولسون دیه‌جکسکز .

اوت ! بوقاروده‌نبری آنی سویلیورم یا ؛ اویله اولملی .. ترقی اویله اولور ! وطن بو صورتله مسعودیت بولور .

آکاه بکك فکری محله‌سی خلقندن عبارت اولان دوستلرینه پك غریب کوروندیکی ایچون بوسوزلری معنیدار برسکوت تعقیب ایتدی .

آکاه بکك قاین پدری فائضی علی آغا چیقاره‌سنی بردرینجه چکه‌رك دومانی صاوردقدن صوکرا دیمشدیکه :

— دنیا بو !.. بقالم الله نه کوسترر ؟ زنکینلرك قسمی برآز طمعکار اولور ، فقط آز طمع چوق زیان کتورور . طالعله قمار اوینامق دیمکدر چوق یاقلاشمغه کلمز .

— بن طمعکار اولیدم اولادمی تحصیل ایچون آوروپایه کوندرمك مصرفنه قاتلانماز ایدم . تجارلق طالعله قمار اوینامق ایش بیلمك ایچون علمی کوزل وکرکلی ؟...

اوغلم آکاه !... بز او یولده قوجالدق ! سندن زیاده تجربه کوردك ! برتجاره کندی حسابنی یاپه‌جق قدر اوقویوب یازمق کافیدر . زیاده‌سنی نه‌یاپه‌لق ؟.. خواجه‌ملك ایده‌جك دکل آ ! ... ایش پاره‌ده ، سرمایه‌ده‌در . بز بورالرینی سندن ای بیلیورز .

— ای بیلدیککز ، تجربه کوردیککز حالده یش چارشوسنده اوله آچدیغکز مغازه‌یی ایکی سنه صوکرا قپامغه مجبور اولدیکز ؟ ... بابدینك اوعادی معامله‌لر ایله شمدی کندیسنه تجار سوسی ویریور سین ؟ ... سنك اوراده‌کی قرابتك وتجبرلری اضرار ایله حاصل اولیوردی . معامله‌ك یالکز آنلردن قالیوردی . بردفعه اوروپا ایله معامله ایتدکمی ؟ ... نه‌کرد ؟!.. چونکه لسان بیلمك ، اوروپا اخذ واعطاسنه واقف اولمق ، اوطولابلری اوکرنمك اقتضا ایدیوردی .

بزایسه رنجبر مالندن برمقدار آقچه شویله بویله الده ایتمکله اکتفا ایلیه‌رك اك بیوك قزانجی ، اك مشروع حقی اربابنه ترك ایدیورز . باشقه‌لرینك معامله‌سندن حصوله کلش بیاعی ایشمکله اسرار تجارته واقف اولدم اعتقادنده بولنیورز . بردفعه معمولات ومحصولات داخلیه‌مزه برمخرج بولمغی دوشوندکمی ؟ بردفعه دیار اجنبیه‌ده برترك شرکتی بولندیره‌رق طوغریدن طوغری‌یه معامله‌یه کیریشه‌بیلدکمی ؟ ... هیهات ! مخرج بولمق ایچون جهانك احوال تجاریه‌سنه واقف اولمق اقتضا ایدر . بزده جغرافیای تجاری‌ده یازیلان تجارت اسکله‌لرینی صایان پك آز بوله‌بیلور . خارجده برشرکت بولندیرمق ایچون اولا داخلده یاپیق وتجارتك درجهٔ قصواسنه وارمق ایجاب ایدر . بز داخلده ، المزده اولان تجارتی ده اجنبیلره قاپدیریورز یالکز حماللغی اهالیمزه قالیور علی آغا ! سنك بیلدیکك تجارت بومی ؟ ... سرمایه‌کده اولسه معلوماتك اولمدیغی ایچون بویله قانصجیلك ایتمکدن باشقه برشی یاپامزسك !...

مابعدی وار

نه‌بورجنی ویرر ، ونه‌ده تجارتك مغازه‌سنه آیاق آتار . چونکه : پاره‌سی یوقکه بورجنی ویرسون ؛ یوزی یوقکه مغازه‌یه کلسون ، بناءً علیه — تجارتك اکثری منتظم سنداولمادیغندن — علیهنه اقامهٔ دعوی اولونور . بالنتیجه ، ترلاسی ، مالملکی صاتیلیر . بیچاره وبچیر سفالتلره معروض قالیر ، بو عائله‌نك اقبالی ادباره مبدل اولور ؛ بو خانه‌نك سعادتی شئامته اوغرار .

کلهم تجارته ، اوده نهایتده حسابه ، باقار . بو سنه‌ده نه آلدی ، نه صاتدی ، نه قازاندی موازنه جدوللرینی تنظیم ایدر . اوسنه اچمش اولدیغی اخذ واعطادن ایبجه بر پاره قازانمش . فقط : بو تجارت ، بوکار یالکز دفترده یازیلی ! پاره‌لر رنجبران ذمتنده ! واقعا کورونیشده برچوق پاره‌لر قازانمش ، سرمایه‌سی آرتمش اما اورته‌ده برشیلر یوق ! حاصلی : برقاچ سنه دها بویله‌جه دوام ایدر . اوندنصکره برچوق ذمم ایله مغازه‌سنی قاپاتمه ، یاخودده قومسیونجیلقدن وازکچوب دیکر بر تجارت ایشیله اشتغال ایتمکه مجبور اولور . [*]

شمدی اکلاشلدی یا : حال حاضره‌کی قومسیونجیلق معاملاتی هر ایکی طرفنده — یعنی هم تجاری وهمده رنجبری — محو ایدییور . شو حالده نیچون فقره ، ضرورته دوچار اوله‌لم ، طوپراغمزك فیض وبرکتندن ثروتندن اجنبیلر استفاده ایتسونلرده زنه‌دن قارشیدن باقه‌لم ؟ هر ایشمزده اونلرك حرکاتی تقلیده نیچون یلتمیورز ؟ تجارتی ، اویله عادی بر ایش مقامنده تلقی ایتمه‌لم ، بوکون بوتون دولتلر بیننده‌کی صلح ومسالمتی ادامه ایدن تجارتدر ؛ بر مملکتك بالواسطه سعادتی ، سبب تکملی ، باعث ترقیسی تجارتدر . بوکون جریده‌لرده « دنیانك الك برنجی زنکین . . . » دیه اوقودیغمز اولوردلر ، اوملیون صاحبلری اوثروتی تجارت سایه‌سنده قازانمشلر . فقط : نصل ؟ تجارتی ترقیات زمانه‌یه تطبیق ایتمشلرده اویله قازانمشلر . یوقسه : بزم کبی ؛ بابالرندن ، دده‌لرندن قالمه حالا اوعادی تجارت ایشلریله اشتغال ایدیدیلر ؛ — ملیونلره مالك اولمه‌لری شویله طورسون — بزم قدرده اوله‌مزلردی .

دنیاده هرشی ترقی ایتدکجه — بالطبع — تجارتده ترقی ایدییور . چونکه : ترقی ایله تجارت توأمدر . اکر بزده تجارتمز زمانمزك ترقیاتیله متطابق اولسیدی بك آز زمانده زنکین اولوردق . طوپراغمز ، برچوق آثار فیض وبرکتی شاملدر . ممالك سائره کبی دکل ؛ دنیانك — همان — هر نوع محصولاتی بزده چیقارده بزده‌کی یتیشن محصولات برچوق مملکتلرده اولماز . بناءً علیه ترقی ایده‌مدیکمزه تأسفلر اولونور . لکن ! بوکا کچدی نظریله باقمیه‌لم . چاره‌سنه توسل اوزریزه الزم حتی فرض منابه‌سنده‌در .

اوت ! بوکون بوکا الك برنجی چاره وشو عطالتك اوزریزدن قالقماسنه واسطهٔ یکانه : محصولاتمزی اوروپایه اولسون ، قطعات سائره‌یه اولسون کندیمز کوندرملی یز . اوورایه بر سیاحت اجرا واومملکتلرك تاجرلریله عقد رابطهٔ مخالصت وتجارت ایدرك کندیمزه بر قپو پیدا ایتملی یز دها ایسی : نصل که ؟ آوروپا تاجرلری — پاره قازانمق ، تعیشلرینی تأمین ایتمك زنکین اولمق ایچون — بورالره کلیورلر ، برلشیورلر ، مغازه‌لر آچیورلر . بزده اورالره کیدوب مغازه‌لر آچملی یز ، تجارته ، پاره قازانمغه باشلاملی یز . یالکز اونلرده دکل ! بزده‌ده پك چوق زنکین وار ؛ بزده‌ده اویله بیوك ، بیوك شرکتلر ، تجارت اولری تشکیل ایده‌جك ادملر وار . فقط : بزم زنکینلریمز ؛ بوش کزمکه ، حاضر ییمکه ، ایراد ایله کچینمکه ، قهوه خانه‌لرده ایشسز ، وجسیز لقلقیات ایتمکه الیشمشلر . دها تجارتك مزایای مادیه ومعنویه‌سنه ، فوائد ومحسناتنه واقف دکللر ! بردفعه دوشونه‌لم ؛ نظر عبرتمزی اوجهته عطف ایده‌لم : جناب حق ، عمر وعافیت خسروانه‌لرینی مزداد بیورسون . پادشاه دل آکاه افندیمز حضرتلری تجارتك ترقیسی ، ملکك تعالیسی ایچون کیجه‌لی کوندوزلی قانه‌رق چالیشیور ؛ بو خصوصده هر درلو فداکارلغی اختیار ایدرك اوروپا ایله ، امریقا ایله — حتی ژاپونیا ایله بیله — تجارت معاهده‌لری تنظیم بیوریور ؛ مناسبات سیاسیه وتجاریه‌نك تقویه‌سی ایچون او مملکتلره سفیرلر کوندریور بونلری یاپه‌دن مقصد شاهانه‌لری ، هپ بزم زنکین اولمه‌مز ، ایلرله‌مه‌مز ، محصولاتمزك اورالرده رواج بولمسی ایچون دکلی ؟ سفیرلری ، اواعاظم ملی — مناسبات سیاسیه‌دن صرفنظر — اورالره نیچون کوندریور ؟ ترك تاجرلرینك ده اودیارلره کیدوب تجارت ایتملری ایچون دکلی ؟ بزلره نقدر غافل — دها طوغریسی — تنبلزکه : بو عاطفت جهانقیمت سنیه‌دن مستفید اوله‌میوب تجارتمزی اجنبیلره قاپدیرمقدن چکنمیورز ، اوتانمیورز . ارتق ! کوزیمزی اچالم ؛ حقیقهٔ پك دردین طالمش اولدیغمز عطالت اویقوسندن اویانالمده باری شمدنصکره اولسون ترقی‌یه ساعی اوله‌لم ؟ . .

شاهن زاده کاتبی

رمزی

---

[*] بومثللولرك نمونه‌لری بوکون مملکتمزده پك چوق اولدیغندن بو سوزیمزك صدقنی تسلیمده اصلا تردد اولونه‌مز .

اقتدار علمی وادبیسی تقدیر ایتمکده بولندیغمز جزائر بحرسفید مکتوبی قلمی ممیزی عزتلو طاهر افندی طرفندن اهدا بیورلمشدر :

بر بدوی قزینك اثنای تأهلنده والده‌سی طرفندن ایدیلان نصیحت

— مابعد —

ایکنجی نصیحت زوجکه مصادف اولدیغك وقت بشوشانه بر صورتده کورون درحال جالب محبت بر وضعیت آله‌رق تعظیم وتکریم ایله استقباله شتابان اول ویره‌جکی اوامره فوق العاده اعتنا ودقتله اطاعتده بولون که اوده سکا رعایتله محبت ایلسون بونلری اعتیاد ازدیاد محبتی موجب اوله‌رق رابطهٔ زوجیتی تأیید خلافی ایسه ماحی مودت اولان برودت ونفرت مثللو کیفیتی تولید ایلر .

اوچنجی نصیحت زوجکه قرب ایده‌جکك

— فکری —

مؤلفی — : جمال

— مابعد —

آقچه اراده بر واسطه‌دن عبارتدر . بز (آه پاره اولسونده باق ! اقچه ایله نه یاپیلماز ؟ ! . .) دییورسکز . بن (معلومات ومهارت اولمدقدنصکره اقچه‌ده اولسه بیهوده اسیر وضائع ایدلمش اولور) دییورم .

کورمیورمیز ؟ . . اوروپاده جیبلرنده بش پاره اولمدیغی حالده دنیایی طولاشوب کلیورلر . فقط الده عصا ، باشده کلاه ، صیرتنده پوست ، قلندرانه دکل ! معیشتلرینی ، خوائج ضروریه وسفریه‌لرینی کیتدکلری محللرده هنرلری ، معرفتلری سایه‌سنده (لوردانه) تدارك ایدییورلر . بونك ایچون دها بیوك دلیلمی ارایورسین ؟ !

استحصال ثروتك واسطه‌لری ایلك اول سعی وعمل ایله صنعت ، صوکره‌ده سرمایه . لك اساسنی تدقیق ایده‌جك اولور ایسه‌ك ینه سعی وعمل وصنعت نتیجه‌سی اوله‌رق الده ایدلمش اولدیغنی اکلاشیلور .

بزده ایسه صنعت — که استحصال معیشت وثروتك هر صورتنه شاملدر — کافی درجه‌ده اولمامقله برابر هر شیئك متوقف یکانه‌سی اولان چالشمق دخی یوقدر . سرمایه‌داران دخی فقدان وقوف حسبیله تشبثات عظیمه‌یه جسارتیاب اوله‌میورلر . بوخواب کران غفلت ایسه تأثیر ظلمتدن باشقه برشیمیدر ؟ ! . . .

علی اغا ! . . بردفعه اوسته باشنه باق ، وجودینی ستر ایدن بونجه اشیا میاننده نشانهٔ وطن اوله‌جق یرلی بر مال وارمی ؟ . خانه‌نك هر کوشه‌سنی کز ، بونجه مفروشات تزیینات ایچنده مملکتمزده بر مسلمان صنعتکارك اثر مهارتی اوله‌جق برشیئه تصادف ایده‌جکمیسین ؟ ! . .

چارشویه چیق ! . دکانلرده ییغلمش کوره‌جکك ملبوساتك ، مفروشاتك ، حاصلی خوائج بشریه‌یه یارایه‌جق جمله اشیانك کیملرك غیرت وصنعتیله میدانه کلدیکنی بر فکر تأسفله دوشون ! . .

جاماتی اشیانك قیمتی ، صنعت وکثرتی ایله عقله حیرت ویرن اومزین ، مطنطن مغازه‌لرك رواق واحتشامی آره‌سنده بوارلنان اوتلری برده سقفی جوکش ، تخته طوانی کنیسکلری چهرهٔ نحوست کبی قرارمش ، دوشمه یرینه توز قائم اولمش ، فضای ناکام کبی مستولای ظلام اولان دروننده برایکی پارچه‌دن بشقه برشی یوق ، صاحبی طیشاریده بیچره‌سی حداسیله اوزامان یشلرنده اوطورارق دکان کبی ایشله‌مز بر جاده بوتیجه سلسلهٔ تفکراتی اوزاتمش حاصلی نمونهٔ ادبار اولان مدهش ، فقط حقیقی بر لوحه‌یه انعطاف ایتدیریکز ! . . .

بك بیوك تخالف بولدیکز دکلی ؟ . .

اوت ! ظلام جهالتله پرتو معرفت قدر ضد ، فعالیتله ، عطالت قدر مباین ، سعادتله سفالت قدر مخالف ! . .

بومشاهداتك نتیجه‌سی ده کوزمز او کنده تجسم ایتمشدر محله‌لرمز کزلسون کونه زلك ولوله‌ی نیامتکو ندن صکره چکلدیکمز حیاتمزك استراحتله امرارینه ، وجودمزك محافظه واکمال سعادتنه آشیانه اولمق اوزره جمعیت بشریه ایچنده تشکیلنه موفق اولدیغمز مأمن ومسکنلرك معموریت وخرابیتی ظلی بصیرتله تدقیق ایدیلور ایسه کاشانهٔ اقبالك سعادت حالك هانکی جهتده اولدیغی تظاهر ایدر .

نه چاره ؟ . . زمان بو ! . .

چاره‌سی میدانده یاپق لازم ! . . زمان بو ! . . اوت بو زمان عطالت ، جهالت زمانی دکل ! . . ترلالریز باغلریز جزئی

صره‌ده غایت لطافت ونزاکتی التزام ایدرك وجودیکی هر وقتدن زیاده پاك وعطرناك بولندرمغه اهتمام ایله که خلاف اسلامیت بر تعفن اشمامیله شاید سندن استکراه وتنفرینی استلزام ایتمسون .

دردنجی نصیحت زوجکك سرور وبهجتیله ممنون ومتشکر مأیوسیتیله محزون ومتأثر اول اطوار وافکارینه دقتله تبدلی وقتنده بشوش فرحلی وقتنده عبوس کورنمه خانه‌کك لطافت واطاقتیله نظام وانتظامنه اوقدر اقدام واهتمام ایله که هر کسه بر مثال امتثال بر غونهٔ اشتغال اولسون .

بشنجی نصیحت زوجکك طعامی وقت وزمانده تهیئه وتدارکه شتابان اول زیرا آجلق بر مرضدرکه طاری اولدیغی کیمسه‌نك غضبنی جلب ایله عقلنی سلب ایدر بوکا میدان براقمامغه چالیشکه تهورله حقکده سوء تصور وفکرده بولنمیه‌رق دائما سکا قارشو تشکر ایتسون .

آلتنجی نصیحت زوجکك اقارب وتعلقاتیله حسن معاشرته مداومت ایله‌که انلرده سکا محبتله همیشه طرفدارلغی التزام ایتسونلر شاید برکون اولورده حسب البشریه زوجکله بیکنزده اوفاجق بر منازعه وقوعه کلیرسه توسیع وتزایدینه میدان ویرمیه‌رك سنی تسلی وتلطیف ایله بینکزی تألیفه مسارعت کوسترسونلر .

یدنجی نصیحت زوجکك اتباعنه ملایمتله معامله‌ده بولون زوجکك سومه‌دیکی ایسته‌مدیکی کمسه‌لری خانه‌سنه قبول ایلمه دشمنلریله دوست دوستلریله دشمن اولمه .

سکزنجی نصیحت سخاوت هر نقدر ممدوح ایسه‌ده سن الکدن کلدیکی قدر بخللی اختیار ایله چونکه سنك وایچنده بولنه‌جغك خانه‌نك صاحب ومتصرفی زوجك اولوب آز چوق الکده بولنه‌جق شیلرك کافه‌سی امانت اولمق اوزره سکا ودیع ایدلمشدرکه امینی سوء استعمال موجب اضمحلالدر امانته خیانت ده هیچ بر وقت اوصاف ممدوحه‌دن معدود اولان سخاوت حکمنی آله‌ماز بلکه اهانت اولور بناءً علیه زوجکك اموالی کالیق محافظه‌یه رعایتله اتلاف واسرافدن شدتله مجانبت سنك ایچون مستلزم ممدوحیت ومسعودیت اولور .

طقوزنجی نصیحت حوائج ضروریه‌کی زوجکك وقت نشاط وانبساطنده ایسته استعطافکی شوقلی ذوقلی زمانلرینه حصر وتخصیص ایت شوقدرکه انفاذ واسعافنده اصرار والحاحده بولنمه .

اوننجی نصیحت کندیکه اویله بر خط حرکت تعیین ایله‌که زوجکك سماعنه سندن وسکادائر بشقه‌سندن حدتی حاصل ایده‌جك هیچ بر سوز واصل اولمسون . لونی لطیف یعنی خفیف رأیی سخیف کیمسه‌لرله مؤانسته تنزل ایتمه شاید بر محلده مصادف مجالستلری ویاخانه کده مجبور مصاحبتلری اولور ایسه‌ك تجدیده وتمدیدینه میدان ویرمه شوقدرکه استقبالده کوسترمه اوکیلردن مفارقتی تقریب ایده‌جك وفقط کندیلری طرفندن اکلاشلمیه‌جق بر حاله توسل ایله هیچ برشی بوله‌مازسه‌ك الکه بر کتاب آلده مطالعه‌یه طالبا شو بارازه چیقق ایسه خاطرکدن بیله کچمسون الکدن کلدیکی قدر اوکدن چقمامغه غیرت ایت عزلته الفت چالیش زوجکك خانه‌نك خدمتنه مداوم اول حاصلی سن قوجاکه جاریه اول که قوجاکده سکا قول اولسون ومن الله التوفیق .

« خاتمه »

قیزم بر انسانك بنی نوعی اره‌سنده اعتبارینی آرتیران ، استراحت وجدانیه‌سنی استلزام ایدن شی محقق بیلکه حسن اخلاقیدر . بن کورمدم فقط باباکدن ایشتدم شهرلرده عالی سارایلرین قصرلره مفرح باغچه‌لره یالیلره آتلره عربه‌لره حاصلی برچوق خدم وحشمله دبدبه ودارانه مالك وزم بتون قبائل وعشائرمزك مالملکنی الك کوچك ایرادیله آلوب صاتمغه قادر نیجه متمول دین قرداشلرمز وار ایمش که دنیاده هر درلو سعادتی استحصال واستکماله نه قدر وسائل ووسائط لازم ایسه جمله‌سنه صاحب اولدقلری حالده بونلردن بر طاقمی بزم کبی جاهل وحقیر وبلکه سائل دینه‌جك قدر فقیر برکمسه‌مزك استراحت وجدانیه‌سنه معادل اذواق روحانیه‌یه نائل اوله‌مازلر ایمش زیرا اداب دینیه وعادات ملیه‌لرینی ترك ایله افکار واطوار ناتجاری تقلید ایده ایده اخلاق بوزوقلغی کبی دنیاده تداوی قبول ایتمیان مهلك بر علته مبتلا اولدقلرندن هیچ برنده دیکرینی ممنون ایده‌جك قدر مزیت وحیت قالیوب عمومیتله بری دیکرینك حرکات متقابله‌سنی تنقید ومؤاخذه ایله یکدیکرندن مشتکی ومتنفر وبلکه متکدر ومتأثر بولنه‌رق اللهه صغندق بر عذاب الیم ایچنده یشارلر ایمش .

اخلاق افرنجی اذاعه‌ده سوق ایدن علت وحکمت ایسه فرنکلر بر تکامل متدرجه ایله صنایع ومعارفده فوق العاده ترقی ایدوب ایجاد واختراعاتده شیطانه بیکزرلر بو مجری حتی فضای لایتناهی‌ی صاعقه کبی سریع بر طاقم جانسز مرکبلرله کزرلر ایمش ایمته بو کبی شیلری فرنکلرك بعض دهاتی اختراع ایتدیکیچون آرتق هرشیئی فرنك هر نه یاپارسه آنی یرنده‌لی عقلدن حکمت اولمق اوزره تلقی ایدرك اولاد واحفادینه بریادکار ترقی براقمق املیه تقلیده چالیشورلر ایمش فرنکلرك احوال وافعالدن استفاده خیالیله تقلیدده اوقدر تهالك کوسترورلر ایمش که حتی یاورلری دنیایه کلیرکلز آنی درحال بر فرنك قوجاغنه تسلیم ایدرلر ایمش بیچاره چوجق آرتق آنك سودنی امرانك تربیه‌سنی کورر آنك عادتی الیشیرانك اخلاقیله تخلق آنك لسانیله تکلم ایدر حاصلی هرحال وحرکتی هر طور ومشوارینی آکا تطبیق آکا تقلید ایدرمش بیچاره یاورجغز ساعتلرله کونلرله آناسنك باباسنك یوزلرینی کورمدیکی سوزلرینی ایشتمدیکی اولورمش حتی تقلیدده نه قدر تقیدله امثالی ایچنده تمیز ایدوسه والدینك اوقدر نظر تقدیر وتحسینی قزانیرایمش .

مابعدی وار

درسعادت دیکر مخابر مخصوصمزدن

فی ٢٠ تشرین ثانی سنه ٣١٣

بش اون کوندنبری هوالر معتدل کیتمکده ایکی دون وبوکیجه صباحه قدر

چالشمقله کوندن کونه چوغالان احتیاجاتمزی بورجلرمزی اوده‌یه‌مز اولدی . چالشملی اوقوملی ، پاره قزانه‌نك یوللرینی طوتملی ؟ . بونك ایچون بن ده (فکری) یی کوندریورم .

واقعا حقلیسن . فقط کوکلم بردرلو چوجقك اورالره کیتمسنه راضی اولیور . سویله‌مك قولای یاپمق زور ! . .

زور کلدیکی ایچون فنا ! . . ایش سوزدن بر ایش اولادر . شمدی اولادیمی کوندریر ایسه‌م دیکرلرینه‌ده شبهه‌سز حسن امثال اوله‌جق ! . .

بو قدر خلق ایچنده حسن امثال اولمق بزه‌می دوشدی ؟ . . بر چوجقله یازاولماز .

نه‌یاکلش فکر ! . . فعالیتدن ، علویتدن ، جدیتدن هیچ اثر یوق ! خیانتدن ، بطالتدن باشقه برشی دکل ! . بویله محترزانه دوشونجه‌لر اقتضای بو قص حالك بر مؤثر قویسیدر . فعال اولملی فعال ! .

فائضجی علی اغا بنه براز دوشوندکدن صکره دیدیکه :

بیلمم ، صانکه فنامی اولوردی ؟ ! . . بوراده قالسه ، بر مأموریته کیرسه مطلق بش التیوز غروش معاش آلوردی . بش التیوز غروش آزپاره دکلدر . باق : آیده اشبیوز غروش آلورسه بر سنه‌ده آلتی بیك غرش ایدر . سنه‌ده آلتی بیك غروش کلیری اولمق ایچون نه مقدار آقچه‌یی فائضه ویرمك لازم کلدیکنی دوشونکز ! . . بکا باقیکز . بن یوزده یکرمیه ویرسودم (!) فقط یوزده بشدن حساب ایتسه‌کز یوز یکرمی بیك دکلی ؟ . . بو حالده اشبیوز غروش معاش الان بر مأمور یوز یکرمی بیك غروش (!) ایراد صاحبی اولمش اولیور ! . . فنامی ؟ . شمدی پاره قزانمق نه قدر زور ! . .

زهی حساب باطل ! . . . هرکسك معیشتی امارت چوربلرنه قالیرسه وای باشمزه ! . . .

علی اغا ؛ علی اغا ! . . انسان یالکز کندیسنی کوزتمملی ، بر آزده سایه‌سنده یشادیغی ملتی ، دولتی دوشونملی ! . . .

« حب الوطن من الایمان » دییورز . فقط جزئی منفعت ذاتیه‌مزی وطن وملتك بیوك بیوك رخنه‌لرینه ترجیح ایده‌رك اوغزی سکته‌دار ایلیورز ، معاشاتی دوشونیورز ، آله‌جق پاره‌جه‌نك مشروع اولمسی ایچون خدمت لایقه مقابل اولمسی لازمکلدیکنی اونوتیورز .

خزینهٔ دولتکه — اك علوی ، اك شرعی نامی « بیت المال مسلمین » . . . » در معنای علویسی حوصله‌سوز ادراك اولان بو دهشتلی کلمه‌نك اوستنه جانمز تیتره‌ملی . بر آقچه‌سنی خرجان ایده‌مملیز . چونکه دوشونلسون ماهیتی نیجه عاجزلرك ، نیجه بیکس یتیملرك حقوقندن عبارت اولدیغی نظر امعانه‌الینسون ؛ برده نیر اسلامینك مشرق قدسیه‌دن اشعهٔ سعادتیله تنویر آفاق ایلدیکی هنکام علویتده افلاکه دکین اعلای کلمة الله ایلین خلفای دین ومجاهدین کرام حضراتنك بر نور قدسیتله یازدقلری تاریخ علویتلرینك محافظهٔ بیت المال مسلمین حقنده‌کی صحائف همماتی میزان تدقیقه اورلسون وجدان شمدی بر قطره‌سنی اضاعه‌یه رضا کوسترمی ؟ هر درلو اسباب سفاهتمزك استکمالی اوممع حقوقندن بکله‌مك روی حقمی ؟ . .

مقصد تأمین معیشت ، اکتساب شهرت دکلده وطنه خدمت ایسه انسان هر مسلکده او وظیفهٔ مقدسه‌یی عاجزانه ایفا ایده‌بیلور . اقتدار وحمیت اولدقدنصوکره بر چفتجی بر میضدن ، بر چفتلك اغاسی بر قلم افندیسندن زیاده جمعیت بشریه‌یه خدمت ایلیه‌بیلور .

— مابعدی وار —

٥

برجیچککه کوریبورز ، حقیقدر ، قوقلایورز وطایاننمز قوالاشیلیورز ، موجوددر ، اینده اقتدارلر هرحالی طبیعی بوشئی تدقیق ایلمه‌مز اولسه‌کز بواوج صفتی حائز بولندیغنی کوره‌مزسکز .

طبیعت بولایله خلق بیورلدقدنصکره ، اشرف مخلوقات اولان انسان یرادلدی . فقط هرشیئک خلقنده برسبب وحکمت اولدیغی انسانک خلقتده یالکز ییوب ایچمک ، کزوب طولاشمق مقصدیله دکل ، فقط طبیعتی مطالعه ایتمک ، اعظم اشیاک قدرت وعظمتی تقدیس ایلمک ایچون یرادلدی وطبیعتی مطالعه ایچونده عقل ، دینلان برجوهر کرانبها ایله مشرف قلندی وبناء علیه انسانیت طبیعتک فوقنده برموقع ممتاز احراز ایلدی .

عرض ایتدیکم جوهر کرانقیمت یعنی عقل ، روح ایله توامدر . روح شایی عقلدن الیر ، عقلی اویاندیران ، اوکا حرارت ویرن ده عشقدرکه منبعی قلبدر . روح حقیقتی تنویر ایدر ، قلبده سودیرر . بونلردن ماعدا انسانده برده اراده دینلان قوت واردر . مثلا :

سوقاقده برفقیره راست کلیورسکز ، عقل وروح سایه‌سنده اوادمک فقیر اولدیغنی کوریورسکز ، قلب واسطه‌سیله مرحمت ایدیورسکز ، او بیچاره‌یه معاونت ایتمک آرزولیورسکز وجیبکزه الکزی صوقوب چیقاروب الینه برقاچ پاره ویریورسکز . بوسکزکی فعلی یاپدیران اشته اراده دیدیکمز قوتدر .

عقل ایله روح وقلب واسطه‌سیله طبیعتی لایق وجهله مطالعه ایده‌بیلمک ایچون اونلری تربیه ایتمک لازمدرکه بوده تحصیل ایله قابلدر .

افندیلر ؛ شونی ایچه خاطرکزده طوتوکزکه طبیعتی مطالعه ایتمش وبونک نتیجه‌سی اوله‌رق اخلافه فائده‌لی اثرلر براقمش اولان ذوات شو جهان فانیدن چکیلدکلری زمان وفات ایتمش صاییلمزلر . چونکه [illegible] روح ایدیلر ؛ بومعلوم بوندنصکره‌ده اوذاتک براقمش اولدیغی آثار اخلافی آره‌سنده جرمیله یاد ایدیلیر . حالبوکه مزارده اولنجه اوذات محترمه یکدن اولمش نظریله باقیله‌مزدکلی اولمیق عباداتنده [illegible] قلوب اخلافی اوکا برمزار تشکیل ایدر ، یعنی اوذاتک معنوی مزاری اخلافینک قلبلری اولور .

حال حیاتنده بوکبی آثار براقمغه موفق اوله‌میانلر کیمه‌لرک ایسه اولدکدن صکره اولدیغی بیله بیلنمز ...

شیمدی ینه طبیعتده موجود بولنان حقیقت ، ایی‌لک ، کوزللک صفتلرینی الهام :

طبیعتک بواوچ اساس حقیقتی یعنی ایی برچوق علوم وفنون واردر ، کوزللک حقنده اولان فنونه‌ده « فنون نفیسه » ویا « صنایع نفیسه » دیرلرکه موسیقی ، شعر ، معماری ، هیکلتراشی ، الخ .. دن عبارتدر . سز بوراده بوفنونک عملیاتنی کوره‌بیورسکز . بنده قریباً بونلرک تاریخندن بحث ایدرک دها زیاده استفاده‌کزه چالیشه‌جغم .

* * *

(اقدامدن)

رفرف خیال

اندلس

٭ پاریس مخابرمزدن ٭

اندلس ! ... نه اقلیم دلارادرکه اونه‌دن بری فکر برباشمده منتظم بر بر طوغار ، طوغرو ... اندلس ! یادیمه کلنجه کوکلم ، کوزم نور ایله آلهی . سودای روحانی بر نور ایله ، حتی بونور لطیف ایله طولار . ساحهٔ خیالمده زمینی زمینی چیچکلر آچار برظرفده الحمراء کافهٔ عظمت ماضیه‌سیله فکرمده شعشعه پیرا اولور ، دیکر جهتدن قرطبه اوبلاد خربه مدارسیله ، مکارمیله ، معارفیله ، خلاصه بتون سلطنت مدبریه امویه‌سیله حرکت هشمی اوقشار . دیمک اوجنه متصل مقدمه خرابانک :

کره اندلس آولمه ضیادار [١]
کیم اوروپایی المعرفی بیدار

یتی کلیر ، شومبارک قطعه‌یه بنده‌کی بوحب نامتناهی ، بوارتباط ازلی نه‌دندر ؟ .. نه‌دندر ؟ ، هنوز اسپانیانک انجق جغرافیادن خبر بیلدیکم طانیورم . فکر ایلدم بوحالتمک وجه وکنهنی [١] اکلادم که بتون بواشتیاقه بومحبته سبب تربیهٔ فکریه‌مدر ، صلابت روحانیه‌مدر ، مطالعاتمدر . هنوز برشاکرد مکتب ایکن اندلس تاریخ امویه‌سنی بیوک برشوق ایله اوقودیمدی . طارق بن زیادلر ، موسی بن نصیرلر ، عقبة بن نافعلر ، اوجهان آرا مجاهدلر اعلای کلمةالله ایچون آفریقایی ، اوروپایی ناصل خدا پسندانه استیلا ایله دیلر ، سه‌دل فسحت آبادینی ده وصله اولادن یاشدن باشه تسخیر ایدیوردیلر . طارق بن زیادک فاس کنارندن اسپانیا ساحلنه سوردیلرلو [illegible] ، هله اوکیمیلرک احراقی فقرینی امعان ایله کوزدن کچیرنجه سراپا هیجانا کلدیمده ؛ هیچ برفقره‌نک تاریخنجه بیلمم که بکا بودرجه تهییج وتشنیه ایتمش اولسون . بوق برعین شوق ومطالعه‌یه الرکه دها ایلرلر اولدیمیدی . برده شهزاده سلطانک الی یوز مجاهد ایله ، اباطولیسدن روم ایلی‌یه عبور

---

[١] بوجمله‌نک ترتیب نحویجه تقدیم وتأخیری اوقورلره خاطری ایجوب [illegible] کورمه‌لرینی [illegible] برمنتز [illegible] تخشاولمش) افسوزلا [illegible] ایدیک روحی شاد اولسون ، کلام متوازنی قاعده‌دن [illegible] آورپلو آلمش [illegible] مولوی‌نی او مقادیر [illegible] عبارت اولدقدن صوکره [illegible] یلزلب بوآثرین نه‌قدر کتمز لحزینه‌در !

[١] قاعده‌یه ([illegible]) دیمک لازم کلیر [illegible] مساجد دکل [illegible] اولماسیدی [illegible] هیچ بربزک المزنی [illegible] سلایع البلدن [illegible] عربجه دکلی ؟ اویدور [illegible] دیرور ، بویاملی الله‌ده [illegible] قولدقارم ندرکه من ایچونده‌م بویله اولماسون [illegible]

* * *

[illegible] افکاری [illegible] مقاله

مؤلفی [illegible] جمال

— مابعد —

(فکری) ده حالی مساعده ایتدیکی حالده اوخدمتلرک الیوکی ، الدرو تقلیبی ایله نامی شعشعه‌لندیریلیور . ارتق علی آغا ! بوباکاش فکرلری قالدیرملی ، شهرت کاذبه‌یه قاپیلمامالی ، حدیث اسلامیه‌یی الله الله‌لی ، طریق شرع شریفدن آیرلمامالی .. « الکاسب حبیب الله » بیورلمش ، نه علوی سوز ! .. آمان یارب ! .. اوغلیمده اوکاسبلر زمره‌سنده کورمک شرفنه مظهر ایله ! ...

بومجادلهٔ افکارده حاضر بولونانلردن بری ایرتسی کونی فکری‌یه دیدیکه :

— کیجه‌سزک ایچون قونوشدق ، پدرک سنی تجار یاپمق ، اوروپایه کوندرمک ایستیور . بزده راضی اولمدق ، ایستنه‌مدک ، فقط دیکلیور . :

— نیچون راضی اولمدیکز ؟! .. اک زیاده محتاج اولدیغمز برمسلک ! ...

— سنده بابالک کبی بزازلق سنی اولدیرمک السانلر ایچون قاتمق ایستیوردک ! ...

— نه بیوک خطا ! ......

— تجار اوله‌جقسک پک اعلا ! .. تجارلق ایچون مکتبه نه‌دن ؟ .. بوقدر تجارلر وار هانکیسی تجارت مکتبنده اوقومش ؟ .. شهادتنامه‌سنی جیبیمی ایده‌جکسین ؟! .....

— تجارت قولایمی ؟! .. بوکونکی مخصوص حکمنه کیرمش ، هم تجربه ایله هم اوقومقله اوکرنیلور . یالکز بر بیله نقصان قالیور . برانسانک ایده‌جکی معامله‌دن استحصال ایلیه‌جکی نتایج نیجه عصرلردن برو نیجه کیمسه‌لرک اجرا ایتدکلری تجاربه معادل اوله‌بیلیورمی ؟ آنلری اوکره‌نه‌جک مکتبدر . بوقدر تجارت مکتبلرینی لزومسزمی ظن ایتدک ؟! ...

فکری‌نک بوسوزلری اوزون برتأمل نتیجه‌سی دکلدی . اوروپایه کیتمک ، اکمال تحصیل ایلمک فکرینک الی زیاده دوشوندیکی ایدی . تجار اولمق فکری یوکنجک فضای لایتناهی آمالنده هیچده جلوه‌کر اولمامش دکلدی . حیاتنه ، استقباله عائد خیالی دوشونجه‌لری آره‌سنده بونور آمالده کوزه چارپمش فقط ضیای شهاب کبی پک چابوق صونوب کیتمشدی .

پدرینک فکری کندیسنی نظر اعتباره دعوت ایتمشدی . دوشوندی ، دقت ایتدی ، اوسوک نور آمالی شمدی قوت بولمغه باشلامش ، اونی نصب ساحهٔ استقبالی اولانجه غدنیله تنویر ایلمش کوردی .

اوروپایه کیتمک ، تحصیل تجارت ایلمک هنوز هیچ برعثمانلی‌یه نصیب اولمامشدی ! .....

آکاهک تصوراتی سویلدیکی زمان فکری خواهشله جواب موافقی ویردی . لازمکلنلرله برده استشاره ایدیلرک فکرینک مارسلیاده‌کی تجارت مکتبنه کوندرلمسی قرارلاشدیرلدی .

یالکز ایکیشی قالمشدی : فکری فرانسزجه‌یی دها بوراده لسان مادرزادی قدر ایلرولتمک ، اکابرک اوغله مارسلیاده بربیلدک تدارک ایلمک ایستیوردی .

فکری برسعی دائمی نتیجه‌سی اوله‌رق آرزوسنی حصوله کتیردیکی زمان اکا بکلنده بردوستی واسطه‌سیله فکری ایچون مارسلیاده‌کی تجار موسیو (اندریه) یه برتوصیه آلمشدی .

یوم عزیمت تعیین ایتمشدی . خانه‌ده (فکری) یی کیجه‌مک تلاشی باشلامش کوستردی .

قهرمانانه‌سی [illegible] زمان ایدیکی لسانیم [illegible] کرامت [illegible] یاقسه‌ن روم ایلینک بحیرهٔ هم‌سنه آلتنده تقدیرینی تکرار ایدیوردی . ایکی دکل ، اون دکل ، الی یوز ، بیک عصیرکی قبوین تعدد ایلر . جیهان جیهان اولالی بویله ایکی وقعهٔ خارقه‌نما کورمدیکی یکی سنه کوردمی .

بواسلده استنادآ اوروپیتون مطالعاتم اندلسه میلی تزیید ایلیه‌دی طوردی . بوقطعه‌نک حالا بکامهر حالی خوش کلیوردی . هرلطافتی علویت قدیمه‌دن نشانه ویریوردی . او مجاهدلر ، او مجاهدلر ، او افعال دلیرانه ، او حرکات قهرمانانه طبیعی جوش وخروشه دوشوریوردی .

کوش جانده‌در اول غلغل تکبیر هنوز
پیش چشمده‌در اول جند جهانکیر هنوز

غالبا قرطبه جوارنده برکتیبهٔ قلیله هرناصلسه اعدانک « لشکر عرمرم » نه مقاومت ساز اولامایور . رجعته قویولیور . دیرکن سرور کتیبه آتندن یره فیرلایه‌رق رجعت ایدن عسکرک اوکنه یاتیور « نره‌یه کیدیور ! نره‌یه دونیورسکز ؟ بنی چیکنه‌یکزده اویله کیدیکز » دییور . کتیبه ایسه سرور معززینی چیکنه‌یوب کچمکه قیمایه‌رق تکراراً دشمنه دونیور ، یاموت ، یاظفر نداسیله صالدیریور ، مظفر اولیور . بودیمه‌لرک مدفنی بتون اندلسدر .. بو اقلیمک تاریخی اوقدر پارلاق ! بونکله برابر اودرجه سوزناکدر . عبدالله الصغیرک منبرکلمشدی ، جبل‌طارقی اوقورکن قاچ دفعه کوزیمدن [illegible] آغلیه‌رق ، بونکیچون تعدکیدرکه [illegible] اندلس تاریخنده [illegible] موسی بن ابی الغسان [illegible] هیچ یوزمیندن طوغدیلر ، نه زمین کزیندی ، نه زمین کالانشیندیر :

کوکی یارلمش یارب ندر بو
ازهار پرنور انوار خوش‌بو

اندلسک بهارنده باشقه برلطافت ، خزانده باشقه برصباحت ، هرحالنده باشقه برطراوت واردر .. مقصود شو تاریخ دلبرک جلوه‌کاه اولدیغی اقلیمدر . یوقسه معهود انکلیز پیوندلی ، افسونلی ، قارشیق ، پاییق ، زنکین ، فقیر اسپانیا دکل .. اما اوبر اقلیمک برنده شمدی یللر اسرمش ، نه کرک ؛ حال وخیالی یاد ایدمدیم بونعمت بکایتر ..

برکون بوغاز ایچنه کیدرکن شرکت خیریه وابورلرندن (٤٤) نومرونک یان قماره‌سنده بیلدکلرمدن کبار برقادینه راست کلدم که یاننده دیکر ایکی کنج قادین واردی . هله بونلردن بری برلجهٔ لطافت ایدی . اوقدر مستثنا . اودرجه نظیرسز برحسنه مالکدی . یول اوزون قماره تنها اولدیغی ایچون بونارک خانمجغز جمله کورشمکه باشلادی . برمدتدن بری نیچون زیارتنه کیتمدیکمی صوردی . نهایت بنی رفاقتنده‌کی خانملره تقدیم ایتدی . انلری ده بکا طانیتدی .. فقط « خانملر اندلسیدرلر » توصیفی [illegible] التفاتی برافتخار برمعرفت علویت [illegible] بودرجه تعظیمی [illegible] اولیوردی ، کوچکلک [illegible] اندلسی اوزرون اوزاده باشلامشدی ، حتی ده آه او [illegible] کوزمک ، او کوزلر اقلیمده یاشامق ، اوبرلری کزمک ، اوقشامق ، سومک الده‌الفریب آمالمیدر ، دیمکه قدر واردمدی .. سودای اندلس مخاطبه‌لریمک هم امجنه ، هم ذوقنه یادی اولیوردی . فقط بوایچون تعجب ایتملی . اوروپالیلر یونان آثاریله ، یونان بدایعیله نشوه‌یاب اولدقجه یونانستانه تعشق درجه‌سنه وارمایورلرمیدی ؟ بنده‌کی اندلس محبتیده بویله‌جه فکری ، ادبی ، روحانی ایدی .

برترکه وطنلریمنه بودرجه اشتیاق کورمک اوایکی اندلس دلبرینی ، او آنه ، قیزی خشنود ایتمکله برابر مراقه‌یه دوشوردی .. چونکه بوتلاقیدن برقاچ کون صوکره شو بیلدیکم قادینک خانه‌سنه براقشام یمکنه مدعو کیدنجه سفره‌ده بنده او ایکی نازپروردن برطرفده بری ، دیکر طرفده دیکری بولدم . لکن بوایکی کوزل ناصل آنه قیز اولیورلر ، بردرلو عقلم ایرمیوردی .. بری نوبهار جمالک ایلک فصلنده ، فصل جیلنده اولمقله برابر هرایکیسی‌ده کافهٔ معانیسیله کوزل ، کوزلردن کوزل ایدیلر .. هله کوچکده ، فکرجه ، اندلسه خاص برحسن وآن واردرکه [illegible] (قریاد) [illegible]

[illegible]
[illegible]
اول قطعه‌یه خاص برملاحت
تشبیه وتکلفه نه حاجت

شوایکی دل آشوب ایله آرامزده بویله‌جه باشلایان بومناسبت کیتدکجه زیاده‌لشدی ، برابر کیدردن ، برابر ده‌ونلردن برابر کزمه‌لره ، تنزهلره ، سیرلره کیدلک .. سودای اندلس .. آه اندلس ! واه اندلس دیرکن بن اثره عاشق اولمدم ، [illegible] کوردیکم ایدیلردیکی ، حتی التفات کوستریوردی ... اولاقیز فکرمی .. وکلی اشغال ایدیوردی ، بنی بده‌ن طبرناقه تتره‌یوردی .. اوح ! اوقدار اوقاتلر . شونلر برو خزینهٔ صباحت وسعادت ایدیلر .. هله اوسیاه صاچلر آتش صاچیورلردی ، آلهی ! برحسنک بوقدر قدرتی ، انجذابی ، تأثیری اولورمی ؟ .

بوالفتدن ، مفتونیتدن بتون حظوظاتم سطحی ، روحانی ایدی . اوبهارستان جمالک بربوکه ، برجیچکنه طوقونمق جرأتی یادمه بیله کلمیوردی . اوکللری اوزاقدن او اغه کورمک ، قوقلامق اشتیاقی کفایت ایدیوردی . بیلمم ناصل اولدی ؟ قیزم بویله تعشق ایله مشغول ایکن بنی بردنبره آنه کندیندن طرفه بند وجذب ایلدی . آنه ایله اوته‌یه بری‌یه کیدیوردق ، بوکزنتیلرده پک خوش کلیوردی .

برکون بویله بردوردن عودتمزده یوزیمی ،

* * *

هرکیجه فکرینک کیده‌جکندن بحث ایدیلیوردی .

کنجینهٔ رقت برقلب ، مجلوب شفقت برروح ، محترم بروجود بوحاللردن پک متأثر اولیوردی . فرقتی سوکیلیاشلایان چشم خزان دیده‌سنک سرشک تأثراتی اکسیلمیوردی . دهرک بارثقیلی آلتنده قاتی بوکولمش ، تاب وتوانی توکنمش ، تأثیر خزان زمانله صاچلری آغرمش ، قلبنده حیاتک آثار تأثراتندن باشقه قالمامش اولان بومحترم اختیار فکری‌یی شیدهٔ شفقتنده بروشباب کامل ایدن اوجمعهٔ انسانیت ایدی .

فکری نه ایدی ؟ .. کلدن ، روزکارلرک دوشوردیکی برغنچه ، ناله‌دار برشیرخوار ! .. شمدی نه اولدی ؟ .. برزهرهٔ تحیات ، برنوجوان ! ... اتی الوب آبیاری صباتی نسیم نوازشی ایله امادهٔ انکشاف ایلین کندیسی ایدی . شمدی اوزهرهٔ حیاتک بوی دلاویزندن محروم . شمدی مجلوب روحی کوزدن نهان اولیوردی . محبت مادرانه ایله مشبوع قلبنده برفریاد مؤثر دوشمشدی فرقت اولاددن متحصل او ارازهٔ قلبیه‌یی هیچ برسوز توقیف ایده‌میوردی . یالکز اشکانهٔ تأثرله سجدهٔ رحمه قاپانور ، انفکاک ایده‌جک جکرپاره‌سنک ادامهٔ عافیتنه دعاخوان اولیوردی .. اوزمان معنوی برسکونت قلبیه کندیسنه متسلیانه :

— نه‌یاپالیم ؟ اوقومغه کیدیور ! ...

دیدیریوردی .

بو مفارقت کلدی ، فکری خانه‌سنی حلقهٔ وداع ایده‌مزک خاله‌سنک یاننه کیتدیکی زمان اتی کندلیجه وابوره کیتمک ایچون حاضرلنمش کوردی . اوزمنه [illegible] بردرلو منع ایده‌مدی ...

وابور تعجیل فرقت ایدرجه‌سنه قوباردیغی جیغاق اوزرینه فکری اودست محترمی اورادهٔ تقبیله شتاب ایتمشدی . خاله‌سی « آه فکریجکم ! » آوازه‌سیله بوینه صارلدیغی زمان هم فکری‌یی هم آکاهیکی اغلاتدی .

برازصوکره وابور دکزک قویو مائی سطحی اوزرینه زنقی قلی ، سیم آسا یوللر ترسیم ایلیه‌ندن چیقه‌رق حظ حرکت اینقاعتی آلدی ، سما ایله دریانک یکدیکرینه قاریشدیغی منتهای افقده ایلرولیوردی . خاله‌سی اغلایه‌رق ارقه‌سندن دیوردیکه :

« آه فکریجکم ! .. یارب بکا ودیعهٔ الهیه‌ک اولان بوجکرپاره‌می سنکه بن ذات الوهیتنه امانت ایلدم ! .. »

٣

(فضلانماغ) ک [illegible] شایقوحت بلی بوکلمش ، صاچلری صقالی آغرمش چیلاق باشی اورتن فسی اوزرینه عبانی صارار ، اوزرینه یازین برجیجک طاقاره کیدیکی شالوارله لاطمسک اوزرینه قیشین برکورک کیپور الی ایش باشنده زنکین بر اختیار ایدی .

کنجلکنی اونه‌ده بروده کزمک ، باغه ، تارلایه قوشمق ایله کچیرمشدی . پدرینک وفاتنده کلیتلی باغ باغچه‌لی اراضی ایله قله وخانه وسره [illegible] املاکه نائل اولمشدی . علی آغا او ترونندن الده ایتدیکی آکتیفلی بر آقچه ایله برار الی بیش جار شو سلده قومسیونه تجارتکاه ، صوکرالری کندی حسابنه‌ده مال الوب صاتمغه باشلامشدی ، فقط معامله‌لرنده ظهور ایدن قاریشقلقلر ، حسابنده کوریلن ضررلر آجی برتجربه ایله کندیسنه الی چکدیرمشدی .

— مابعدی وار —

علنی مملکتمزه — هنوز — سرایت ایده‌بیلمکدن مستغنی قالمشدر . [۱]

⁂

حقایق مثبته‌نك تجربه‌دندرکه: بوکندوکه قابه اوغرایان یوزلرجه انسان سورولری ایچنده بشریت دیدیکمز خصائص عالیهٔ مقدسه‌یی اکلایه‌رق آنلرك احتیاجی ، قابلیتی توسیع وتکمیله چالیشمش ، فکر ایله‌دن ، آثار حقیقت ، تتبع طبیعت ، تدقیق حیات ، تشریح حیات کبی کبی انسانلغك میناسی اولان حادثاتی کیمیده موقوف لهی اولان کنوزات عالیه‌یی — همان — بردنبره مرتبهٔ کماله چیقارمش ، کشف ایتمش . اکلامش برملت یوق کیدر .

انسانلرك وحشتدن قورتیله‌رق بدویت ، چکیله‌رك دائرهٔ مدنیته کیره‌سیه قدر راست کلدکلری خصوصات جوهریه‌یی بر بر میداندن مطالعه‌یه چکه‌جك اولورسه‌ق کورورزکه :

بدایع حکمیه‌نك تجلیات غریبه‌سی استراحت عمومیهٔ بشریه ایچون واسطه قیاس ایتمکه چالیشان انسانلر ، درکاه مدنی بیك درلو زحمتلر ، مشقتلر ایچنده آتلایه‌رق بر حقیقتك شعشعه پاش اولدیغی نقطهٔ تکامله یونلمکی الحق غیرتده ، تجربه‌ده بولمشلردر . بوکون غباوت ، عطالت ایچنده بوغولان برملت یارین ادیسونلر ، روجیلدلر ، تولستوی‌لر یتشدیرمیور . کذا : بتون آثار معاریه‌سی یالکز قبله‌لره یکنره‌ین برملت یارین امریقا سرکیلرینه یارشه چقه‌میور ؛ یعنی ابتدا ایله تکامل آراسنه قوریلان قدمهٔ حقیقت وغیرتی اوبله برقاچ کونلر ایچنده آتلایوب کچه‌جك ادملر ملتلر کورولمیور .

بواوقدر بدیهی بر دستور حکمتدرکه : همان هر کون ، هر دقیقه آثارینی ، حکمنی کندی کوزلریمزله کورمکده‌یز .

فقط : خصوصات طبیعیه‌نك استثنا ایتدیکی بعض احوال خارق العاده واردرکه بونلر تعجب ایتمه‌مك المزدن کلمز . شو اون طقوزنجی عصری تشکیل ایدن سنه‌لری مدققانه کوزدن کچیره‌جك اولورسه‌ق مدنیت مادیه‌سنه آغزیمزی آچه‌دیغمز اوروپانك بیله تعمل بر تکامل تدریجی تحتنده مرتبهٔ کمال یتشدیکنی کورورز .

اسکی یونان مدنیتی ، روما عالملکیده اوبله برایکی عصرك محصول عرفانی دکلدر . هیسیده اختصاصی رهبر ایدینه‌رك اوکنه اصیلان فانوس ترقینك صاجدیغی نورلری تعقیبه قویولمش ، بزم کبی قهوه کوشه‌لرنده ، چایجی دکانلرنده اقاقه‌لر ایله زمان غیب ایدن دکل ، کتبخانه‌لرده بین یانلادان ، انجمنلرده مجالس علمیه‌لرده قولاق قابارددان بر سوری علمانك ، حکمانك ادبانك زادهٔ عرفانیدر .

اوت . هرشی چالیشمقله قائمدر ، هرحال چالیشمقله جریان ایدر . لکن دیدیکمز مثللی بونلر آراسنده بعض استثنالر طوپولورکه : آنی چالیشمغه تطبیق ایتمك غیرتك بوخارق العاده‌لکنی . ذکایه حمل ایتمك دهانك بودرجه‌سنی حوصله‌لره صیغدیره‌میز . — مجبوراً بونلری ، سر و حکمتلری خزائن مبهمه ایچنده کومولمش حادثات زمره‌سنه ادخال ایلرز .

ایشته سزه بر غریبه ، بر بدیعه داهاکه: اسبابنی تحری ایتمك ایسته‌سك هدایت آلهیه‌یی تفحصه قدر چیقمش اولورز . حالبوکه: حکمت جلیلهٔ مطلقه‌نك احتوا ایتدیکی مقدرات ازلیه‌یی اکلامغه هنوز انسانلرك اقتداری یوقدر .

بونکچون اورادن کوزلریمزی خائبانه یره ایندیرمکه مجبور اولورز .

بش اون سنه اول — خریطهٔ عالمده — عربستان — دیه بر قید فلان کورولمز — بحر محیط کبیر دالغه‌لری قدر جسیم قوم دریالری ، جهنم آتشلری قدر محرك خیالاری ایچنده دریلری قاورولمش ساکنلریده وبله استادانه طانیلیر داهیلر عدادینه کیره‌جك عقل صاحبلری بولنمز کن اوراده فکرلره ولوله‌رسان اولان قوس قوجه برملت توره‌سین ، بالجمله اخلاقنی ، تربیه‌سنی معتقداتنی ، فلانی ترك ایتسین ، اوهام واساطیر ایچندن چیقاردیغی خطوهٔ ترقی‌یی اوزادنجه یکیدن ذروهٔ قصوای مدنیته قدر ارتقا ایله‌سین ، تجارتك ، حکمتك ، فنك ، ادبیاتك مادیاتك ، معنویاتك هنوز الفباسنی بیلمزکن ایکی عصر ظرفنده علوم اولین وآخرینی اوکره‌نه‌رك بتون دنیایه درس حکمت ویره‌جك بر حاله کلسین ؛ بونی تاریخ یالکز عرب مدنیتنده کوستره‌بیلر . اوکلرنده کوزلری قامشدیران شرق مدنیتنك ، شرق ترقیسنك اثرینی تعقیب ایدن شمدیکی اوروپانك ترقی افکاره تاریخی اچیلسین ؛ صوك دور تجدد وانتباه هنکامنده نه کبی تأثرات تحتنده جلب انظاره موفق اولدیغی پك عیان کوریلیر .

هیهات ! دینسزلرك سرافرازی . متعصبلرك رئیسی اولان ایکی افکار متضاده‌یی جامع انسان فرقه‌لری آراسنده ناقص بر صورتده ایلرولیه‌بیلان غرب مدنیتی بونقطهٔ کماله ایریشه‌بیلمك ایچون دها عصرلرجه وقتلره محتاجدر .

دهای عرب ، عقللری حیرتلره دوشورن اومدنیت عالیهٔ مقدسه‌یی حصوله کتیرمکه تأیید ایتمش قوهٔ خارق العاده‌سنی کمالیله اشاعه‌یه موفق اوله‌بیلمك ایچون اوکلرنده شعلهٔ هدایت لامبه‌لری آصمش بر شریعت عادله‌دن بشقه هیچ بر رهبره هیچ بر قوته مالك دکلدیلر .

انلر کثافت طبیعیه ایچنده بر مخزن عموم تشکیل ایدن عالمك ترقیات(۱) زمانه‌سنی کورمکدن قطع نظر هنوز اسملرینی بیله ایشتمه‌مشلردی ! ظلمت لیال قرارمش فکرلر ، عقدهٔ رذالتله طیقانمش قلبلر ، لات ، منات بوتلری اوکنده سجدهٔ عبودیته قاپانمش ملیونلرجه وجودلردن بشقه برشی کورمه‌ین ، بتون تصوراتی ، معاملاتی آت اوستنده جرید اویناده‌رق ، دوه آرقه‌سنده یوللی کوده‌رك بووجهله چاپولجیلغی ، صنعت یکانه اتخاذ ایلین اولاد عرب لمحهٔ بصر بیله دینه‌میه‌جك بر زمان ایچنده اوبله برمدنیت فاضله تشکیل ایدیوردیکه: آرادن بیك بوقدر سنه کچدیکی حالده ینه اك متمدن ملتلری ، اك حقیقی آدملری‌ده ثنا خوانی ، حیرت کوبانی ایدوب براقیور .

قاباصابا یاپیلمش برقالقان ایله ایکی اوج مزراقلی یایلردن ماعدا اسلحهٔ حربیه بیلمه‌ین ، ستر عورت ایچون یاریسی یرتیلمش بر جیلان دریسندن بشقه براصول آستر اکلامیان ، بوله‌میان عربلر ، شریعت مطهرهٔ احمدیه‌نك تأثیر هدایتیله اولکی مدنیتلرینی براقدیلر . بوقانون جدید آلهینك وضع ایتدیکی حقوق طبیعیه‌یی — تا رحم مادره دوشمکله باشلایه‌رق مزار عدمه یووارلاندیغی زمانه قدر حکمنی سورن برخصلت انسانیه‌یی قبول ایتدیلر ، انسانلغی ، غیرتی اوکرندیلر ، زوالسز برثبات ، تصوره صیغمز برهمت ایله ایشه قویولدیلر .

ای غیرشکاران انسانیت ! انظار انامده یغماکرلکله اخلاقسز ، چاپولجیلقله مدنیتسز طانیلان ، قزغین ساجلر کبی یاقیجی قوملری اوستنده صچرایه‌رق عربستانلری جولانکاه شامت اتخاذ ایلین کوچك برملتی اقصای قوتده استاد کامل ایتمش بردینه نصل مانع ترقی دیرسکز ؟.

او کنکزده ایپی بك طاقمش ، باشنی قاس قباق طراش ایتمش ، آیاغی چپلاق اوله‌رق طوبال بر مرکب اوستنده بتون اوروپایی طولاشمش بر پیه‌رلرمیتکز اولدیغی حالده — قدس کویا تسلط اسلامیاندن محافظه ایچون اوج میلیون آدم ایچنده قاریشه‌رق اناطولی‌یه هجوم ایتدیککز زمان — عربلر ، عصمتك حیاتك ، ثروتك ، استراحتك ، خلاصه : هر درلو وسائط ترقینك یوللرینی پك اعلا طانیورلر ، حربك فنون ریاضیه‌نك غوامض ودقایقنی عارف بولنیورلردی !!.

حکمدارلری بوینه کمند اورولمش اسیر کبی جرکاب وحشته سوروکلین مقدس پاپالر — دره‌بکلری مرکزه — مرکزی دره بکلره دشمن یاپارق انکیزیسیون بدعتلرینی تأسیسه باشلادقلری زمان ، هندستاندن اندلسه قدر یاییلمش قرآن مدنیتی برخرستیانی ، بر یهودی‌یی هر درلو تصورات فکریه‌سنده حر براقه‌رق سربستیت آیین اصولی وضعه چالیشیور ، هرکسی اخوت پرورانه برقانونه رعایته مجبور طوتیوردی !

ملککزده خوائج ضروریه کزی تسکینه مدار اوله‌جق قدر بغدای یتشدیرمك اصولی بیلمزکن ، سوریه‌ده بابلده ، مصرده صو منبعلری کشف ایده‌رك ، اك استاد کیمیاکرلرك الابیق منقلرندن منشکل اقاده بیلر حضورلرنده اثبات قوته موفق اولدیغی قنالری ، پرنجی ، کسوری ، آغاج قاروتی ، خرمانی ، قلالری ، یتیشدیرمکه ، نفوس بشری امت طبیعیهٔ آلهیه‌دن متنعم ایلمکه چالیشان کیملردی ؟..

ارقه‌کزده نه‌دن اولدیغنه کندیکزده واقف اولمدیغی سلاحلاردن بشقه معمولات حدیدیه طانیمازکن — انقلابات جدیده اصولنك واضعی اولان باروتی — طوپلری ، تفنك نظریه‌لرینی کشف ایدن کیملردی ؟.

چوغکز آفریقا وحشیلری کبی چاص حاولاق طولاشمغی [شعار انسانیت] دن عدایدرکن شامده — بوکون ایتالیا حریر فابریقه‌لرینی بیله دوره دیره‌جك درجه‌ده بر سرعت خارق العاده — برثبات فوق العاده ایله قماشلر نسج ایدن بصره‌ده قرطبه‌ده کاغد اعمالکاهلری — سلاح فابریقه‌لری — انواع تحفیات مغازه‌لری کشاد ایدن کیملردی؟

هپکز سماده طولاشان یلدیزلری آتش بوجکی ، بحر محیط کبیردن اوته‌سنی جهنم دریاری فرض ایدرکن اندلس دار الفنوننده قوزموغرافیا تطبیقاتی ، مثلثات اساسی ، جبر عادی وعالی معادله‌لرینی تدریس ایدن کیملردی !.

کیمیا ایچون باقری آلتون یاپمقدن بشقه عقلکزه برشیلر کلمز ، برشیلر بیلمزکن بلنسیه کتبخانه‌لرنده ، یکی یکی آثار حکمیه دولدیران — خسته‌لریکزی عرناس اولان برلرده تشهیر ایلیه‌رك بیك درلو امراضه عبد الصمد مجنون کبی یالکز مولك اولندن علاج تربیه چالیشیرکن بغدادده التحصص حکیملرك نظارتنه موضوع بر چوق خصوصی خسته‌خانه‌لر کشاد وتحریر ایدن کیملردی؟

بونلر جواب ایسترز !!

حقیقی تحقیق ، طبیعی تدقیق ایده‌جك برمکنت فکریه ایله ایشه کیریشدیکمی سوبله اوروپالیلر — اك غرضکار مورخلری بیله اعترافدن چکنمه‌دکلری بوکبی مسائل تاریخیه‌یی عجبا کورمیورلرمیکه : دها آلان اومسئله‌لرك مضمونی کندیلرینی کمال استراحتله یشاتمقده بولنیور .

ادارهٔ ملکیه‌کز اوج‌درت جلادك غدارانه الاده‌سنده وحشته رحنلر اوقوده‌جق درجه‌لرده ظالملر ، آلچقلقلر کوسترمکده ، همده بوقدر رزالت سیاسیه کزی ایجابات مذهبیه‌دن عد ایلمکده ایکن — بغدادده حقوقك اساسی اولان فقه شریف عجملردن روملردن ، تورکلردن عربلردن دها بوکا بکزه‌مز بر چوق فرق مختلفه‌دن مرکب بر هیئت اتحادیه‌نك زمام اداره‌سنی کمال مهارتله اداره ایتمکده ایدی !.

طوفان بلاکبی فکر بشری حدمات شدیده‌سی آلتنده ازن جهالتك ، مروجی اللری کوکسلرینه باغلانمش بیکلرجه مظلوم وبیکناهك قاتلی اولان ذوسقینه‌لر ، غیره غوارلر ژانلر (فکر قدسیت !) ایله تحکیم ایدلمش اوامر دینیه‌لرینی برطرفدن (انده‌لشرانس) قوتیله — حاشا — آلهه ، آقاروز تلیتجیله لایخطی قاقانه استناداً حکمدارلرده‌ده تشبیه چالیشمقده ایکن ، دیکر

---

[۱] لکن مع التأسف کورولمکده‌درکه : — اوروپاده ماتریالیزم — فلسفهٔ جدیده . سنك مؤسسی اولان امیل زولا ایله سوسیالیزم طریقتك حامی ومدافعی عد اولنان هانری روشفور حقنده بعض ترك مداحلری اوزون اوزادی‌یه مقالات تقدیریه یازمقده‌درلر . بزم شریعت دینیه واخلاقیه‌مزی غزنه ستونلرنده علناً تحقیردن چکنمین بوسر آمدان زولا ایچون — اسلام — دین بو عثمانلیك لهلرنده یازی یازمه‌سی هپمزی دلخون ایده‌جك حقیقتلکلردندر .

هر نه ایسه ایلریده بونلر ایله مذهبلری ومدافعلری حقنده اوزونجه بر محاکمه یازیله‌جقدر . شمدیکی صددیزه توافق ایتمدیکی ایچون بحثی اورایه ترك ایتدك .

— فکری —

مؤلفی — : جمال

— مابعد —

انظار عامه‌یه خلعت تقوی ایله کورونمك ایسته‌ین علی اغا بالآخره خست طبعیه رام ایدن ثروتنی تزیید ایچون قاتضیلقده قرار قلمشدی . کندیسی حقلی چیقارمق ایچون علی اغانك مراجعت ایتمدیکی حیل شرعیه‌می قالمشدی ؟ رباحك حرامیتندن بحث ایدن برخواجه افندی‌یی خانه‌سنه دعوتله تلطیف ایده‌رك اسکاته‌می چالشمامشدی ؟..

علی اغا طوتدیغی طریق احتکارده ایلرولمش ایچه محتکرلره رحمت اوقوده‌جق حیله‌لر ایجاد ایلمشدی .

یاشی ایلرولدکجه ، ثروتی ارتدقجه خست طبعی ، قوای نفسانیه‌نك افراطندن تولد ایدن اومرضی دخی تشدد ایلمشدی . چوجقنك تحصیلی ایچون ماهیه ویردیکی اوچ غروش کندیسنه چوق کلیوردی . (کسادلق وار ، شمدی کچینمك زور) شکایتلریله برقاچ دفعه تنزیلنه چالشمشدی .

علمك ، هنرك وجودی ، وجوبی هنوز علی اغانك ذهننده تعیین ایده‌مامشدی . علی اغا اولادینی اوقوتمق لزومنی تماماً بیلمدیکنی ده بیلمیوردی هله نظرنده قیزلره یازی اوکرتمك عصمت ملکانه‌لرینی پامال برقوت تدارك دیمك ایدی .

موسم نوبهار حلول ایدنجه علی اغا چولغنی ، چوجقنی شهرك براز خارجنده‌کی باغنه نقل ایدر . موسم شتایه قدر قله‌سنده حیاتکذار اولیوردی . کندیسی هرکون مرکبیله شهره اینردی . بو مدتجه چوجقلری اورالرده دوشوب قالقمقله بیویه‌رك قابلیت فطریه‌لری جهالت محضه ایچنده محو اولوب کیدیوردی .

وباد صرما انلری تیتریتمکه باشلاردی علی اغا قیشی چیقارمق ایچون باغندن شهره کوچ ایدردی . اوزمان چوجقلری اسکی اوقودقلرینی برقاچ آی ایچون یکیدن تکراره باشلارلردی .

علی اغانك فامیلیاسی‌ده هرجهتجه کندیسندن اشاغی قالمیوردی دها قزلغنده ستر ایده‌مدیکی فقدان معرفتی ، عطالت عقلیه ، بلاهت فکریه اختیارلغنده بسبتون تجسم ایتمشدی .

ایشته فطانت ایله برادری نهاد بو ایکی حیات مظلمه‌نك جمعیت بشریه‌یه بر ثمرهٔ مجسمی ایدی .

نهاد سکز یاشنه کیردیکی حالده‌بیله باشی اچق ، یالین ایاق صوقاقلرده کزن یبانه بر چوجقدن باشقه برشی دکلدی .

اصلانور معرفت کوره‌مین بوظلمتکاه جهالتده بوروشباب اولان فطانت ایسه الطاف الهیه‌دن اولان حسن وآنی برمدت موقته ایچون محافظه ایده‌بیلمش ایسه‌ده هردورلو مزایای معنویه‌دن ، محاسنندن ، فضائلدن ابدیاً محروم قالمشدی .

فطانتی (آکاه) بك ایسته‌دیکی زمان علی اغا ثروتی ، شهرتی بیلدیکندن کمال ممنونیتله آغوش ازدواجنه آتمش ، بیوك بر دوکون یاپمقله اوموفقیتی جمعیت بشریه‌یه اعلان ایلمك ایسته‌مشدی .

بو ظاهرلی ازدواجدن ایکی سنه کچدی . علی اغانك کریمه‌سی هنوز تأهلدن برثمره الده ایده‌مدیکندن پك مأیوس ایدی . اوده قزلری کبی برچوجغه نائل اوله‌میه‌جقمی ایدی ؟.. آکاه بکك آغوش نوازشنده برده کندی یاوریسنی کورمیه‌جکمی ایدی؟.. محرومیت اولاد اندیشه‌سی فطانتك روحنی معذب ایدیوردی . بو تأسفلر بر مرض ساری کبی والده‌سنده‌ده کوریلیوردی یا آکاه بکك اولاد صاحبی اولمق ایچون تکرار تأهله قالقیشور ایسه خاطره‌سی علی اغانی ، فامیلیاسنی ، کریمه‌سنی دها زیاده دوشوندیرمکه باشلادی .

برسنه صوکره ایدیکه بهارك اك غمکین قلبلره حیات بخش ، روزکارك اك حزین سودالرده تهیجات اولدیغی برصبح صفاده (جواد) عالم وجوده کلدی . قدومیله بهشتك مسرت ابدیسنی ، نسیم سعادتی کتیرمشجه‌سنه بروز صفا اویاندیردی .

ارتق حیاتك اك بیوك کامنه مظهر اولان فطانت کندیسنی دوشمش اولدیغی محرومیت اولاد کبی برکرداب مأیوسیتدن کان آمال کبی برعالم سعادته چیقمش بولیوردی .

شمدی‌یه قدر حیاتی برحال مربتیده امرار ایدن فطانت والده‌لك شرفنك اکتسابیله محصول عمرینی بیوتمك ، یتشدیرمك کبی بر قید طبیعی التنه کیرمشدی . اووظیفهٔ خلقیه ثمرهٔ حیاتك اشووغاسیله کسب اهمیت ایلیوردی . جواد ، آغوش مادرانه‌سنده ایکی یاشنه کیردی . معصومانه خنده‌لری طفلانه لسانیله انا ، بابا دیمکه باشلامسی کندیلرینه امید کبی برنشوهٔ روحانی بخش ایلدی . او مجسم آمالی حس تعالی ایله تجلی‌یاب ایلمك ، اوغنچهٔ حیاتی پروردهٔ انتشاق ایتمك اقتضا ایدیوردی شو وظیفه فطانتك عهدهٔ مادرانه‌سنه دوشمش ، ایلك اول آنك ید فطانت ومعرفتده قالمشدی .

نه‌چاره ، فطانت او فطانت دکل ، او مزیت براهلیتسزلك رتبهٔ اشتهاری کبی یالکز نامنده قالیوردی !!!.....

فطانتك تربیهٔ اولادده‌کی مبالاتسزلکی ، جوادك اوسته باشنه دقت ایتمامسی نظر تأسفله کورن آکاه بکك همشیره‌سی :

— قیزم ، سن هنوز چوجق باقمه‌سنی بیلمیورسین ، بزی ده هیچ برایشنه قاریشدیرمق ایسته‌میورسین ، برآز سوزیمزی دیکله ، باق شو چوجغك حالنه ! آکاه بو یله شیلره‌بك قیزار ، چوجغنه دقت ایت ، برملتك ترقیسی چوجقلرینك حالندن ، مزارلقلرینك انتظامندن پك چابوق اکلاشیلیور . (فکری) نك کوچکلکنی کورمدیکمی ؟...

دیدیکی زمان فطانت تند برچهره ، حدت آمیز برادا ایله دیشدیکه :

— آمان سزدن‌ده ! ... نره‌دن بوبلالی اوه دوشدم ! .. ایکیده برده فکری‌یی کوزیمه صوقارسکز . بنی ایسته‌میورسکز ، اولادیمی دخی چکه‌میورسکزده آنك ایچون نیچه بهانه‌لر بولیورسکز . چوجغك نه‌سی وار ؟.. چوجقلر بویله بویور !.

جواد بش یاشنی کچدی . آمان جواد نه‌قدر براماز اولمشدی ! . دور ، اوتور بیلمیور ، (استرم !) لری یایغارالری ایله قیامتلر قوپاریوردی ! .

ملکیت نمونه‌سی اولمسی لازمکلان او طفل نازنین نه‌قدرده حیرچینلقلر کوستریوردی ! ایسته‌دیکنی یاپماز ایسه والده‌سنك اوسته آتیلیور ، ممکن اولسه یاشنی ، صاچنی یوله‌جق !..

جواده سوز سویلمك کیمك حدینه دوشمش ؟! . والده‌سی دیشی ارسلان کبی اولادینی صیانته آتیلیوردی . جواده بر ایش سویله‌مکدن کیم قالیوردی ؟..

یالکز نهاد کاپیر ایسه !.. ارتق جواد قابنه صیغمیوردی . نهاد ، علی اغانك نمونهٔ جهالتی ، او تربیه‌سز چوجق جوادك روحی ، رهبر حرکاتی ایدی .

(فکری) یی هیچ سومیورلردی . چونکه تکدیرلرندن اوصانمشلردی . انك دائمی مشغولیتی کندیلری ایچون پك بیوك فرصت ایدی . اوفرصت بعضاً آکاه بکك چفتلکه کیتمسیله‌ده کسب قطعیت ایلیوردی .

جوادله نهاد ارتق ایسته‌دکلری کبی اقشامه قدر سوقاقلرده اویناریلردی .

— مابعدی وار —

ادعا ایله برابر الرنده هر بر وسائط ایله بونلری محو واتلافه نه‌درده یورومكده ثبت ایلمكده‌در .

باقیكز سرچه‌نك‌شی حقنده بو قدر بغض وعداوت ایدنلر حقلیمیدرلر حقسزمیدرلر ؟ بر امریقا غزته‌سی دیبوركه :

شكل واوصافی اوروپالیلره معلوم بولنان سرچه قوشی كندی مملكتنك (آمریقانك) منافع زراعیه‌سی نقطهٔ نظرندن شو صوك سنه‌لرده حقیقةً موجب اندیشه بر مسئله صورتنی اخذ ایتمشدر . بو قوشجغزلرك غنچه‌لری ، چیچكلری ، یاپراقلری میوه‌لری تخریب واكیلمش تخملری اكل واكیلری محو ایتمكده اولدقلری سرد واثبات ایدیله‌رك حقنده بتون امریقا اهل زراعتی طرفندن غایت دلسوز شكایتلر واقع اولمقده ووجودی یریوزنده قالدیرلمغه محكوم ایدلمكده‌در .

« فی الحقیقه سرچه‌قوشی هر سنه ٩٠٠٠٠ میل مربعی استیلا ایتمك صورتیله ١٨٨٦ سنه‌سنده ممالك متحدهٔ امریقانك اوتوزبش حكومتیله بش بیوك قطعه‌سنی كاملاً استیلا ایدوب بو اراضی وسیعه محصولات ارضیه‌سنك قسم اعظمنی محو واتلاف ایتمش ایدیلر .

« بو قوشجغزلرك دخی تناسلی عقلی حیرت ویره‌جك درجه‌ده‌در . بر دیشی بر اوككدن عبارت بر جفت سرچه‌قوشی قاملیاسی بر سنه‌ده نصفی اركك ، نصفی دیشی اولمق اوزره تخمیناً یكرمی درت یاوری چیقارمقده اولدیغندن اون سنه ظرفنده مذكور چفتك اولاد واحفادی ٢٧٥٠٧١٦٠٩٨٣٠١٩٨ سرچه‌یه بالغ اوله‌جق وبو قدر حیواناتدن كافه‌سنك بهمه‌حال قرنلرینی طویوره‌جقلرینی دوشونیله‌جك اولور ایسه ایراث ایده‌جكلری خساراتك درجهٔ خارق‌العاده‌سی سهولتله تخمین ایدیله‌بیلور . ایشته امریقا زراعتی بش اون سنه‌دنبری سرچه قوشلری یوزندن وقوعبولان شكایتلردن طولایی حقلی بولنمق قابل دكلدر .

حكومات متحدهٔ امریقا زراعت دائره‌سی علم طبائع طیور علماسی یكدل ویكزبان اوله‌رق شدیدیه قدر بو حیوانجقلرك حمایه ومحافظه‌لری مقصدیله وضع ایدلمش اولان قوانینك درعقب لغویله بونك یرینه هر موسم وهر یرده بو حیوانلری اورمق و آولامقده خلقك سربست براقلمسنی اعلان ایتمكی و بو حیوانلره یم ویرنلرك ویاخود استیلاكینه الآن دوچار اولمامش ممالكه نقل وادخال ایدنلرك قانوناً یا جزای نقدی ویاخود حبس ایله ویاخود بونلرك هر ایكیسیله جزالاندیرلملرینی شدتله توصیه ایتمكده‌درلر . حالبوكه بو توصیه قوننك كلیاً محو واتلافی خصوصنده ایدیلن توصیه‌لرك اونده بریسی بیله دكلدر . واقعا بویله غدارانه بر حركتك التزام واجرا ایدلمامسنی توصیه ایدنلرده آز دكل ایسه‌لرده هر حالده سرچه قوشلری یوزندن حصوله كلان ضرر وزیانك مقدارینده جزئی بر تفكرله اكلاشیله بیلور .

— زاپونیا بحریه‌سنك ترقیسی —

شو قیبن زمانلرده زاپونیا حكومتنك قوهٔ بحریه‌سنك ترقیسنه بر اهمیت فوق‌العاده ویرمكده اولدیغنی آتیده ذكر ایده‌جكمز انشاآت بحریه‌سی بر درجه قدر معیار اوله‌بیلور .

١ — بهری ١٤٨٠٠ طونه ماء مخرجنده اوچ قطعه سفینهٔ حربیه انكلتره‌ده آرمسترونغ ، طومسون ، وتایمس ایرون وورق ، قومپانیالری واسطه‌سیله انشا اولنمقده‌در .

٢ — ١٠٠٠٠ طونه ماء مخرجنده برقطعه حرب سفینه‌سنك ارمسترونغ اعمالاتخانه‌سی طرفندن انشاآتنه دوام اولنیور .

٣ — بهری ٩٥٠٠ طونه ماء مخرجنده وبهر ساعتده‌كی سرعتی ٢٠ میل اولمق اوزره درت قطعه برنجی صنف زرهلی قروزورلردن ایكیسی ارمسترونغ ، بری وولقان ودیكریده فوروژ اشانتیا ، اعمالاتخانه‌لرنده یاپلمقده‌در .

٤ — بهری ٥٠٠٠ طونه ماء مخرجنده و ٢٣ میل سرعتلی ایكی قطعه محافظه‌لی قروزورلردن بری سان فرانسسقو ودیكری فلادلفیاده دردست انشادر .

٥ — ٤٣٠٠ طونه ماء مخرجنده وبهر ساعتده ٢٣ میل قطع ایتمك اوزره برقطعه محافظه‌لی قروزور آرمسترونغ فابریقه‌سنده انشا اولنمقده‌در .

٦ — بهری ٣٠ میل سرعتنده اولمق اوزره درت قطعه طورپیدو بوط محربلری یارو فابریقه‌سنده یاپلمقده‌در .

٧ — درت قطعه متقدمكی محربلردن دها كوچك قطعه‌ده اولمق اوزره طومسون اعمالاتخانه‌سی واسطه‌سیله انشالرینه دوام اولنمقده‌در .

٨ — بهری ٩٠ طونه ماء مخرجنده سكز قطعه طورپیدو ستیمبوطی الیبنغ شیخاو فابریقه‌سنده .

٩ — یوقاروده ذكر ایتمش اولدیغمز ستیمبوطلردن دها كوچك قطعه‌ده اولمق اوزره دیكر درت قطعه ستیمبوط فرانسه‌ده نورمان دستگاهلرنده .

١٠ — هر بری ٣٠٠٠ طونه ماء مخرجنده وساعتده ٢٠ میل سرعتله متحرك اولمق اوزره اوچ قطعه محافظه‌لی قروازور ایله اوچ قطعه طورپیدو غانبوطی و برقطعه مخابره سفینه‌سی زاپونیانك یوقوساقا نام یكلك ترسانه‌سنده انشا اولنمقده‌در .

١١ — بالاده ذكر اولنان درت قطعه برنجی صنف زرهلی قروزورلردن ماعدا بشنجی اولمق اوزره ٩٦٠٠ طونه ماء مخرجنده وعینی اولكی قروزورلر مثللو اوله‌رق برقطعه قروزور دها یوقوساقا ترسانه‌سنده دردست انشادر .

شو مسروداتدن اكلاشیلدیغنه نظراً زاپونیا حكومتك داخلی انشاآت بحریه دستگاهلرنده سكز قطعه وممالك مختلفه عملیاتخانه‌لرنده اوتوز برقطعه صنوف مختلفه‌دن كه من حیث المجموع اوتوز طقوز قطعه سفائن حربیه‌نك انشالرینه كمال كرمی ایله دوام اولندیغی بیلدیرلمكده‌در .

— فكری —

مؤلفی — : جمال

— مابعد —

آكاه بكك همشیره‌سی — جوادك تعبیری وجهله — اوقوجه‌قاری جانه‌دكن بو حاللردن اولانجه صبرینی توكنمشدی . ینه فطانتی مؤاخذه‌یه قالقشدی :

— قیزم ، انسان چوجقدن اولور ، چوجقده تربیه ایله انسان اولور سوزینی بیلمیورمیسین ؟ بو چوجغی سن بویله یاپدك ، اولادینی نه‌قدر تربیه‌سز الشدردك . جمعیت بشریه ایچنده بزه دوشن الك بیوك وظیفه اولادیمزه ایلك تربیه‌یی ویرمكدر . سن بونی ایفا ایده‌مدكدن صكره نه‌یه یشایورسین ؟ !..

— چوجقده‌نه تربیه‌سزلك كوردك ، قباحتی نه ؟ !..

— خیر ، صل قصورسنده‌در كورمیورمیسین ؟ تهادله قیردقلری جویز بیكی كچدی !..

تهادله كلمه‌سی فطانتك قلب تكبر پرورینه بر ضربه زهر آلود كبی كلدی . كمال حدتله طوغرلدی . بك غضوبانه بر طورایله مقابله‌یه ، دها طوغریسی ، او اختیار قاری‌یی تكدیره باشلادی .

زوالی قادین ! نه‌یه اوغرادیغنی شاشیردی . عمرنده ایشتمدیكی رذیلانه سوزلرله شمدی تكدیر ایدیلیور ، هیچ بر ناموسلی انسانك اوغرامدیغی حقارته كندیسی هدف اولیوردی . بر مدت مدافعه‌یه چالشدی . نه‌ممكن ؟ فطانتك رذالت طبعنك فوقنه چیقمق قابلمی ؟ !..

اوطه‌سنه چكلدی . فطانت هر بری قیرغین اوق كبی جانكاهنه تأثیر ایدن آجی آجی سوزلرینی ایشتدیرمكدن كیرو قالمیوردی . زوالی قادین اوغرادیغی حقارتك ، فلاكتك تأثیریله بر كوشه‌ده اغلامغه باشلادی . فطانت تهدیداتی كتدكجه تزیید ایدیوردی .

او محترم اختیارك قلب انكسارنده قوپان حسیات تأثر الك سنكدللری رقته كتیرمكه ، احوالسنده كوریلان پریشانی خاطر جانیلره‌ده ندامت ایشدیرمكه كافی ایدی .

كوندوز خانه‌سنك تأمین معیشتی كبی بر وظیفهٔ طبیعیه‌نك ارقه‌سندن قوشان آكاه بك او مشغولیتك ویردیكی یورغونلق ایله اقشام اوزری آشیانهٔ استراحته چكلمشدی . خانه‌ده معنیدار بر سكوت وسكونت واردی ، اوطه‌سنه چیقدی . فطانتك حالنده ، چهره‌سنده الان تهور علامتلری انظار دقته چارپیوردی . آكاه بك بر حس تجسسله

— جواد نره‌ده ؟ ..

— اشاغیده ، خدمتجیلرله اوینیور !

— براقاسكز آ !..

دیدی . فطانت بو طرز بیقیدی ایله باشنی دیكر جهته چویره‌رك سكوت ایلمشدی .

براز صكره آكاه بك یمكه ایندی ، هنوز كله‌ین همشیره‌سنی چاغرمق ایچون خدمتجی‌یی كوندردی ، كله‌مه‌جكی جوابنی الدی ، سفره‌دن قالقدی ، همشیره‌سنك اوطه‌سنه كیردیكی زمان یأس آمیز بر لوحه نظره چارپیوردی .

آكاه بك آغزندن بلا اختیار چیقان :

— نه‌یه خبر ویرمیورسكز !،

سوزلریله همشیره‌سنه طوغرو ایلرولیوردی . زوالی قادین بر منددرك اوزرینه اوزغش ، فكری ، متصل اللرینی صیقیور ، جاریه‌سی خانمك تكرار بایلمسندن محترز بر طور ایله ایاق اوجونده طوریوردی .

— اوروپا دول بحریه‌سنك تخصیصات —
— بحریه‌سی —

انكلتره ١٨٩٥ — ١٨٩٦ سنه‌لری ظرفنده انشاآت بحریه مندمكی مصارف داخل اولمق اوزره ٢١٠٢٦٤٠٢٧٩ لیرا فرانسه ١٨٩٦ سنه‌سنده ١٠٠٨٨٧٠٢٧٩ لیرا روسیه ٥٢ ٥٠٨٣٥٠ لیرا المانیا ٤٠٣٧٢٠٠٦٨ لیرا اوستریا مجارستان ١٠١٢٢٠٣٦٩ لیرا ایتالیا ٤٠١٢٩٠٩٨٤ اسپانیا ٩٣٧٠٧٤٢ لیرادن عبارت اولدیغی خبر ویرلمكده‌در .

یكی كتابلر

— معلومات كتبخانه‌سی —

معرفتیله طبع ونشر اولنان آثار :

پاره	غروش		
٠	٢	عسكر اوغلی	ملی حكایه
٢٠	١	ناكام	» »
٠٠	٥	ماتیلدلاروش مصور ومترجم »	
٠٠	١	عروض عثمانلی	
٢٠	٤	منظره برنجی وایكنجی واوچنجی جزؤلری	
١٠	١	دستان ظفر	منظوم
١٠	١	مدافعه	

— شرق غزته‌سی —

خلافت معظمهٔ اسلامیه ومنافع دولت علیهٔ عثمانیه‌یه خادم اولمق اوزره كوستنجه‌ده هفته‌ده ایكی دفعه نشر اولنور سیاسی ادبی مصور جریده‌در .

بو غزته‌یه معلومات اداره‌خانه‌سی واسطه‌سیله آبونه قید ایدلمكدر .

سنه‌لك	التی ایلق	
١٣٠	٧٠	غروش : ممالك شاهانه
٢٧	١٥	فرانق : ممالك اجنبیه
١١	٦	روبله : روسیه وایران

(نسخه‌سی ٤٠ پاره)

الك مكمل ماكنه وآلات وادوات طبعیه‌یه مالك اولان معلومات مطبعه‌سی درونده تركجه ، عربجه ، فرانسزجه ، المانجه ، انكلیزجه ، ایتالیانجه ، روسجه ، رومجه هر نوع كتب ورسائلك صورت مطلوبه ونفیسه‌ده طبعی وطشره‌دن كوندریله‌جك آثارلرك رخصت رسمیه‌نی استحصال ایتمكی معلومات اداره‌سی تعهد ایلر .

كتب ورسائل سپارشاتی دخی قبول وسرعتله اجرا ایلر .

السنهٔ مذكوره حرفاتیله ولیطوغرافیا ایله قارت دوویزیتلر ، تبریكنامه‌لر ، اوراق تجاریه ، دفاتر متنوعه ، فاتوره ، پولیچه وقامبیالر طبع ایدر .

فیاتلر اهوندر . هیچ بر مطبعه‌نك رقابت ایده‌میه‌جكی درجه‌ده دوندر . الحاصل اصحاب مصالحك هر وجهله جلب خشنودی ومنونیتلرینه غیرت ایدیلیور . اصحاب مراجعتك طوغریدن طوغری‌یه معلومات اداره‌خانه‌سی مدیریتنه مراجعت ایلملری توصیه اولنور .

اعلانات

اوده‌مش بدایت محكمه‌سندن

قورغه قریه‌سی التنده‌وچای جوارنده طرفلری حاجی ملا و احمد اوغلی احمد واقندی اوغلی مصطفی وبوكرلجه‌جی اوغلی مصطفی تارلالریله محدود یكرمی دونم تارلانك نصف حصه‌سی اون دونم

قریهٔ مذكوره جوارنده چتلك تارلا دیمكله معروف طرفلری قالج اوغلی علی وعشقلرلی حاجی حسین وحاجی ملا حسین وحاجی بك تارلالریله محدود برقطعه‌ده اون ایكی دونم تارلا

اوده‌مشده مقیم بقال بناقو اوغلی ایلیانك قورغه قریه‌سندن حاجی احمد اوغلی كریمه‌سی خدیجه خاتون ذمتنده بااعلام محكوم‌به الاجغنك تأمین استیفاسی ضمننده اولجه تحت حجزه الدیرلمش اولان بالاده محرر ایكی قطعه اراضینك تاریخ اعلاندن اون بش كون صكره وضع مزایده ایدیله‌جكندن طالب وپاپرایلیشكی اولنلرك اوده‌مش اجرا دائره‌سیله منادی علی اغایه مراجعت ایلملری اعلان اولنور .

فی ١٤ كانون اول سنه ٣١٣

قرق اغاج بدایت محكمه‌سندن

قرق اغاج زراعت بانق صندوقندن استقراض ایلدكلری مبالغك مدتلری حلول وویریلان ایكی ماه مدت مرور ایلدیكی حالده هنوز تأدیه‌دین ایتمیانلردن قرق اغاج قضاسنك قوجه محمداغا محله‌سندن بولان اوغلی محمد امینك خاص تیمارنده برقطعه‌ده معلوم الحدود بش دونم تارلاسی وزوزو محله‌سندن حاجی اوغلی مصطفانك قاق حرتی موقعنده معلوم الحدود بریجق دونم تارلاسیله دیكر برقطعه‌ده اوچ دونم اوچ اولك تارلاسی وكوچك موسی اغا محله‌سندن طویل علی اوغلی محمدعلینك چیللی تیمارنده برقطعه‌ده معلوم الحدود التی دونم تارلاسی .

وحاجی حمت محله‌سندن یاقرلی حسن اوغلی سلیمان افندینك قوجه چشمه‌ده برقطعه‌ده معلوم الحدود درت بچق دونم تارلاسیله قره‌علی یرنده التی بچق دونم تارلاسی وقیادیبی قریه‌سندن حاجی حافظ محمد افندی زوجه‌سی خدیجه‌نك قیادیبی جوارنده برقطعه‌ده التی دونم تارلاسی . واوجیلرلی حاجی مصطفانك میشه باغلر نام محلده طقوز دونم تارلاسی . ویاقر قریه‌سنك عتیق محله‌سندن یوراز اوغلی مصطفانك یاقرك قره اغا كویی نام محلنده برقطعه‌ده اوچ دونم اوچ اولك ایكی آدیم تارلاسی وكوچك موسی اغا محله‌سندن عرب خواجه اوغلی حاجی طاهر خواجه‌نك یایقان موقعنده برقطعه‌ده بریچق دونم تارلاسی ویاقرك عتیق محله‌سندن بر عبدالرحمن اوغلی بربر محمدك دره‌قبسنده برقطعه‌ده بش دونم تارلاسی . وبدور اوغلی محله‌سندن حضر عثمان اوغلی سلیمانك ترزی اوغلی موقعنده برقطعه‌ده التی دونم اوچ اولك تارلاسی . وقره‌جه اوغلی محله‌سندن

آكاه بك خسته‌لغی صوردیغی زمان :

— براز راحتسزم !..

سوزندن باشقه بر جواب آله‌مدی . آكاه بك همشیره‌سنك خسته‌لغی شدتلی بر تأثر نتیجه‌سی اولدیغنی اكلادی . اسبابنی اوكرندی . مفتون انسانیتی اولدیغی او محترم والده‌نك تأثراتی آكاه بكی پك مكدر ایتمشدی . بر مدت تطییب خاطره چالشدقدن صوكره اوطه‌سنه كیتدی . بو كیجه آكاه بكك اولانجه حسیات مأیوسانه‌سی اویانمشدی پنجره‌سنك پیشكاه تفكرانه عرض ایتدیكی دائرهٔ افقه سوق افكار ایتمش دوشونیوردی .

طبیعت كیجه‌نك سكوت وسكونتی ایچنده خوابیدهٔ آرام ، سما بر كدر سائر كبی طولاشان خفیف سیاه بلوطلرله مستولای ظلام اولمشدی . روزكار آغاجلرك یاپراقلرینی آهنك فشافشیله قیملداتیر ، طبیعته ، سوداكش ، محزون ، مأیوس كوكللره دمساز تأثر اولیوردی . بعضاً قمر ، عارضهٔ هجراندن قیوریلان كوكل كبی ، صفحهٔ نورانیسنی ستر ایدن سحاب پارهٔ ظلامی یرته‌رق بو عالم سكونه ماتمی ، طونوق بر ضیا صاچاردی او ضیای حزین اغاجلرك یاپراقلری ارهسنده سوزیلور ، زمینه نورانی دائره‌لر ترسیم ایدر ، دریانك سطحنده منعكس اولور ، سرو سیمین تشكیل ایدردی .

كیجه یاریسنی كچمشدی . آكاه بك لایتناهی فضاده ممتد سلسلهٔ تفكراتی تعقیب ایدیوردی . بر حس طبیعی ایله حیاتنك فضای مجهولیت ایچنده ناپدید اولان سوابقنه ایشتدیكی او ارجاع افكار ایله چیقاره‌بیلدیكی خاطرات ماضیه‌دن حیاتك مسعودیت سابقه‌سنه استدلال ایلیوردی .

ارهصره ، ظلام ماضی‌یه قارشمش ، تجلی ابدی ایله هویدا ، بر وجود عرض چهرهٔ خاكی ایلیه‌رك قارشدیردیغی سركذشتنامهٔ حیاتنك الك نكبتین صحیفه‌لرینی ارائه ایلیوردی . آكاه بكك كوكلی پامال تأثراتدن او روح مشخص ، او خیال مجسم ینه كوشهٔ ابدیته چكلیوردی .

مأیوس آكاه ارقه‌سندن « آه ! امان ، سعادت حیاتمی‌ده برابر كوتوردك ! » دیبوردی .

فطانت ایچرویه كیرمشدی . او ظلل ذاتلی بر وجود مهم تعقب ایتمشدی . هر نكاهی آكاهك قلب اغبراوندن بر حس نفرت اویاندیریوردی .

او مخرب آمالی كورمامك ایچون باشنی دیكر طرفه چویردی . شدید بر حس ندامتله دیبوردیكه :

— فضیلتسز بر قادینله تشكل ایدن عائله‌دن سعادت ، فائده بكلورمی ؟ ....

فی الحقیقه آكاه بك لمعانك وفاتیله پریشان اولان عائله‌سنی علی اغانك كریمه‌سی فطانتی تزوج ایله یكیدن تأسیسه موفق اولمش ایسه‌ده او سعادتی بر دها الده ایده‌مامش ، حیاتی زوجهٔ ثانیه‌سنك دكرسزلكی ایله محكوم هجران اولمشدی .

فطانتك ورودندن اول خانه‌نك هر كوشه‌سنده حكمفرما اولان سكون ومودت فطانتك اكثریت اولمیان بو كی غوغالریله فوق‌العاده اخلال ایدلمشدی .

هله فطانت قانون خلقتك آغوش نوازشنه آتدیغی او معصومی‌ده كندیسی كبی بدخوی ایلیه‌رك سعادت حاللرینی امیدلرینی ، اوزولرینی پامال ایلمشدی .

بونك ایچون آكاه بك تكرار تأهلنه ، همشیره‌سی بویله بر انتخابده بولندیغنه چوقدن نادم اولمشدی .

— مابعدی وار —

اصرار ایدوك اصرار قراری تكرار محكمهٔ تمییز هیئت عمومیه‌سی طرفندن نقض ایدلدیكی حالده او محكمه‌ده اصرار ایدن محاكم هیئت عمومیه قرارینه امتثاله مجبور ایسه‌ده بو مجبوریت ذاتاً اصول محاكمات حقوقیه قانوننك مادهٔ مخصوصه‌سیله تعیین ایتدیكی جهتله بو كا رشی دینه‌مز . اما طرفین تجاردن اولمایوب فقط مقاوله‌سنی ناطق اولان امره محرر سندلردن متولد محاكم تجاریه‌دن ویریلان ومحكمهٔ تمییزجه نقض اعلام اوزرینه محاكم حقوقیه‌یه مراجعت وقوعنده حقوق محكمه‌لری او قراره توفیق حركت واو قراری كندوسنه ثمرهٔ امتثال ایتمامك حقی حائزدر . قانون شناسان ایچون واضحدركه بر شیئك قانونیت حكمنی اكتساب ایتمسی وهر كسك اول شیئه اتباعه مجبور طوتلمسی ایچون اول شیئك بعد الوضع مرعیتی حقنده ارادهٔ سنیه شرف‌ریز سنوح وصدور بیوریله‌رق اعلان ایدلمسی لازمدر . احوال معروضه‌یه بناءً محكمهٔ تمییزك ده بو بابده‌كی تفسیر وقراری ولوكه مقصد قانونه توافق ایتسه‌بیله ارادهٔ سنیهٔ حضرت پادشاهی‌یه اقتران واعلان ایدلمدكجه محاكمجه نمونهٔ امتثال اوله‌ماز . چونكه ذیل قانون تجارتك اشبو ماده‌سی صریح اولوب انك خلافنده اجتهاداً وقوعبولان تفسیره اتباع محاكمجه بی طرفی واستقلالیت قاعدهٔ مهمهٔ عادله‌سنی اخلال ایده‌جكی شبهه‌سزدر . ظن ایدرم محكمهٔ تمییز هیئت عمومیه‌سنك قرارینه امتثال مجبوری اولسه بیوك بر محذور اوله‌بیلور . مثلا بویله بر قرار محكمهٔ تمییز هیئت عمومیه‌سنك اتفاقیله بر قرار ایسه بو درجه‌یه قدر بو كا رشی دینه‌مز ایسه‌ده اگر اكثریتك اجتهادی یوم كزده اولورق اعطا ایدلمش بر قرار ایسه او اكثریتی تشكیل ایدن اعضادن بر بینك بالصلحه عزل ویا تبدیل ویاخود اجل موعود ایله وفاتی حالده یرینه تعیین اوله‌جق بر اعضا اتخاذ ایدیلان قرار سابق خلافنده بر رأیده بولنور و رأینده اصرار ایده‌جك اولورسه طبیعیدركه اكثریتك عدم تشكلنه بناءً عكس قرار صدور ایده‌جكی وشو حالده یكدیگرینه مباین اونه‌ده ایكی قرار بولنمسی لازم‌كلوركی شو حالده بونلردن هانكیسی محاكم ایچون نمونهٔ امتثال اوله‌جقی جای تردد اولمازمی ؟ . یوم كزده اولان مطالعه‌یی التزام حقیقت ایدن ارباب انصاف قبول ایدر . شو حاله نظراً امضا ایدن تجاردن اولمادیغی حالده بیله بو كبی قائض مقاوله‌سنی ناطق امره محرر سندلرك حل تجارت محاكمی اولدیغی جهتله ازمیر تجارت محكمه‌سی بو بابده بر اصول اتخاذ ایتمیوب بلكه قانونه موافق بر صورتله حركت واو كبی سندلردن متولد دعاوی‌یه وضع ید ایدییور . وحقوق محكمه‌لرنده بحق رد ایدییور رأینده‌یم .

الحاصل ایشك طوغریسی ولوكه كیفیت تفصیل ایدیلن حقیقت دائره‌سنده اولماسه بیله امضاسی تجاردن اولمیان امره محرر وفقط قائض مقاوله‌سنی ناطق سندلردن متحدث دعاویدن دولایی هانكی محكمه‌یه مراجعت ایدلمك لازمكله‌جكنه دائر اولیای امور طرفلرندن مستعجلاً عدلیه نظارت جلیله‌سنه اشعار كیفیتله بو بابده عرض ایلدیكی اوزره بالذیل قانون تجارتك صراحتی ویاخود محكمهٔ تمییزك اجتهاد اخیری وجهله بر ارادهٔ سنیهٔ اسابتعادهٔ حضرت شهنشاهی شرف‌تعلق بیورلمدقجه نه محكمه‌لر محكمهٔ تمییزك قرارینه اتباع ایدر . ونه ده بو كبی سندات صاحبی بیهوده یره زائد مصارف محاكمه ویرمكدن تخلیص گریبان ایدر . چونكه الیوم محكمهٔ تجارت بو كبی سندلردن متولد دعاوی‌یی بالقبول رؤیت ایدوب اعلامه ربط ایتدیكی حالده محكمهٔ تمییز نقض حكم جهتنه گیتمكده ومحاكم حقوقیه‌ده السیوم رد ایتمكده‌در . شو حالده مادامكه محكمهٔ تمییز بویله بر اجتهاده ذاهب اولمشدر . گرك محكمه‌لرك منتظماً ایفای وظیفه ایده‌بیلملری وگرك اصحاب دعاوینك بر منوال مشروح مصارف فوق العاده احتیاریله سنه‌لرجه بر دعوایه حتام ویردیره‌مامسی كبی احوالك اوكی آلنمق چاره‌سی آرامقدن بشقه مسئله‌ده حلی آرانیله‌جق بر جهت كورمم رأی بویا !

دعوی وكیلی: رجب حلمی

﴿ امید ترقی ﴾

حیات بشریه‌یی اداره ایلین قوای طبیعیه‌نك اك قوتلی امیددر .

احتیاجاتمزی تسكین ایده‌جك وسائط ترقینك اك برنجیسی‌نه امیددر .

امیدسز یاشامق ، استحصال لذائذ ، اكتساب فوائد ایتمكه مخصوص اولان غیرت وادراكمزك محوینی موجبدر . مدنیتك ، ترقینك قوهٔ محركه‌سی امیدده بولان بر كیمسه شبهه یوقكه : چالشمه‌نك چارهٔ حقیقیه‌سنی تمامیله عارفدر . امیددن اوزاقلاشمش بر انسانك ایسه آتیله‌جغی یر ، آغوش رخاوت وعطالتدر . حالبوكه سفالتك جهالتك مروج یگانه‌سی اولان تنبللك مصائب بشریه زبانیه‌سی كبی بر شیدر . فقدان امید ایله یاشایان بر وجودده خصائص انسانیه‌دن ذره‌بیله كوریله‌مز . اویله یا ؟ . انسانلغك مبنایی ؟ غیرت . غیرتك اساسیده امید اولورسه بالطبع آنك عدم وجودیله انسانلقده میداندن چكیلمش عد اولنمازمی ؟ . كائناتی كوریبوروز ، اوزرینی سرتاپا مستولی اولان هیئت بشریه بر ساحهٔ مدنیت ایچنده چالیشمق ایچون نه‌یه استناد ایتمكده‌درلر ؟ . عطالته‌می ؟ اگر تنبللك بنای سعادتك مهندسی ایسه آنك یوزندن ییقیلان بیكلرجه كاشانهٔ مدنیتلر نیچون پایدار اولامش ؟ . بر وجوددن قوهٔ امیدی چكیكز ، آنلره نه قالیر ؟ . حاصیت ، حس امید ایله توأمدر ، خصیصه چكیلیر ایسه آنی حیاتده تعقیب ایدر . او حالده وجود بی امید — انظاریمزده — حسسز ، اذعانسز بر مخلوق كبی نامتناهی بر وحشتزاره آتیلمش بیكس بر انسان صورتنده تجسم ایدر .

امید محدود دكلدر . بزم مدركات حسیه‌مزی تشكیل ایدن قوای روحانیه‌مز نصل تناهی قبول ایتمزسه امیدیمزده او وجهله بر نهایت قبول ایلمز .

موجودیت ایله ترقی‌یی ، خلقتك احتوا ایتدیكی بو ایكی صفت انسانیه‌یی تمزیجه واسطه امیددر . بونده بر نهایت تصوری ایسه باطلدر .

قوای ماده‌نك اكثریسنده بر كیفیت طبیعیه كورورزكه : هر شئی نقطهٔ كمالدن صكره تدریجاً دركهٔ زواله ایتمكه باشلارلر ، حالبوكه : امید بو قانونك استثنا ایتدیكی احوال خارق العاده‌دن معدوددر . یاشامق ایله وار اولمق آراسنده‌كی فرقده — یالكز امیددن عبارتدر . موجودیت دوشوندكه چالیشمغه تخیل وامیده — یاشامقده منحصراً حقیقته مربوطدر . مثلا : حیوانات یاشار ، انسانلر ایسه موجودیتنی اثبات ایده‌جك بر صورتده عمر سورر . بو كاسب ایسه محض امیددر .

موجودیت اكلامقله ، اكلامقده زمانی اداره ایتمك واستقباله انتظار ایلیه‌رك — هیچ اولمیه‌جك كبی چالیشمقله — قائمدر . نیك وبدی تدقیق ایده‌رك ، حقیقتی ، حسن آدابی ، استقامت وفضیلتی ، عدالتی ، امنیت وحكمتی اكلامقده بنسه موجودیته متوقفدر . خلاصه : وارلق وجدان دیكسه ، وجدانده امید دیكدر .

دوچار یأس وفتور اولان انسانلر امیدسز اولدقلری ایچوندركه : شرف موجودیتندن محرومدرلر !. آنلر ایچون كرچك بر چالیشمق ، عمان قهره بوغولمق قدر الیم بر زحمتدر ! سوق طبیعی ایله مجبوراً چالیشمق ایستسه‌بیله آندن هیچ بر فائده مأمول اولنماز !

ترقی ایتمك اگر وابستهٔ غیرت ایسه چالیشه‌لم . فقط بزم مساعیمزی تحدید ایده‌جك اولان امواج نومیدی‌یه قارشو كوكس گره‌میه‌جك اولورسه‌ق نه‌قدر چالیشسه‌ق هپ بیهوده یورولمش اولورز . ترقی همان یوقدن چیقویره‌جك بر شی دكلدر . اوده علوم وفنون كبی بر چوق مؤثرات عالیه‌نك معاونته محتاجدر . مادر علم ایسه آنجق غیرتدر ، غیرتی بسلیه‌مك ایسه امیده متوقفدر .

امید ایكی قسمدر . بریسی یالكز بر فرده مخصوص امید شخصیدركه : آنك فائده‌سی صرف نفسنه عائددر وحصول ترقیاتنه سبب یگانه‌در . دیگری امید ملیدركه : هیئت ملیه ومشتركه‌یی تشكیل ایدن افرادك منافع عمومیه یولنده صرف مساعی ایده‌رك توجه ایلدكلری نقطهٔ قصوای مدنیته دوغری ایلرولملریله قائمدر .

ایشته اصل [امید ترقی] ده بودر .

حیاتده قدسیت آرایانلر — ایلك نظر توجهلرینی بورایه عطف ایتملی درلر . اكلامالیدرلركه : ماهیت امید ، نصل بر محرك مشاغل ، مركز ترقی ، مشوق مساعیدر ؟ .

بز محتاج اولدیغمز اشیانی استحصاله چالیشمالی ، وبو چالیشمانك نتیجه‌سندن‌ده امیدوار اولملی یز . امید ترقی بر ایشده طوتیله‌جق اصولك پایدار اولوب اوله‌میه‌جغنی آكلامقله اویانیر . لكن ایش ایچون آدم دكل ، آدم ایچون ایش آرایوب طورور . تاروسیه‌دن آمریقالردن اون كتیرمكه محتاج بر حالده قالدیغمزی كورور ، صنایع داخلیه‌مزك فقداننده متأثر بیله اولمیه‌رق اكمكجیلكه وارانیه‌قدر هر شیئمزی اجنبیلره قاپدیرركن — اونه‌دن — هنوز یوزده سكسانی ، دكل بلاغتدن ، ادبیاتدن ، — حتی درسنجه اوقومقدن بیله بر شی اكلاماماز قرادامنه [سوللی پرودوم ومك] شعرلرینی [قونت دلیلك ونانانس مسلكی] [الفرد دوموسه‌نك ، بارونك ، پوشكینك ، شكسپیرك آثار ادبیه‌سنی] كوسترمكه قالقیشیر ایسه‌ك هیچ شبهه احتمالی یوقكه : دها بو نجی تشبثمزده قعر نومیدی‌یه دالار كیدرز !

بزده امیدسزلر پك چوقدر . فقط نیچون نومیددرلر ؟ . طوتدقلری مسلك اساساً بزم احتیاجمزله توافق ایتمزكه . . بوكون بریسی قالقوبده هر بستانده كورك صاعقه‌یه یاخود سیبریاده یوز طاغتمغه تشبث ایتمسه شمدی بو ناچار غریبك مقصدینه موفق اوله‌جغندن امید ایدیله بیلیرمی ؟ . ایشته بزم امیدسزلكمزك یگانه سببی همان ایكی كونك ایچنده اوروپایه بكزیه‌لم ، تلغرافلریمز یوقكن ، فونوغراف ، سینه‌ماتوغراف كتیره‌لم ، ییه‌جك اكمكمز بولنمازكن یكی یكی شعرلر اوقویه‌لم دیه كوستردیكمز خواهش غریب تشبث عجولانه‌در ! . تمدن ایتمك ایستینلرمزك قسم اعظمی حكمتك حاسنی كورمه‌دن ادیبسون اولمق مراقنده‌در ، هیچ بر لزوم موجود دكلكن ادبیاتمزه [طرز جدید] دیه اكلاشیلماز شیلر آچیق افكارنده‌در .

بو غرابتلر بویله یكدیگرینی تعقیب ایدوب طوردقجه امیدسزلكده او درجه آرتار طورور ، برنجی ایشندن بر نتیجه چیقارامیان ومتشبث ایسه بعدما — طوته‌جغی ایشلرنده‌ده اصلا بر ثمره انطباق ایده‌مز ، قابلیتی ، ذكی ، بر فكر اسنده اداره ایدیكی حالده بویله امیدسزلك ایچنده بوغولان گنج بر انسان ، گیده گیده مریض ، احمق ، قابلیتسز بر اختیار اولور قالیر . گیدیكی حیاتی ، طوتدیغی مشاغلی ، وبالخصوص هر تشبثنده اوغرادیغی امیدسزلكی دوشوندكجه : وجودینی سراپا عصبانی استیلا ایدر . یئی طوتدور ، كندیسی اولومدن دها بتر اولان كوشهٔ امیدی‌یه اوطورور !

بزم امید ترقیمزی اویاندیرمغه سبب اوله‌جق اك برنجی قوتلر ریاضیات ایله ثروتدر . بوكون اولمازسه یارین راحت یاشامه‌غمز ایچون بر مسلك جدید طوتالم . — بو جدی طریقده بوی امید آرایه‌لم ! . . بحر رمل ، بحر هزج ، بحر طویل ، بحر خفیف گردابلرنده دولاشمقله اوروپایه بكزیه‌میز . رونه‌سانس مسلكنك ، ناتورالیزم فلسفه‌سنك تركیایه زمان دخولی ایسه هنوز گلمدی . صوقمه چالیشانلریمزك ایسه قارشوسنه او هیكل مشئوم نامیدی دیكیلیویرمكده‌در ! . .

ایچمزده مقتدر بر ریاضی ، اوسته بر كیمیاگر عالم بر مهندس یتشه‌مدی‌سه . . بوكون اوروپا طبابتده پاستور ، قوخ ، تاریخنده دوسه‌كور ، تن ، فلسفه‌ده تولستوی ، رومان ، ریاضیاتده دهقارت ، ژان اینودیلره بكزر بیكلرجه ارباب دها یتشدیردیكی حالده — افسوسكه : بز آنلره قابل خطاب بر طلبه‌یه‌بیله مالك دكلز . .

– فكری –

مؤلفی — : جمال

— مابعد —

جواد آلتی یاشنی بولمشدی . آكاه بك ارتق جوادی اوقوتمق ، برامازلغنه نهایت ویرمك ایچون مكتبه كوندرمكه قرار ویردی . فقط فكری‌ده مكتبه گیتمك ایچون كوریلان شدتلی آرزو جواده كوریله‌میوردی . والده‌سندن بر كره اولسون مكتب نامنی ایشتمیان جواد شمدی اورایه دوامدن پك اجتناب ایدییور گیتمامك ایچون فریادلر قوپاریوردی . فطانت جوادك دها زیاده اوزلمسنه طیانه‌میه‌رق .

— برافكز دها كوچوكدر ، بر كون اولور البت گیده‌جكدر .

بنم‌ده چشمه‌نت ! كوندوزلری گورولتیسندن قورتولورز .

دییوردی .

عالم صباوتده هر كسك بر كره اولسون باش اوردیغی اویاب نقیضه ، پدرینك اصرارینه مقاومتدن عاجز قالان ، جوادده بر آز صوكره دوام ایتمكه باشلامشدی .

بیلمم ، نصل اولیوردی ؟! جواد بر دورلو مكتبه ایصنه‌میوردی صباحلین بر آز اغلامدن ، اصرار ایتمدن بر دورلو یوللامق ممكن اولمیوردی . چونكه مكتبده قپانه‌رق یولده اویناماقدن ، نهادله دوشوب قالقمقدن محروم اولمق جواده پك آغر كلیوردی . نه‌چاره گیده‌جك ! فقط كندی مكتبده ، عقلی نهادده قالیوردی جمعه ! آه او یوم مقدس نیچون بوقدر آز تزادلمشدی ؟ . .

حبر جواد یوم تعطیلی تزیید ایتمه‌نك چاره‌سنی بولمشدی . هفته‌ده بر ایكی كونده نهادك دیدیكی كبی باش اغریسی ، وجود قیرقلغی مثللی بهانه‌لرله مكتبدن صاوشور . فوق العاده بر حرمت مفرطه كوردیكی والده‌سنك آغوش نوازشنه آتیلیوردی .

هله آكاه بك چفتلكنه كیتدیكی زمان جواد والده‌سنك قیدسزلغندن استفاده ایده‌رك مكتبی ترك ایتمش كبی بر دوامسزلق كوستریوردی .

فطانت بو خطاسنی ارائه ایدنلره قارشو دییوردیكه :

— نه‌بیایم خواجه اوله‌جق دكل آ . .

جواد بیودكجه ، هوبیالیكی‌ده آرتیوردی . خانه‌ده یایدیغی برامازلقلری مكتبده ، صوقاقده ، هر كیتدیكی محلده اجرایه باشلادیغندن تربیه‌سزلكی هر كسجه طانمشدی . مكتبه دوامی درت بش سنه‌یی بجدیكی حالده هنوز بر شی اوكرنه‌مامشدی .

آكاه بك بو حاللردن پك متأثر اولیوردی . فكری حسن اخلاقی ، غیرتی ایله كندیسنه نصل بر شرف قزاندیرمش ایسه جواد خویسزلغی ، تنبللكی ایله او مرتبه روحی تأسفلر ایچنده برافیوردی . تكدیرلری ، تهدیدلری كارگر تأثیر اولمیوردی . چونكه جواد پدرندن ایشتدیكی او آجی سوزلرك تأثیرینی والده‌سنك روحنواز تسلیلری ایله گیدریوردی . پدرندن كوردیكی چین جبینه بدل مادرنده بیوك بر روی شفقت ، عظیم بر اثر ترحم بولیوردی .

فطانتده اوغلنك اوزولمسنه بر دورلو طیانه‌میوردی جواد اون یاشنه كیردیكی حالده جگر پاره‌سنك كالای انسانیده قیمتسز قالمسنی هنوز كوچوكلكنه حمل ایدییوردی .

آكاه بكك قدر وحیثیتی هر كسجه طانمش اولدیغندن جواد مكتبده هر كسدن بر حرمت حسن استعماله مانع ایدی . آناسنی ، باباسنی دنیایه گلدیكنه پشیمان ایلین كندی كبی بر قاچ برامازله دوشوب قالقیوردی .

معلملر جوادك تربیه‌سنی ، تعلیمندن عاجز قالدقلرینی بر قاچ دفعه آكاه بكه ، ویلدیلر زوالی پدر ، نه‌یه اوغرادیغنی شاشیرمشدی . امللری بوشه چیقیور ، امكلری محو اولیوردی . فكرینك تبشیر ایتدیكی سعادتی جواد كیدریوردی .

دوشوندی ، طاشندی . اولادینك حسن محافظه‌سی ایچون بوطاقم تدبیرلر اتخاذ ایتدی . سؤ قریندن محافظه مقصدیله مكتبدن چیقاردی . طوتدیغی معلملر ایله خانه‌سنده اوقوتمغه باشلادی . (فكری) یه ده جواده نظارت ایتمسنی سویلدی .

جواد شمدی بیوك بر تضییق التنده ایكلیوردی . بر مدت اصلاح حال ایدر كبی كوروندی . چالیشمغه باشلادی . فقط هوساتی اجرا ایده‌میه‌جگی ایچون نومید قاله‌میوردی والده‌سنك صیانتی ، اسباب عطالتی هر زمان حاضرلیوردی ذاتاً فطانتك احوالی ، اخلاقی جوادده او قدر یرلشمش قالمش ایدیكه جواد هر حركاتیله والده‌سنی تقلید ایدییوردی . دها طوغریسی والده‌سنك تربیه‌سزلكی اوغلنده طبیعت ثانیه اولمشدی .

بو حال ایله جواد هنگام صباوتی كچیردی . صباوت گیتمش . فقط چوجقلق شانندن اولان ، عدم ادراك خاصه‌سنی نور معرفت كورمین جواده یادگار براقشدی . شبابت گلمش . هر حركاتنی اجرایه بر سربستی هوساته باشقه بر قوت ویرمكدن ماعدا تبدل حصوله گتیره‌مامشدی .

والده‌سی فطانت بونلری ادراكدن محروم ایدی . جوادك هنوز تمكه باشلایان بییقلرینی كندیسی ایچون الك بیوك موفقیت عد ایدییوردی .

علی اغا ایله زوجه‌سی‌ده جوادی بو یاشده كورمكه ماتینلرندن كندیلرینی پك بختیار بولیورلردی .

آكاه بكك فكریجه نور مرشددن ، حسن تربیه‌دن محروم بر چوجق پدرینك هوای سعادتی جلوه‌گاه روحنه ایصال ایلین ، بر جگر پاره‌سی ایكن ساعغه‌ندیسای عمرینك هادمی ، دشمن سعادتی اولور . وفاتندن صوكره روحنی رحمتله شاد ایتدیره‌جكنه طعن ولعنتله یاد ایتدیرور .

جوادده مشاهده ایتدیكی احوالده بو آجی نتیجه‌لرله روحنی تعذیب ایدییوردی .

فكرینك مارسلیایه گیدیشی بوكونلره مصادف ایدی . آكاه بك بر طرفدن فكرینك اوج عرفانه قاووشمسندن ممنون ، بر طرفدن جوادك جمعیت بشریه‌نك بر طبقهٔ سفلیسنده قالمسندن دلخون اولیوردی . همشیره‌سی جوادك عاقبتی خیره تبدیل ایلمسی جناب حقه دعا ایلیوردی .

فكری‌ده واپوره بیندیكی زمان جواده پدرینی مضطرب ایتمامك ایچون بعض نصیحتلرده بولنمق ایستیوردی . جوادی ارادی ، بر دورلو بوله‌میوردی . خدمتجی‌یه صوردی . خدمتجی دییوردیكه :

— آ ! . . جواد بو گونكی تلاشدن استفاده ایده‌رك نهادله گزمكه گیتدی ! . .

٥

فكرینك مارسلیایه ورودنده ایلك ایشی پدرینك الدیغی توصیه‌یی موسیو آندره‌یه ویرمك اولمشدی . آندره تجارت عالمنده نامنه بر شرف وحیثیت قزاندیرمش ، او عالم تجارتك كندیسنه بخش ایلدیكی ثروت وسامان ایله رفاه حالی ، سعادت حیاتی استحصال ایلمشدی . خیرخواهلغی ، علو جنابی ایله قدر وشهرتی بر قات دها ارتدرمش ایدی .

فكری اندره‌یه مراجعت ایتدیكی زمان حرمت مخصوصه‌سنه ، التفاتلرینه مجاوب شكران قالدی . فكرینك كیرمك ایستدیكی مكتب تجاریه موسیو اندره‌نك اوغلی‌ده برسنه‌دنبرو دوام ایتمكده اولدیغندن فكری‌یه هر درلو معاونتی وعد ایتدكدن باشقه مكتبده بر رفیق خاصه‌ده نائل اوله‌جغنی تبشیر ایتمشدی .

— مابعدی وار —

برچوق قرا اچوجقلرینه‌ده نعمت علم ومعرفتدن محروم ایدلمامك ایچون مكتب ومعلملرك توحیدی ورواج بولمطلوبی استعانه كافی بیوجك ومكتب تأسیسیله امر اهم معارفك تعمیم وتوسعی جهتنده نظر اهتمامدن دور طوتلماسی ایجاب ایدر .

بوقضانك مملكتك ماءالافتخاری وخاندان موجوده‌سنك سرفرازی اولان سعادتلو محمد پاشا وعجم زاده عزتلو حافظ بك افندیلر حضراتیله عریض وعمیق كورشدم بو امر خیرك یقین وقتده خیر آرای حصول اوله‌جغنی وبونده ارهرجهت ایجاب ایدن فدا كارلغی اجرا ایده‌جكلرینی قطعیاً سویلیورلر وذاتلر حقیقةً مهمان نواز قرابرور افكار عالیه اصحابندن اولملریله دولت وملته نافع بومثللو آثار خیریه‌نك وجوده كتیره‌جكلرینی قویاً مأمول ایدرم .

عشاقده اوچ كوندنبری موسم شتا شدتله حكمفرما اولمغه باشلامش ونزول ایدن برف درت بش پارمق كسب ارتفاع ایتمش ایسه‌ده روایت ایدلدیكی كبی برودت تحت الصفر یكرمی بش درجه‌یه وارمامشدر . بومملكتك سوقاقلری ومحلاتی غیر منتظم برحالده‌در بوده ولجه وقوعه كلمش اولان حریق خشوروك تأثیراتندن ایلرو كلمشدر كه اقتدار وروتی خبر ویریلان بلدیه رئیسی رفعتلو حافظ ابراهیم افندینك همتیله بوده تحت انتظامه آلینر وتعمیم معارف حقنده‌كی تمنیات عاجزانه‌مده لطفاً قبول بیوریلور ایسه اورواسی دیار قضالرك غبطه رسانی اوله‌حق درجه‌ده برچمنزار معرفت وبركلستان لطافت حكمی اكتساب ایده‌جكنده هیچ شبهه قالمیه‌جقدر .

* * *

مقالهٔ مخصوصه

مباحث لسانیه

هرلسانك عربی منتخبیدر چاپی

دون برمستشرق فاضلك برمعتاد زیارت مخصوصه‌سنه كیتمدی : درت طرفی طاوانلره قدر كتابلرله . كتابخانه‌لرله محاط براوطه ، قوس قوجه‌مان براوطه ، اورتاده بیوك برماصه طوریبور . ماصه‌نك اوزرنده كوناكون كتب واوراق واردی .. بن ایچری كیرنجه بویت مجلد مساعینك صاحبی ماصه‌نك اوزرندن بركتاب آلدی بكا طوغری اوزاندی ...

— عربلر بوكا اولورسه « ابن حلال » دیورلردكلی ؟.. اشته سزك ایچون (برلین) دن كتیلردی اصمارلادیغمز « منتخبات متنبی » كلدی .. یادیكزده بونكچون دمندنبری فكرمی اشغال ایله‌یوردی ، دیرك سز قاپودن ایچری كیردیكز .. شمدی متنبی اولسه‌یدی . درحال بوكا دائر برمثل ایراد ایدردی . باخصوص شعرده بویله‌جه لاینقطع ایراد امثال نه بیوك مرقه ، مزیته منوقفدر . فقط شوجهتی‌ده اعتراف ایتملی كه بوفضیلتك رقیبی . بلكه‌ده برقسم كیری لسانك اوقدحت بیان لسانكدر . بچلرده بكا ویردیكیكز بركتابك [٭] صفحهٔ اولاسنده : « هرلسانك عربی منتخبیدر چاپی ! » یازیلی ، پك طوغری .. اینشته نیم كبی برچاپی بوحقیقی معترفدر .. دیدی .

بن — حقكزوار .. بالفرض بوسهولتی اصول نظم عثمانیده بولاماز .. نابی مرحوم شعرامزك ارسال مثله اك چوق تمایل كوسترنیدر . حتی انكچوندركه جامع خرابات « ارسال مثلده مثلی یوقدر » دیشدر .. فقط نرده نابینك امثالی .. نرده متنبینكیلر ؟ . اوبری شاب ایسه بریكی شكردر .. انده :

« صیغمازلب شیرینه باررك سخن تلخ »
« حلواجی دكاننده پیازك یری یوقدر »

كبی آغزه الماز سوزلر چوقدر . بونده ایسه هرقول ایچون :

« سوزده ضرب مثل ایرادینه سوز یوق اما . سوز اودر عالمه‌سندن قالا رضرب مثل » دینسه روادر .. قوجه متنبی ، نه حكمتلر بولمش ، بولوشدیرمش . باخصوص بونلری نه كوزل وزنه صوقمش ! .

م . — اوت ، حریفده‌كی قدرت بیانه حیران اولمامق محالدر .. ویریكز شوكتابی .. دمندن كوزیمه برقصیده ایلیشدی كه ثروت اداسیله‌نی حیران ایتدی ، ها اینشه برده مثل ایله باشلایور ، سیف الدوله‌یی مدح ایله‌یور :

لكل امرئ من دهره ماتعودا
وعادات سیف الدولة الطعن فی العدا [١]

بن . — اوت . بوقصیده غایت مشهوردر . اك كوزل تغیاتندر . اوت ، ایلك مصرع برمثلدركه : « هركسك برروشی هرروشك بركسی وار » ، دیمك ایستیور . بوقصیده‌ده غرابتك اك كوزل بیتلری خاطرمده‌در . مثلا :

رأیتك محض الحلم فی محض قدرة
ولوشئت كان الحلم منك المهندا [٢]

كبی .. بومبحثده اصحاب معلقه‌دن برینك شوبیتی‌ده شایان تذكاردر :

ولاخیر فی حلم اذالم تكن له
بوادر تحمی صفوة ان یكدرا [٣]

رسالتمآب افندیمز بوسوزی ایشیدنجه :

« لافض ... »

بیورمش ، ابن الاثیر « اسد الغابه » سنده دیبور كه بوشاعر یوزیاشنه قدر یاشادی ، خاتمهٔ عمرینه دكین اوتوز ایكی دیشنی‌ده محافظه ایتدی اوجهت بوطرف ، شوسوزلرده ، هله پیغمبر افندمزك شوتوجیهنده عربك فطرت مخصوصه‌سندن ، اسلامیتك برنخبه‌سندن ، براساسندن نشانه بولمایورمیسكز ؟

بیت بلیغی وبلیغدر .

م . — فقط ، سزترك عربی حفظ

[٭] المنتخب ..

[١] هركس عمرنده اعتیاد وكسب ملكه ایتدیكی شیئه مقیددر وسیف الدوله‌نك اقتداری ایسه اعداسنی ضرب وقهر ایتمكدر .

[٢] عرض قدرتده سنی محض حلم اولمق اوزره تلقی ایدرم فقط ایستدیكك وقت حلم سنك الكده سیف صارم اولور .

[٣] حلمك صفوتی مكدر اولمقدن وقایه ایده‌جك وسائل بولنمدیغی صورتده اوحلمده خیر موجود دكلدر .

— فكری —

مؤلفی — : جمال

— مابعد —

فكری اوواسطه ایله مكتب حقنده‌كی معلوماتی بورونده . ایستدیكی ستایشلرله دورهٔ حیاتك برقسمنی دها تخصیص ایتمك ایستدیكی اوعالم تحصیله كمال خواهشله آتلدی .

فكری مارسلیاده مكتبده اوچ سنه قالمشدی . بومدتده موسیو اندره‌نك اوغلی كندینه دائمی بررهبر اولیوردی . جمعیت بشریه‌نك مالایعنیلكندن تجرد ایتمش ، مارسلیانك برازخارجنده ، دلنشین ، سكوت افزا برموقع بدیعده‌كی مكتبلرینه هردرلو تقیدات فكریه‌یی آره‌ده برافه‌رق برابوجه كیدرلر . برهفته اوراده تحصیل ایله مشغول اولیورلردی . مذاكره‌لر ، آكسك اولمیان مباحثه‌لر ، تعالی‌یه چالیشان فكرلرینك اومصادمه‌لری ، برقوهٔ صعودیه ایله هرایكیسنی دها سریع اوج بالای حقیقته ایصال ایلیوردی .

بازار كلنجه ، دائمی برمشغولیتك احساس ایلدیكی شدید بر ارزوی استراحت ایله موسیو اندره‌نك خانه‌سنه آتیلیرلر ، ایرتسی كون اقشامه قدر ینه برابوجه كزرلردی .

بویله برمسعودیت مقابله ایچنده هفته‌لر ، ایلرلیه‌رك سنهٔ تدریسیه ختام بولوردی ، هر ایكیسی‌ده كمال موفقیتله ترفیع صنف ایدرلردی . ایلك سنه زمان تعطیلی كچیرمك ایچون پاریسه كیتمشلردی . اوراده كچیردكلری كوزل برعالم تنزه هریكیسنده اونودلمز خاطره‌لر اهدا ایلمشدی .

مكتبه دوامدن برسنه دها كچمشدی . فكری ایكنجی سنهٔ تحصیلیه‌سنك ختامنه ایردی . بوسنه تعطیل زمانی مملكتنده كچیرمكه مجبور ایدی . پدرندن الدیغی مكتوبلر حاله‌سنك تحسرینی برلسان سوزشله بیلدیریوردی . فكری اغوش شفقتنده بویودیكی اواختیار مادرینك صوك كونلرنده بردها كندیسنی كورمك ایچون اراده ایتدیكی شدتلی ارزویه انقیاد وجدانیسنی كوستردی .

فقط بومفارقت رفیقیله ایكی سنه‌دنبرو پیدا ایلدكلری اتحاد قلبیه پك كران كلمشدی .

فكری عائله‌سنی زیارت ایده‌جكی ایچون ممنون ، لكن رفیق شفیقدن برمدت دور قاله‌جغنی دوشوندكجه متأثر اولیوردی .

رفیقی دخی سرزنشلرینی بیان ایدرك بومفارقته مانع اولمغه چالیشدی . فكری نصل مظلم برلیله فلاكتك صبح امیدی اولدیغنی ، كندیسنك مشیمهٔ طبیعتندن عالم وجوده چیقماسنه بدل والده‌سنك حجله كاه سعادتدن خاك هلاكه سریلدیكنی ، كندیسنه موهبهٔ الهیه كبی كوندرلمش برمجسمهٔ انسانیتك آغوشنده بیودیكنی سویله‌یه‌رك شمدی اك زیارتندن اجتناب بردرلو وجدانه قبول ایتدیره‌میه‌جكنی بیلدیردی .

فكری ارقداشنی‌ده برابر كتورمك ایستیوردی . كندیسنه تكلیف ایتدی . رفیق فكرینك بوسیاحته اشتراكنه پك بیوك خواهشلر كوستریوردی . یالكز موسیو آندره‌نك مساعده ایده‌جكی مشكوك ایدی .

كمال ترددایله اندره‌یه مراجعت ایتدیلر ختام تعطیلده كله‌جكلرینی وعد ایده‌رك مساعده‌سنی ایستدیلر .

اندره دیبوردیكه :

— آه . ازمیر ، بنم وطن ثانیمدر . حیاتك یكرمی سنه‌لك برمدتنی اوراده نجابتله كچیردم . برافدیغم طاتلی خاطره‌لر شمدی تكرار بنی اوره‌یه‌وق ایده‌جك قدر قلبمده

وتعلیم وتحفظده اوقدر سهولته مالكسكزكه تعریف اولوناماز . بز اولاد عرب متنبیدن بریپی اوقوماق ، اكلامق ، ازبرلمك ایچون ساعتلر وقف ایدییوروز .. مذهب ، تربیه طبیعت سفره بومساعدانی ویرییور .. عجبا اكثریت بوندن استفاده ایدییورمی ! . اكثریت عربك حكمندن ، معالیسندن فیض آلیورمی ؟ . متنبینك شوقصیده‌سنی دمندن بری نه كوزل تفسیر ایلدیكز .. سوزلریكز بتون خوشمه كیتدی .. اوت ، براترك متنبی فكرده اوپاندردیغی بودرلو ملاحظات ایله تحقق ایدر . بوملاحظه‌لرده كه بزی تكمله ، ترقی‌یه ، تعالی‌یه سوق ایلر .. ذاتا تحصیلدن ، مطالعه‌دن مقصودده بودكلیدر ؟ .. متنبینك هرقصیده‌سنی بویله حفظ ایلدیكزمی ؟ .. علی الخصوص بویله توضیح ایده‌بیلیرمیسكز ؟ ..

بن — . نه‌ممكن ؟ . بوقصیده‌یی وقتیله عربی اوقودركن بالخاصه خواجه‌مدن اوكرندمدی . دمندن فلسفهٔ اسلامده‌كی فكر عفودن بحث ایدیوردق .. ینه بر حدیث شریفده : « .... » بیوریلیوركه صلحانك ، اصحاب وجدانك خطئاتی معفو كورملیدر دیمك بكزیور .

اشعار متنبیده برده شونقطه شایان دقتدركه بتون قصیده‌لر عین انسجام ایله . عین اصول ایله ، عین طرزده مرتبدرلر . اولا ممدوحی اطرا ایله باشلارلر .. صوكره حكمت ، كهر صاچارلر . . فلسفه كوستریرلر .. نهایت تفاخره قویولورلر .. شوقصیده‌سنی متنبی شویله بیتیریور ..

ومالدهر الا من رواة قلائدی
اذا قلت شعراً اصبح الدهر منشداً [٤]

قوجه حریف ، جهان باشدن باشه ساده اشعاریك راویلریله مالامالدر . بن برشعر سویله‌یجه اوسوزی عالم وردزبان ایلر .. دیمكله اكتفا ایتمیورده :

اجزنی اذا ماقلت شعراً فانما
بشعری اتاك المادحون مرددا [٥]

ادعاسنه قدر وارییور .. بویله جائزه طلب ایتمك ، بوشاعرانه دیلنجیلك فكر غربی اوقشاماز ... فقط (راسین) لر ، (قورنی) لرده اون‌دردنجی (لوئی) دن احسانلر المایورمیدی ؟ . باخصوص زوالی متنبی بویله واسطه‌لر اولماسه نه‌ایله كچینیردی .

جزئجه توضیح ایدرك بروجه بالا نقل ایلدیكمز شومكالمه برپارچه یكنسق اولمغله برابر برنقطهٔ نظردن بزجه شایان مطالعه‌در .. بز تركلر كه عربك مادّةً ومعنیً وارث مشروعی یز ، اوكنز لایفنای كمالاتك برمحافظ ازلیسی یز ، عجبا شووظیفهٔ حفظ ورعیتی بحق ایفا ایدییورمی یز ؟ ..

فرانسزلر ، المانلر ، انكلیزلر بالفرض حكمیات متنبی‌یی بیك درلو مشكلات ایله كیدیبور ، آرایور ، بولیبورلر .. بز كوزمزك اوكنده‌كی بوجوهرلره المزی اوزاتمه اوتانیوروز . برفرنك قاموسلری آلت اوست ایدركدن ، فقا پاطله‌یه‌رقدن ، چكه‌لنی خرده‌خاش ایله‌یه‌ركدن هرنجیبی وقوپور ، اوكرنیور ، حفظ ایدیور ..

بز بوخصوصده شومشاقك هیچ برینه اوغرمدیغمز حالده ینه بووادیده اكرك كمبه وارامایورز . قیاش قدرتك الطافی سوء استعمال ایله‌یورز .. عربجه بیلمینجه وظیفهٔ نظیفهٔ اسلامیه ایفا قلنماز ، عربجه بیلمینجه شان عثمانی‌یه بحق خدمت ایدلمز .. عربجه بیلمینجه حتی تركجه‌ده بیلنمز ، یازیلریز قضاء بلا ایچنده یوزر .. هایدی بونلردن هپ صرف نظر ، عربجه بیلمك اوكرنمك اوروپایه قارشی یكانه تفوقلریزدن ایكن نه ایچون بونعمتدن استفاده ایتملی یز ؟ . بز كمالات عربیه‌نك مشتاقی یز ، غبطه كشی یز ، حتی حسودی یز ، بوجهان عرفانك تجلیاتنه عادتا حیرانز ، اوبله تجلی ایده‌مدیكمزه ایسه جداً نالانز .. فقط بونكله برابر المزده‌كی مزایای كرانقدریده كوزلجه محافظه ایلی دكلمی یز ؟ بویله اولمازسه غربدن استفاضه‌مز كودوك اولمازمی ؟ .. مثلا مبحث لسانده :

اسلوبمزی محو ایدیبور اوروپاده‌ردی
براورو بالی كورسه بواسوالی كولردی .

عنانی اوقدر ناروامیدر ؟ .. اجیش بوجیش ادبامز بوقیی كاذبیات نامنه غربدن ایكی بچوق سفسطه اوكرنیر اوكرنمز غریب غریب اختراعات لفظیه‌یه قالقیشه‌رق لسانمزی كوكندن بالطه‌لامق ایستیورلر ..

علوم شرقیه‌یی بحق احاطه ایتمین برفرد تحدید ایده‌بیلیركه تركجه‌نك برلفظی ، بركلمه‌سی حتی بركلمه‌سنه ال اوزاتیلسون . بوحالده آشنالق برنوع كوستاخلقدركه جهالتده ایلری كلدیكی ایچون معذور اولسه‌بیله مضردر .. خلاصهٔ السنهٔ اجنبیه‌دن مستفید اولمغه برابر هم سعیه ، قاربسیزه نهاد خوار بقاملی یز . غربه ایرمك ، ایرشمك رقابت ایتمك ایستیورسه‌ق هم كمالات شرقیه‌مزی اكلاملی ، بیلملی ، اعلایه چالشملی یز هم‌ده معارف غربیه‌دن لاینقطع خوشه‌چین اولملی یز .. [اقدام]

---

[٤] دهر دیدیكك جواهر اشعارمی روایت ایدنلردن عبارتدر برشعر سویله‌جك اولورایسه‌م بتون عالمانی روایت ایتمكله منشد اولور .

[٥] برشعرمی تردید ایدرك حضورككه كلیورلر .

مناقب ائمهٔ اربعه

— مابعد —

شوحالده ایكیدن هرهانكیسی كندیكره قارشی كلامه تصدی ایتمش اولسه ، یمیننده حانث اولمسی دفعهٔ اولیده ذهنه تبادر ایدن احوالدن بولندیغندن « سفیان ثوری » عندالمراجعه اوبولده افتا ایدر . لكن ابوحنیفه حضرتلری : « مادامكه زوجه‌نك توجیه خطاب ومشافهه طریقیله یمین ایتمشدر بوصورتده اكا قارشی لاف ایتمش دیمك اولدیغندن فیمابعد زوج زوجه‌یه قارشی لاف ایتمش اولسه یمیننده حانث اولمیه‌جغی كبی آنك اولاقی اوزرینه زوجه‌نك دخی لاف ایتمه‌سندن حنث لازمكلمز » دیه افتا وبوملاحظهٔ تحریرانه‌لرینی سفیان دخی مع التقدیر قبول ایدر .

قاضی ابوالقاسم بن كاسك روایتی وجهله ؛ بركون برذاتك خانه‌سنه برقاچ خرسز كیرر . ایشلرینه یارایان بعض

براوزو واوباشیر بیور . لكن ایستارم بوزیارته مانعدر . بك اعلا ! شمدی اوغلمله برابر كیدیكز ! ..

بومواقت شوایكی رفیقی پك چوق سویندرمشدی . فكری پدرینه برمكتوب یازدی . ارقداشیله برابر كله‌جكلرینی بیلدیردی .

برز صوكره بوایكی رفیق مكتب زمان تعطیلی كچیرمك ایچون مارسلیادن ازمیره كلمشلردی .

فكرینك ورودی عائله‌سنی ، منحسر حاله‌سنی مسرتلر ایچنده براقشدی . فكری هیئتك آثار سعادتنی جمع ایتمش آنی جمله‌سندن زیاده مسرور ایدی . ارقداشنك رفاقتنده بولنمسی ومسرتی برقاتدها آرتدیرمش ایدی .

فكری دوستنه خانه‌لرنده براوطه تخصیص ایتدیردی . وطنك شایان تماشا یرلرینی كزدیردی . بعض ملحقاتنه كوتوردی . بونلر پك طبیعی ایدی . فكری كرك دوستك پدرندن ، كرك دوستندن كوردیكی حرمتلره مقابله ایتمك ایستیوردی .

جواد بوسیرانه اشتراك ایتمامشدی .

الملرك طوری ، حركتلری كندیسنه بیكانه كلیور ، جواد ارهلرنده پك یابانجی قالیوردی .

بوتنزه ایكی آی دوام ایتدی . فكری عائله‌سنه وداع ایدرك رفیقیله ینه مارسلیایه عودت ایتمشدی .

ارقداشی پدرینه مشاهداتی نقل ایتدیكی زمان فكرینك خدمتلرینی ، حرمتلرینی صایه‌رق مجبور شكرانی اولدیغنی سویلدی . میانه‌ده‌كی حب ووداد برقاتدها تشدد آرای كمال اولدی .

ینه بوایكی كنج اولكی كبی مكتبه دوامه قویولمشلردی ارتق مكتبك صوك صنفنده بولنیورلردی . بوسنه‌كی دواملری دها شوق انكیز ایدی . حصول آمال تقرب ایتمش ، نیر استقبالك برقسم منوری مسرت بلوطلری تحتندن كورونمكه باشلامشدی .

كنجلر جمعیت بشریه‌یه آتلمغه حاضرلنان بوكنجلر اوراده امرار ایده‌جكلر طرز حیاتی شمدی دها جدیتله دوشیورلردی .

كوكللرینه اونودلماز لذتلر . فكرلرینه تعالی ایله برابر سیلنمز خاطره‌لر بخش ایدن وسویلی عائله قریباً وداع ایده‌جكلر ، هربری دیكر برجهته كیتمك اوزره طاغیله‌جقلر . اوراده ایفای وظیفهٔ طبیعیه ، اكتساب ثروت ، استحصال اسودكی حیاته قویوله‌جقلردی .

اوزمان كلدی . فكری شهادتنامه‌سنی الدی ، مكتب عائله وداع ایتدی . فقط باشقه برجهته كیتمیور ، هنوز مارسلیادن آیرلمیوردی .

آندره وغلیه برابر فكری یی‌ده كندی مغازه‌لرنده آلیقویق ایستیوردی . فكری رفیقك ابرامی ، پدرینك مساعده‌سی ، معاملاته فعلاً آشنالك هوسیله موسیو آندره‌نك مغازه‌سنه دوامه قویولدی .

شمدی بوایكی كنج دها باشقه برعالمده یاشیورلردی اسودكی حال ، ازادكی تقید بوحیات احراوانه‌نك یكانه اسباب مسعودیتی ایدی . سعادت استقباللری ایچون ایتدكلری تشبثلر كمال موفقیتله ختام بولمش ، اودورهٔ سعادتك مقدماتی باش كوسترمشدی . بسبتون استكماللری ایچون چالیشمقدن‌ده كیرو قالمیورلردی .

برقاچ دفعه آندره امور تجاریه‌سنك تعقیبی ایچون آنلری ایونه ، پاریسه ، ویانه‌یه كوندرمشدی . حسن موفقیتله عودت ایتدیلر فكری اقتدارینی ، معاملات كارآكاهنی‌بسبتون اثبات ایلدی .

— مابعدی وار —

۱۹۶۲ یه بالغ اولقده‌در . بونلرده تقریباً آلتمش بیك عمله استخدام اولنیور . بوندن ماعدا ۱۳۷۰ معدن اوجاغی ایله قماش نسجنه مخصوص ۱۹۰۰۰ فابریقه واردر . بونلرده ۳۰۰۰۰ دستگاه بولنیور . بتون ژاپونیاده‌کی دستگاهلرك یکونی التی یوز بیكی متجاوزدر . قماش فابریقه‌لرینه دستگاهلرده تقریباً برملیون ایشجی چالیشیر . (اوساقا) بلده‌سنده‌کی فابریقه‌لرده سنوی ایکی ملیون طونه معدن کموری ۸۰۰۰۰ طونه قدر قوق واودون کموری واودون استهلاك ایدیلیور . باشلیجه ژاپونیاده اعمال اولنان امتعه شونلردر : انواع اقمشه ، بیوق منسوجاتی ، کبریت ، باقر وطونج اشیاسی ، کاغد ، جام ، کلیم حصیر امتعه‌سی ، بچاق ، چوال ، شمسیه ، مفروشات الخ .

فابریقه‌لرده استخدام اولنان عمله‌نك لااقل ۱۱ یاشنده اولمسی مشروطدر . ارکك عمله‌نك یومیه‌سی اوتوز ایکی پچه‌یق (یعنی ایکی غروش) ایله ۴۸ پچه‌یق یعنی (اوچ غروش) آره‌سنده‌در . قادینلر کونده ۲۲ پچه‌یقدن ۲۸ پچه‌یقه (التمش پاره‌دن یوز پاره‌یه) قدر قازانیرلر . برچوق فابریقه‌لرده عمله‌نك یتمسنه مخصوص قوغوشلر واردر . بونلر فابریقه مدیرلری طرفندن اعاشه اولنمقده‌در . بعض فابریقه‌لرده برده مکمل خسته‌خانه‌لر واردر . ارزو ایدن عمله هر اقشام دائره مخصوصه‌سنده ایکی ساعت قدر تدریس اولنان درسلرده حاضر بولنه بیلورلر . فابریقه‌لرك برچوغنده کیجه‌لی کوندزلی ایش کورلمکده‌در .

— لوندره‌نك قیمتی —

بانکیر غرتمسك حسابنه کوره اکر بتون دنیاده موجود اولان آلتون وکومش جمع ایدلسه لوندره شهرینی صاتون آلمه‌یه یتشمز . لوندره‌نك دوما خانه‌سی یکرمی میلیون فرانق قیمت اولنیور . بردا خانه ۴۸ میلیون بانقه‌خانه بناسی ۲۰۰ میلیون قیمت اولنیور . پوسته‌خانه اللی میلیون سائر حکومت خانه‌لری یتمش بش میلیون ایکی بیوك کلیسا برملیار ، هیدپارق باغچه‌سی ایکی یوز میلیون شهرده‌کی تراموایلر وتیمور یوللر ۶۵۰ میلیون واورته حسابدن لوندره‌نك ۷۷۰ بیك خانه‌سی اوتوز بش میلیار قیمت اولنمقده‌در . عموماً انکلتره‌نك پای تختی یوز میلیارلق برملکدر .

⁂

— طوپلی ایکنه اعمالی —

بتون دنیاده سنوی اعمال اولنان طوپلی ایکنه‌نك مقداری ظن اولنمز درجه‌ده چوقدر .

بوایشده اك برنجی انکلتره فابریقه‌لریدرکه کونده ۳۷ میلیون طوپلی ایکنه اعمال ایدرلر . فرانسه‌ده هر کون ۳۰ آمریقه ۱۰ المانیاده ۱۲ میلیون طوپلی ایکنه اعمال ایدلمکده‌در . سنوی اعمال واستعمال اولنان طوپلی ایکنه‌نك مقداری ملیارلره بالغ اولیور .

اعلانات

مغنیسا اجرا دائره‌سندن

کوکلانلی محله‌سی ساکنلرندن قوجه‌باش زاده حاجی حافظ اسماعیلك قره‌فرش اوده‌سیه‌یه اولان دیننك تأمین استیفاسی ضمننده مدیون مرقومك قدما تحت حجزه آلنمش اولان یوش کوی جوارنده طرفلری یوش کویلی حاجی عمر برطرفی حاجی حسن برطرفی بچلی قریه‌سندن چولاق مصطفی قره‌جه مصطفی وطریق ایله محدود اون ایکی چکردکسز باغی برموجب نظام تاریخ اعلاندن اون بش کون صکره بالمزایده فروخت ایدیله‌جکندن طالب ویا برابلیشکی اولنلرك مغنیسا اجرا دائره‌سیله منادی‌یه مراجعت ایلملری اعلان اولنور .

۴ شباط سنه ۳۱۳

مغله اجرا مأمورلغندن

منتشا زراعت بانقه‌سی شعبه‌سندن استقراض ایلدکلری مبالغك وعده‌سی حلول وتبلیغ ایتدیریلان اخبارنامه‌ده معین مهل دخی مرور ایلدیکی حالده هنوز تسویه دین ایتمیان مغله‌لی کوچکلی اوغلی حاجی یوسف کریمه‌سی صادقه‌نك یسی قریه‌سنده طرفلری وقف وکوجت حاجی محمد ایله محدود اون التی دونم تارلاسی . فیض‌اله اوغلی عبدالفتاح افندینك اخی قریه‌سنده طرفلری چای وعلی وخلیل وعبدالفتاح ایله محدود قرق دونم تارلاسی . حاجی زورباز اغا کریمه‌سی زهرا خانمك بوزارمود قریه‌سنده طرفلری محمد اغا وباغچه وطریق وچای ایله محدود سکسان دونم تارلاسی . قولجی اوغلی شکرینك قره‌باغلرده طرفلری حاجی عمش اغا وطوقلی اوغلی ایله محدود ایکی بچق دونم یوردی . وتورك اوغلی کریمه‌سی فرشاهك قره‌باغلرده طرفلری حافظ صالح وحاجی ابراهیم اوغلی وحفیظه ایله محدود بربچق دونم یوردی . ولینه قریه‌لی حاجی افندی زاده حاجی عبدالرحمانك قریه‌سنده طرفلری صاحب سند وعبدالرحمن وملا علی ایله محدود ایکی وبکر اغا وصاحب سند ووقف ایله محدود اوتوز وحاجی علم وظیفه وخدیجه وعلی ایله محدود اوتوز ایکی وفرشاه ووقف ایله محدود یوز دونم تارلالری . مغله‌لی حاجی قرمزی اوغلی عثمانك قره باغلرده طرفلری طریق عام وعثمان واکثی اوغلی ایله محدود اوچ اولك ومصطفی وامین افندی تیملری وملا عمر یوردلری وطریق عام ایله محدود بربچق دونم یوردلری . دوکرك قریه‌سندن قوجه یکید اوغلی کریمه‌سی قدیجه‌نك قره باغلرده طرفلری عینماه واسماعیل وحافظ عمش اولادلری وطریق عام ایله محدود ایکی دونم براولك یوری . لینه قریه‌سندن بدل اوغلی محمدك قریه‌سنده طرفلری ملا علی وشیخ محمد وطریق وجبل دیبی ایله محدود اون دونم تارلا ودره واووه‌جق واحمد ودره ایله محدود بربچق دونم باغی . صولاق محمد اوغلی محمدك قریه‌سنده طرفلری پول وحاجی عمر

افندی وحاجی علی افندی ایله محدود درت دونم تارلا ویول وعلی وقره عیسی اوغلی ووقف ایله محدود زیتون اشجارلی تارلاسی . برکسیك قریه‌سندن چقماقسز اوغلی حسن چاوشك قریه‌سنده طرفلری جابر وقره علی وحسن ولی ایله محدود اون سکز دونم وقره علی ووقف وطریق عام وحاجی عثمان ایله محدود یدی دونم تارلاسی . مغله‌لی توتونجی احمد اوغلی حسنك قره‌باغلرده طرفلری عبداله تیملری وتوتونجی احمد اوغلی وقریش وبکر ایله محدود بربچق دونم یوردی . اخی قریه‌سندن متراجی اوغلی عبدالفتاح افندینك اخی قریه‌سنده طرفلری صاحب سند وسلیمان افندی فوزی وحاجی علی وایدینلی اوغلی ایله محدود اوتوز بش دونم ویوردو حاجی مصطفی اغا ومحمد اغا ودره ایله محدود قرق بش وحاجی یحیی وصاحب سند وسلیمان افندی ایله محدود قرق بش دونم تارلالری . مغله‌لی قیرلی اوغلی عثمانك قره باغلرده طرفلری قیرلی اوغلی محمد وطریق عام ایله محدود بر ومحمد وعثمان وطریق عام ایله محدود بردونم یوردلری . حاجی بابا علی اوغلی حافظ صالحك بوزارمود قریه‌سنده طرفلری سلیمان بك وحاجی محمد وتوفیق افندی وجبل ایله محدود التمش دونم تارلاسی . دوکرکلی بوشناق اوغلی مصطفی‌نك قریه‌سنده طرفلری عبدالرحمن وعثمان وصالح وعبدالفتاح ایله محدود بربچق دونم یوردی وعبدالرحمن وعثمان وعلی احمد اوغلی وبنچوان اوغلی ایله محدود برباب خانه‌سی ومصطفی وبنچوان اوغلی فتاح وطریق عام ایله محدود بردونم اوچ اولك یوردی . مغله‌لی اوچارجی اوغلی عبدالفتاح وزوجه‌سی فرشاهك قره باغلرده طرفلری مرجان زاده حاجی ابراهیم حافظ وطریق عام ایله محدود درت دونم بر اولك یوردی . شیخ علی اوغلی حسن حافظك ارکلی تیمارنده طرفلری عبدالرحیم افندی ونفیسه وطرفنی طریق عام ایله محدود یدی دونم تارلاسی وقره باغلرده طرفلری طوطی وقره عثمان اوغلی وحاجی عمش اوغلی ایله محدود بردونم یوردی . دیرکه قریه‌سندن حاجی مستان اوغلی احمدك قریه‌سنده طرفلری کوك‌کوز واحمد وطریق عام وقوجه حسین ایله محدود اوچ دونم تارلاسی . یوزاویوك قریه‌سندن چولاق اوغلی محمدك قریه‌سنده طرفلری یانی وبنچوان خلیل ایله محدود بش دونم تارلاسی . مغله‌لی حاجی علی افندی کریمه‌سی زهرا خانمك کیبه قریه‌سنده طرفلری طریق عام وحاجی محمد اوغللری ایله محدود اوچ یوز دونم تارلاسنك نصف حصه‌سیله لینه قریه‌سنده طرفلری شیخ علی اوغلی سلیمان وطریق عام وحاجی عثمان افندی وحاجی موسی ایله محدود قرق بش دونم تارلانك تمامی . یکیجه قریه‌سندن لوله‌جی اوغلی ابراهیمك قریه‌سنده طرفلری طریق عام وصادقه وصالح اغا ایله محدود یکرمی دونم تارلاسی . مغله‌لی ادنه‌لی اوغلی حسنك قره‌باغلرده طرفلری صاحب تارلا و[illegible] عام ویعقوب افندی ایله محدود برباب خانه وصاحب سند واحمد کریمه‌لری وطریق عام وخاص ایله محدود بربچق وصاحب سند وصاری دوه‌جی اوغلی کریمه‌لری ویعقوب افندی وطریق عام ایله محدود بردونم یوردلری . یکیجه‌لی یورك عمر اوغلی خلیلك قریه‌سنده طرفلری حاجی علی اوغلی علی وحاجی صالح اغا وموسی وسنجاق تپه‌سی ایله محدود اوچ دونم تارلاسی . مغله‌لی حاجی سلیمان افندی کریمه‌سی منیره خانمك اخی قریه‌سنده طرفلری حاجی یوسف وحاجی بابا علی وابراهیم بك قواغی وسلیمان افندی کریمه‌سی عدیله ایله محدود یوز یتمش بش دونم تارلاسی . یسلی ایاز اوغلی ملا علی کریمه‌سی فاطمه‌نك قریه‌سنده طرفلری وقف وحاجی محمد اغا وتوربدی اغللری وطریق عام ایله محدود یدی دونم تارلاسی . مغله‌لی برکسیکلی اوغلی عثمان وزوجه‌سی شریفه‌نك قره باغلرده طرفلری مصطفی وخدیجه وحاجی محمد ومحمد وخدیجه وعثمان ایله محدود ایکی بچق دونم یوردی . اوله‌لی حاجی علی بك زاده زبیدا خانمك کوك اباد قریه‌سنده طرفلری ماوی انجیر وطوبان ساقز وچای وصاحب سند ایله محدود اوتوز ویکیجه قریه‌سنده طرفلری حاجی احمد تارلاسی وامی اوغلی وصاحب سند وصالح اغا ایله [illegible] قرق وخلیل ابراهیم اغا وحاجی [illegible] فرشاه وصاحب سند ایله محدود [illegible] کوك اباده طرفلری طریق عام وصاری [illegible] وحاجی خلیل ابراهیم ایله [illegible] یوز دونم تارلالرك تمامی وطوپال طاش وحاجی قیومی وولی زیتونی ایله محدود سکسان وکرسته یولی واوز وفرشاه وکوکلك ایله محدود قرق دونم تارلالرك نصف حصه‌سی . مغله‌لی قره عثمان اوغلی حاجی اسماعیل کریمه‌سی امت الملهك ارکلی تیمارنده طرفلری حاجی علی وحسن تیملری وضیا افندی وجبل ایله محدود التمش بش دونم تارلاسی . ومغله‌لی شاکرد عمر اوغلی عمشك دوکرك تیمارنده طرفلری مه اوغلی قیومی ودره وسوکوتلی پیکار ودره ایله محدود قرق بش دونم تارلاسی . وسمرجی احمد اوغللری حاجی علی وعمش افندی کریمه‌سی زهرانك یوز اویوك‌ده طرفلری تورکمان اوغلی وحاجی محمد ویول ایله محدود التمش بش دونم تارلانك بش حصه‌ده اوچ حصه‌سی قانججی اوغلی حاجی خلیل ابراهیمك قره‌باغلرده طرفلری فتاح تیملری وحاجی عمش وطریق خاص وطریق عام ایله محدود بردونم یوردی . مغله‌لی اطه‌لی اوغلی جالینك قره باغلرده طرفلری قره عثمان اوغلی وصاری دوه‌جی اوغلی واکری اوغللری ایله محدود اونبر

— فکری —

مؤلفی — : جمال

— مابعد —

ویانه‌دن عودتندن صوکره موسیو آندره اوغلنه آجدیغی آری برتجارتخانه‌یه فکرینك‌ده اشتراکنی آرزو ایدرك اوغلیله عقد شرکت ایلمسنی تکلیف ایتمشدی . فکری پدرینه یازدی . مساعده‌سنی . برمقدار سرمایه کوندرمسنی ایستدی .

آکاه بك فکرینك مارسلیاده بویله ایلشوب قالمسندن پك‌ده ممنون قالیور . شمله کامی یاد خداله بی قرقالان مظلم کوکلرنده نور دیده‌سنك محرومیت وتباعدینه طیانه‌میوردی .

آکاه بك دوشنمکه باشلادی : اوفکرینك وابسته حیاتی . فکری اك روح وابسی ، اوشوخ عمری ساق حیاتنك جذر منضم کی محبی فنا وبقاسی دکلی ؟ شمدی نیچون روحی آکامشتاق قالسون ، نیچون اومشتاق روحی آکا بیداد اولسون . آه . فقط ، انسانلر تعالی ایله مادر طبیعتی اونوتان انسانلر ، آشیانه تولدلرینی پك چابوق ترك ایله فضای بی‌قیدیده اوچوشان قوشلرده بویله دکلی ؟ ....

بومخالف دوشنجه‌لر ، آکاه بکده ، اولا فکرینك آمالنه مخالفته نتیجه‌لنور اولدی . :مارسلیاده تجارته کیرشمکدن فکرینك دها خیلی مدت اوراده الیقونه‌جغنی ، بلکه کندیسندن بسبتون اوزاق براقه‌جغنی ، استدلال ایدرك اوغلنه عدم موافقت جوابی ویردی ، سوادك کوندن کونه ارتان رزائل احوالی ایله استراحت حیاتنك برقاندها اخلال ایلدیکنی ده علاوه ایدرك بقنده عودت ایتدیکی حالده ممنون اوله‌جغنی بیلدیردی .

بوجواب فکری‌یی خیلی دوشوندیردی : کاه پدرینك عدم موافقتی امید سعادتی محوایلدیکنه حکم ایدرك مأیوس اولیور ، کاه حیاتنی‌ده مسببنه فدا ایلمکی وظیفه وجدانیه‌سندن عدایله متسلی اولمق ایستیوردی فرداسنك پدرینه ویردیکی اضطراب حیات ایسه روحی باشقه صورتله متأذی ایلمشدی .

برمدت ، اومکتوبك احساس ایلدیکی بوتأثرلر قلبنك اك نازك سرائرینی تحریك ایدرك حیات محبت علویه‌یه تهجسار اولدی :

وطنی پدری ، حاله‌سی نظرنده باشقه برکسوه حسرتله تجلی ایتدی ، شمدی حیات حاضرینی چوق غریبانه بولدی ، بوانه‌قدر ادمه ایلدیکی قیدسزلقدن طولانی قلبنی مؤاخذه‌یه باشلادی .

فکری ارتق اوراده یاشامق ، وطنی ، حیات ماضیه‌سنك اومدفن آمالنی زیارت ایتمك حولندن اولنجه‌یه قدر ایرلامق ایستیوردی . شبهه‌سز پدرینی ، حاله‌سنی ، ملتی اوراده برله‌جقدی . نیچون روحنك بوصفای سحریسندن محروم قالسون ، نیچون حیاتی شام غریبانه‌یه پیرو اولسون ؟ ..

اوراده مسلکنه دوام می ایده‌میه‌جکدی ؟ ....

باباسنك خانه‌سنده یه‌جك براقمه‌سی یوقدی ؟! ..

کندیسنی بوباشه کتیرن حاله‌یی مهد حیات یتیمانه‌سی اولان اواغوش نوازشی بنه کندیسنه آچمیه‌جقمی ایدی .

بوتفکر فکری‌یی بلکه‌دن چیقاریوردی . بوتبدل آمال حاری اولانجه تأثیرتویله روحنده حکم فرما اولیوردی .

او کیجه هیچ اویویه‌مامشدی . صباحلین بتاغندن قالقدی . وجودی صباحه قدر ایکی طرفه دونمکدن ارتق بورلمش ایدی یاری ماصه‌سنك باشنه کچدی . دوشنمکدن بی‌تاب قالان پریشان فکرینی طوپلامه‌مه چالیشه‌رق دون آلدیغی مکتوبه جواب یازمق ایستیوردی .

اواثناده رفیقی ایچرویه کیرمشدی : فکرینك وجهنه عکس ایدن المدرونیسی راحتسزلغنی اکلادی . اسبابنی تحقیقه قویولدی .

فکری رفیقنه هنوز حالی سویله‌مامشدی شمدی قریباً کندیسنه وداع ایده‌جکنی اسبابیله اکلاتدی .

اوانشای رازدرونی اوزون برسکوت بیان تعقیب ایتدی . شمدی ایکیسیده دوشنیورلردی . فکرده مبهم برتفکر ، رفیقنده حزین برتحیر واردی . برازصوکره رفیقی دیوردیکه :

— بوراده قالمه‌ك اولمازمی ؟ ایدرکزك بوفکری محسوس تحسری اولمقدن باشقه دکل ، نیچون منفعت شخصیه‌مزی غائب ایده‌لم . هر ایستدیکی زمان بنه کیدر کوروشورسین احتمال غلیان حسیاتك بوفکری‌یی شدتله رد ایتدیرور . فقط استقبال دیدیکمز فضای مظلم ایچون بونور امیدمزی الده ایتمك لازمکه . حکنی اونوتیه‌لم . بزی آتیسزین براقوب کیده‌جکنه برده‌ها بدرکزه یازه‌لم . موافقتی استحصاله چالیشه‌لم . طوغریسی فکری بك سزك کیتمکزه کوکلم بر دورلو راضی اولمیور ! ..

فکری کمال اهمیتله رفیقی دیکلیوردی کیجه‌دن بروینی ، روحنی اشغال ایدن بومسئله‌یه رفیقك ویردیکی صورت حل پك‌ده ناخوش کلیوردی . اوده رفیقندن آیرلمغی ، مارسلیایی اونوتمغی ، منفعت مترفه‌سنی قاچرمغی ایستمیوردی . یالکز ابوینك ارزولرینه مخالفت ایده‌میوردی . شمدی رفیقی اودوشونجه‌سنی ده تخفیف ایتمشدی . اونجرلر ایسته‌دیکی وقت تلاقی ایله زله ایدیله‌بیله‌جکدی .

کنجلر مشاوره‌لرینی ایلرولتدیلر رفیق متصل فکرینك اولکی نیتنی تجدید وتأییده چالیشیوردی . براز صوکره فکری رفیقك مطالعاته بسبتون تسلیم کرده تنقیص اولمش . ارتق فکری بنه اولکی فکرینه کلمشدی .

موسیو آندره ایله‌ده کوریشه‌رك پدرینه یکیدن برمکتوب یازدی . کندیسنی هر زمان زیارت ، امرینه هر وقت تبعیت ایده‌جکنی سویله‌رك ترویج افکارینی ایستدی .

آکاه بك بودفعه اوغلنك سعادت حیاتی هرشیئه تقدیم ایلمشدی : فکرینك ارزوسنی برینه کتیردی . موافقته برابر ایستدیکی سرمایه‌یی کوندردی .

شمدی کنجلر بومظهریتدن پك ممنون ایدیلر . عقد شرکت ایتمشلر . سعادت استقباللری ایچون ایستدکلری نشئه‌یه دسترس اولمشلردی .

فکرینك سرمایه‌سی آزایدی . فقط مهارتی ، اقتداری رفیقنه فائق اولدیغندن معاملات فکرینك النده دوران ایدییوردی ذاتاً فکری قزاندیغی امنیتله اندره‌نك هر معامله‌سنه واقف اولمش . اوراده دوامی مدتجه کنجلریله معاملاتی اولان دیکر تجارلرکده حسن نظرینی جلب ایلمشدی . سعادت حیاتی اکتسابه اك موفقیتلی واسطه . اك دکرلی سرمایه حسن اخلاقدر . مکارم اخلاق کبی برکنز لایفنایه ، عقل وذکا کبی انوار خدایه جلوه‌کا اولان فکرینك‌ده انظار عالمه القشلاغمی اقبال استقبال موفقیتلرینی حضرلیور . مسلکنك نجم اقبالی باشی اوستنده پاریلدوردی .

— مابعدی وار —

بولورز وكندمزده اوبله ايى آدم اولمه باشلاروز .

قرنم ! ويره جكم حكمت درسى ايشته شودر . بيوك آدملر ، حكيملر ، انسان خياله كوره انساندر ، ديمشلردر . بونى اونوتما !

انسانلرك ، نصل اولور ايسه ايى ، نصل اولور ايسه كوتو اولاجقلرينى بزم دخى كوسترمش اولديغندن بز فكرمزى ، خيالمزى هر خصوصده دخى ، شريعتمزك كوسترديكى حكمتلردن آيرماز ايسه‌ك عقلمزى فكرمزى ، خيالمزى شريعت اسلاميه ايله تربيه ايدر ايسه‌ك اوزمان طوغرى وحقيق يولى طوتمش اولورز .

بيضا ! ايكى قادين تخيل ايده‌لم برى اوروپاده تربيه اولمش ايى برقادين اولسون . برى ده بزم مملكتلرده اسلام وترك اصولى ، اخلاقى ايله تربيه كورمش ايى برقادين اولسون .

كوچكدن تا اولنجه‌يه قدر صاچلرينى قركنه‌لر ، سوسلرلر ، سنى كوزل ، كوزل شارقيلر چاغيرير . الافرانغه دورلو اويونلر بيلير ، باتوله كيدر هر اركك ايله اويناز ، يوزى كوزى آچيق سوقاقلرده كزر . سوقاقلرده چارشولرده هر طانيديغى اركككله كوروشه بيلير . برقاچ لسان بيلير .

جوجقلرينه كوزل بقار ، خانه‌سنى منتظم برحالده بولندرير . جوجقلرينى ايى تربيه ايدر . كنديسى شن ، شاطر ، سربست عربه‌يه ، ترامواية بينر اوراده منديلنه قويديغى يمشى اوڭك بوڭك يوزينه باقه باقه يير . قهقهه‌لر ايله كولر . قبالق ايتمز .

قوجه‌سى كنديسنه قاريشه‌ماز . اوه اوكيلر ، كيج كيدر . بو اوروپالى قادين اوروپاليلرجه پك ايى برقادينيدر .

كوچكدن تا اولنجه‌يه قدر سوسى يالكز لفظادن عبارت بيلدش صاچلرينى كوزلجه طاراراق باشنى باغلار . شارقى توركى چاغيرمغى خفيفلك ، تربيه‌سزلك بيلير . قوجه‌سنك اذنى ورضاسى اولميان محللره كتمز . اركككلرك بولنديغى محللرده طولاشمغى عفتسزلكدن عد ايدر . چارشوده بازارده كزمز ، هركيم اولور ايسه اولسون يوز يوزه براز كتككله كوروشمز بوحاللرى جناب الهك سومديكى بونلرك كناه اولديغنى تقدير ايدر . كتابى عربجه اولديغى ايچون دينيه واخلاقه متعلق اولان كتابلر عربجه ، فرسجه اولديغى ايچون عرب وعجم لسانلرينى اوكرنير . عربه‌ده ، ترموايده سسنى چيقارماز ، كولمز ، برشى يمز . جوجقلرينى تميز بويودر ، خانه‌سنى تميز بولندرر . جوجقلرينى كندى كبى تربيه ايدر . زوجه‌سنه اطاعت ايدر . بوده برترك براسلام ايى قادينيدر .

بيضا ! شمدى بوايكى ايى قادينى خيالمزه كتيرر ايسه‌ك هرحالده بزم قاريلرمز ترك ايى قادينك حالى بكنير اوبله اولمغه چالشير . اوروپالى ايى قادينك حالى بكننلرده اوبله ايى اولمغه چالشير . وه انسان خياله كوره انساندر ، حكمتى ظاهر اولور . انجق كرچكدن ايى اولانى وحقيقتى ، فكرى علمى ، خيالى ايى تربيه كورمش اولانلر فرق وادراك ايدر .

اعلان

قوله بدايت محكمه‌سندن

قوله قضاسى زراعت بانقه‌سندن استقراض ايلدكلرى مبالغك مدت معينه‌سى حلول ايلديكى وعلى الاصول تبليغ ايديلان اخبارنامه ايله ويريلان مهل قانونى دخى مرور ايتديكى حالده هنوز تأديه دين ايتماملرندن نفس قوله‌نك قوزغنجق محله‌سندن خليل اوغلى ميخالك قوكوديه قريه‌سنده قانلى كول نام محلده معلوم الحدود يكرمى دونم ترلا . وحضر الياس محله‌سندن هاجى موش اوغلى خرالامبونك حدبجه قدين چشمه‌سى نام محلده معلوم الحدود يدى دونم مع كروم باغ . وقوزغنجق محله‌سنده بهار اوغلى اوانكلينو ويوسف وميخال وپترونك قوله چارشوسنده معلوم الحدود درت باب دكان وبرباب مغازه‌ده‌كى بش حصه‌دن درت حصه‌سى وصندال قريه‌سنده اشاغى الاكده معلوم الحدود اوتوزبش دونم بلاموطلى ترلا تماماً . وبنه محلهٔ مذكوردن بالجى چاقر اوغلى ديمنك سراجلر قريه‌سنده درت قطعه‌ده معلوم الحدود ايكيوز اون دونم ترلالرى . وحضر الياس محله‌سندن يشماجى اوغلى يوراكينك لونجه‌لق نام محلده معلوم الحدود يكرمى بش دونم ترلاسى . وبنه محلهٔ مذكوردن هاجى استماط اوغلى انايانك مصالجه نام محلده معلوم الحدود ايكى دونم باغده‌كى سكز حصه‌دن درت بچق حصه‌سى . وقوزغنجق محله‌سندن كور اوغلى ميخال وواسيلك عياز ويران قريه‌سنده صندال نام محلده معلوم الحدود يكرمى بش دونم بلاموطلى ترلاسى . وبنه قوزغنجق محله‌سندن بالجى چاقر اوغلى واسيل وطاشك طويفار قريه‌سنده ايكى قطعه‌ده معلوم الحدود قرق دونم ترلالرى . وحضر الياس محله‌سندن اقيه‌جى اوغلى مخالك بيكلى قريه‌سنده يدى قطعه‌ده معلوم الحدود اوچيوز التى دونم ترلالرى . وقوزغنجق محله‌سنده اقچه‌لى اوغلى شمبونك زبرتفن قريه‌سنده برقطعه‌ده معلوم الحدود التى دونم ترلا وچاتقلى قريه‌سنده بغچه يرله برباب ايكى صود كرمنى . وحضر الياس محله‌سندن لامبى اوغلى داميانوسك عياز ويران قريه‌سنده درت وسراجلر قريه‌سنده سكز كه جمعاً اون ايكى قطعه‌ده معلوم الحدود يوزطقسان اوچ دونم ترلالرى وحاميد محله‌سندن بكربكزاده راشد اغانك چاير وپاشا قپوسنده ايكى قطعه‌ده معلوم الحدود اون التى دونم ترلاسى . ومحلهٔ مذكوردن بكربك‌زاده شاكر اغانك سكود چاى نام محلده اوچ قطعه‌ده معلوم الحدود اللى بش دونم ترلالرده‌كى نصف حصه‌سى . وعشاق محله‌سندن مومجى اوغلى اسماعيلك سكود چاينده برقطعه‌ده معلوم الحدود سكسان دونم ارموطلى ترلاده‌كى نصف حصه‌سى . ويك محله‌سندن على بشر اوغلى علينك قواجق قريه‌سنده بش قطعه‌ده معلوم الحدود يتمش دونم ترلالرى . وطاش محله‌سندن چاقر اوغلى كريمه‌سى امهانك على‌دده نام محلده برقطعه‌ده اون دونم ترلاسى . وسيد على محله‌سندن يلاندز اوغلى اسماعيل افنديڭك سكود چاينده ايكى قطعه‌ده اوتوز دونم ترلاسى وتيمورجى قپوسى جاده‌سنده برباب كاركير دكانك بش حصه‌دن درت حصه‌سى . وحاميد محله‌لى حاجى رجبزاده سنان افنديڭك لونجه وسكود چاينده اوچ قطعه‌ده معلوم الحدود قرق دونم ترلاسى . وحاجى عبدالرحمن محله‌سندن مفتى زاده شريف ومحمد غالبك لونجه‌لق نام محلده وكوكرجنلك قريه‌سنده ايكى قطعه‌ده معلوم الحدود اوتوزالتى دونم ترلالرى . وحاميد محله‌لى حاجى رجبزاده سعيد افنديڭك پاشا قپوسنده برقطعه‌ده معلوم الحدود درت دونم ترلاسى . وحاجى عبدالرحمن محله‌لى جبل اوغلان اوغلى اسماعيلك الاك چشمه‌ده برقطعه‌ده معلوم الحدود ايكى دونم ترلا وتيمورجى اراسته‌سنده برباب دكانى . وجامع جديد محله‌لى على بابا اوغلى اسماعيلك يوزتپه موقعنده برقطعه‌ده معلوم الحدود اوتوز دونم ترلاده‌كى ثلثان حصه‌سى وموصلق الاكنده برقطعه‌ده معلوم الحدود التمش بش دونم ترلاده‌كى ثلث حصه‌سى . وجامع عتيق محله‌سندن مشقار اوغلى حسن وهمشيره‌سى شريفه‌نك موصلق الاكنده برقطعه‌ده معلوم الحدود اون درت دونم ترلاده‌كى نصف حصه‌لرى . وحاجى عبدالرحمن محله‌سندن مفتى‌زاده حاجى وخالص افنديلرك سكود چاينده برقطعه‌ده معلوم الحدود قرق بش دونم ترلاده‌كى درت حصه‌دن اوچ حصه‌لرى وچلنكوز قريه‌سنده ايكى قطعه‌ده معلوم الحدود ايكيوز سكسان دونم ترلالرده‌كى ثلث حصه‌لرى وبنه محلهٔ مذكوردن بربر سليمان اوغلى ابراهيم افنديڭك لونجه‌لقده برقطعه‌ده معلوم الحدود التى دونم ترلاسى .

وسيد على محله‌سندن قلانجى اوغلى حسن افنديڭك چايرده برقطعه‌ده معلوم الحدود سكز دونم ترلاده‌كى نصف حصه‌سى والاقوانده برقطعه‌ده معلوم الحدود اون دونم مع كروم باغى وجامع عتيق محله‌لى بودر اوغلى چوبان محمدك سازلقده برقطعه‌ده معلوم الحدود سكز دونم ترلاسى . وحاجى عبدالرحمن محله‌سندن كريم اوغلى حاجى اسماعيلك سوق سلطانيده برباب كاركير دكان ايله مصالجه نام محلده برقطعه ده معلوم الحدود اوچ دونم مع كروم باغ واسماعيللر وغارغار نام محلده ايكى قطعه‌ده معلوم الحدود يكرمى بش دونم ارموطلى ترلالرى . وسيد على محله‌سندن يلاندز اوغلى خالد افنديڭك سوق سلطانيده . وپابوشجى اراسته‌سنده برباب كاركير وبرباب اخشاب دكانيله سيدعلى محله‌سنده برباب خانه عرصه‌سى وطاش محله‌سندن حاجى اوغلى عبدالرحمنك قوله جوارنده برقطعه‌ده معلوم الحدود بردونم ترلا وقه‌باغده برقطعه‌ده معلوم الحدود ايكى دونم مع كروم باغى وجامع جديد محله‌سندن بالجى اوغلى محمدچاوش وابراهيمك محموددده وبرتلك وياتغين كوشك نام محللرده معلوم الحدود اون دونم مع كروم باغلرى . وطاش محله‌سندن اورلى اوغلى حسين وخليل وهمشيره‌لرى عائشه وخانمك قره قوم وصوغانلق نام محلده ايكى قطعه‌ده معلوم الحدود يوز دونم ترلالرى . ويك محله‌سندن فنان اوغلى شريفك مدنلى قريه‌سنده قره اغاچ وكدك وصحانلى نام محلده اوچ قطعه‌ده معلوم الحدود قرق دونم ترلاسى . ومحامد محله‌سندن بورشق اوغلى حسن اغانك ادوربابا نام محلده معلوم الحدود سكزيوز دونم بلاموطلى ترلاده‌كى درت حصه‌دن برحصه‌سى وباشيوك قريه‌سنده برقطعه‌ده معلوم الحدود يكرمى دونم ترلا [illegible] وبوبلر نام محلده برقطعه‌ده معلوم الحدود بچق دونم مع كروم باغى وسيد على محله‌[illegible] ولى بك اوغلى محمدك چينجوقلى چشمه نام محلده برقطعه‌ده معلوم الحدود قرق دونم ترلاسى . وطاش محله‌سندن يلاسقلى اوغلى علينك قره‌قوم نام محلده برقطعه‌ده معلوم الحدود يكرمى دونم ترلاسى . وبنه محلهٔ مذكوردن جعفر اغانك حسين كريمه‌سى قباز اوغلى خليل زوجه‌سى فاطمه‌نك قواحق قريه‌سنده برقطعه‌ده معلوم الحدود اون بش دونم ترلاسى ومحامد محله‌سندن كنش اوغلى حاجى خليل اغانك سوق سلطانيده معلوم الحدود برباب اخشاب دكانى . وحاجى عبدالرحمن محله‌سندن مفتى زاده شريف اغانك چاير وبورجق او[illegible]سنده وكوكرجنلك قريه‌سنك قورى چاى نام محلده اوچ قطعه‌ده معلوم الحدود يوزالتى سكز دونم ترلالرده‌كى نصف حصه‌سى . وبنه محلهٔ مذكوردن بربر سليمان اوغلى مصطفى افنديڭك لونجه‌لق نام محلده وباشيوك قريه‌سنده كوك كدكده ايكى قطعه‌ده معلوم الحدود يكرمى دونم ترلا ودباغخانه‌ده واقع معلوم الحدود برباب دباغ دكانى ومصالجه نام محلده برقطعه‌ده معلوم الحدود ايكى دونم مع كروم باغى . ومحامد محله‌سندن خانجى خليل اغازاده مصطفى ورضا افنديلرك اوجك قريه‌سنده ايكى قطعه‌ده معلوم الحدود يتمش دونم ترلالرى

وحكومت جاده‌سنده معلوم الحدود برباب كاركير دكانك نصف حصه‌سى . وحاجى عبدالرحمن محله‌سندن قلعه بكلك اوغلى [illegible] واپوبك لونجه‌لقده برقطعه‌ده معلوم [illegible] بش دونم ترلا تماماً وبورجق [illegible] قطعه‌ده معلوم الحدود يكرمى [illegible] اوچ حصه‌دن ايكى حصه‌سى [illegible]يد محله‌سندن مقاولات محررى سليمان افنديڭك ياتغين كوشك نام محلده برقطعه‌ده معلوم الحدود اون بربچق دونم مع كروم باغى وبرباب كوشكى . وقرتقيا محله‌سندن جانباز خليل اوغلى محمدك پابوشجى اراسته‌سنده معلوم الحدود برباب اخشاب دكان وسيورى اوغلى درسنده برقطعه‌ده معلوم الحدود مع كروم باغى . وسيد على محله‌سندن محاج اوغلى سليمان افنديڭك چاير نام محلده برقطعه‌ده معلوم الحدود التى دونم ترلا وبنه محلهٔ مذكورده برقطعه‌ده معلوم الحدود درت دونم مع كروم باغى . وبنه محلهٔ مذكوردن طنبورجى اوغلى اسماعيل اغانك لونجه‌لق نام محلده برقطعه‌ده معلوم الحدود التى دونم ترلاسى . ومحامد محله‌سندن بورشق اوغلى مصطفى اغانك كلنككلى جوارنده برقطعه‌ده معلوم الحدود درت دونم ترلا وعيازويران قريه‌سنده برقطعه‌ده معلوم الحدود قرق دونم بلاموطلى ترلا وبنه قريهٔ مذكورده برقطعه‌ده معلوم الحدود اللى دونم ترلانك ثلث حصه‌سى وحاجى عبدالرحمن محله‌سندن حاجى بوستان اوغلى مصطفى‌نك بورجق اووه‌سنده برقطعه‌ده معلوم الحدود سكسان دونم

– فكرى –

مؤلفى — : جمال

— مابعد —

ارتق فكرى وشريكى ايشلرينى ايلرولته‌رك آز زمان ايچنده عالم تجارتده بر موقع مخصوص طوتمشلردى .

امنيت واعتماد نامرى ايله معامله‌لرينه بر ديكر نظام وترقى ويرمشلر ، متحدانه چالشمه‌لرى سايه‌سنده استفاده‌لرينى برقاتدها تأمين وتزييد ايتمشلردى .

بونجه وقتدنبرى برابرجه يشادقلرى حالده هيچ برشيدن طولايى يكديكرينى كوجندرمه‌مشلردى .

فكرى هر خصوصده رفيقك خاطرينه رعايت ايتديكى كبى شريكى ده فكرينك معاملات وافكارينه تماما تبعيت ايلردى . بعض امور تجاريه ايچون مخالفت ومباينت باش كوستردى ، اوزمان اوزون اوزادى‌يه مطالعه ومباحثه‌لرى ايله تأليف افكار ايلرلردى .

ايشه باشلايه‌لى ايكى سنه اولمشدى . فكرى وشريكينك سرمايه‌لرى بر ايكى مثلى بولمشدى . فكرى كوندن كونه چوغالان معاملات تجاريه‌لريله فوق العاده برمشغوليت النده ايكليوردى . برقاچ دفعه پدرينك طلبنه اتباعاً مملكته كيتمكه يلتندى . يتمك توكنمك بيلمين ايشلرندن بردرلو اختلاس وقت ايده‌مامشدى . برچوق معذرتلرله بوزيارتى ديكر زمانه تعليق ايتديردى .

بويله برغيرت مشكلات براندازانه ايله استحصال ثروت ، استكمال سعادت واديلرنده چالشوب چبالايان بوكنجلر كوندن كونه توسيع ايلدكلرى دائرهٔ تجارتلرينه مارسليايى طار كوره‌رك باشلامشلردى . لوندره‌ده برشعبه تشكيل ايتمشلردى . فكرى اكثريا لوندره‌ده ، شريكى مملكتى اولان مارسلياده بولنيوردى .

برصوك بهارده ، ايديكه فكرينك رفيقى ارتق تأهله قالقشمش ، اوچ سنه‌دنبرى نامزدى بولنان سوكيلوسيله ازدواجه حاضرلنمشدى . فكرى‌يى دعوت ايتدى . فكرى اجابتله لوندره‌دن مارسليايه كلدى . كنجلر شمدى برحس سعادت سوقياتيله تلاقى ايتمشلردى . فكرى ارقداشنى چوق مسعود بولبوره كنديسى‌ده انك مسرتلرندن حصه‌دار اوليوردى . بيلميورميدى ، فكرى اوصميمى ارقداشنك سركذشت عاشقانه‌سنى كورمامشميدى : دها ازميردن برابر عودت ايده‌رك مكتبك صوك صنفنده بولندقلرى صره‌ده ارقداشنك بو معاشقه‌سى باش كوسترمامشميدى ؟ اوكيجه ، رفيقك تياتروده آنى ايلك دفعه كوره‌رك لرزه‌لر ايچنده قالديغى كيجه فكرى‌ده اوراده دكلميدى ؟ صوكره اوتلاقى خصوصى بر سواره‌ده دخى تكرر ايتدى ، بودفعه كنج رفيق اولكى ضربه‌لرك دها شديدينه اوغرامشدى . كيم اولديغنى اوكرنديلر ، برچوق دفعه برابر اولرينك اوكندن كچديلر .

ديكر بر بالوده ، ارقداشى عشقنى قيزه اعلان وقبول ايتديردى . فكرى رفيقك بوكتاب عشقنى باشدن مطالعه ايتمشدى . دها صوكره‌لرى باش كوسترن دائمى دوشونجه‌لرنده ، تأثرلرنده اكا بر رفيق شفقت اولمشدى شمدى . اوتأثر آكين عشق عادت ازدواجله ثمره‌دار اوليور ، فكرى كمال تجسس وتحسس ايله نظر انداز اولديغى بو اويونك صوك پرده‌لرينى سير ايديوردى .

آرتق رفيق بردرلو فكريدن آيريلاميوردى قلبنده جوشان حيات عاشقانه‌نى مسعودانه اكلاندقجه فكرى موفقيتى تبريك ايده‌رك مسرت ظفرپرورانه‌سنه اشتراك ايلمشدى .

رسم زفافدن اوچ آى كچدى ، فكرى هنوز مارسلياده بولنيوردى . الك قوى ارزوسى لوندره‌يه عودت ايتمزدن اول بردفعه پدرينى كورمكه كيتمك ايدى . فكر نجه بش سنه دنبرو ايلرويه آتديغى اووقت زيارت كلمش ايدى . فقط امور تجاريه‌سى تدقيقاً اسكندريه‌يه كيتمك ايچون باش كوسترن مجبوريت فكرى‌يى بشه بوفكرينك اجراسندن آليقويمش ايدى . طوغريجه اسكندريه‌يه كيتدى . فكرى يولده خسته‌لنمش ايسه‌ده اسكندريه‌يه وصولنده اجرا ايتديرديكى تداوى ايله براز ايولشه‌رك ايشلرينى تعقيبه قويولمشدى .

فكرى بودفعه پك مأيوس ايدى . كنجلر بوراده بيوك برزيانه اغرامشلر ، امور تجاريه‌لرنده قبولايلقله قاپانمز رخنه‌لر كورمشلردى . فكرى دها اون قوتلملرى ايچون اولانجه اقتدارينى صرف ايتمشدى . هله او انثالرده ظهور ايدن برو قعه فكرى‌يى بسبتون شاشيرتمش ايدى . پدرندن الديغى برتلغراف سريعاً يتشمه‌سنى بيلديريور ، فكرى‌يه درلو درلو دوشونجه‌لر ويريوردى .

مارسليايه چيقلوب‌ده رفيقى طرفندن پوسته ايله كوندريلن بوتلغراف فكرى‌يه پك كيج كلمشدى . بونكله برابر فكرى انجق مارسليايه عودتدن صوكره ازميره كيده‌جكندن اجراسى دها زياده تأخر ايتمشدى .

ايكى كون صوكره ، فكرى برآن اول ايشلرينى تسويه ايده‌رك مارسليايه كيتمك اوزره اسكندريه‌دن وابوره بينمشدى . فكرى بودفعه پك مأيوس عودت ايديوردى ، ذاتاً محزن اولان محنى شمدى بسبتون غالب اولمرق قماره اوطه‌سندن چيقاماز اولمشدى . موسم قيش ، هوا بوزوق ايدى . كوندوزون سماى سياه بلوطلر قاپلامش ، كيجه دهشتلى بر فورطنه قوپمشدى .

وابور بركوه آهنين رفتاركبى شديد طالغه‌لر ارهسنده بحر سفيد اوزنه‌لرينه طوغرو ايلروليوردى فكرى آتشلر ايچنده يانغنده اولان باشنى اللرى ايچنه الهرق ايكليور ، برعزم كوه براندازانه ايله وابوره مهاجمه ايدن اومدهش طالغه‌لرك شماتهٔ قاريشوب كيدن انين قلبسندن باشقه برشى ايشتميوردى .

— مابعدى وار —

لازمدر . شمسك جاذبه‌سی قمرك جاذبه‌سنك نقضی قدر بر تأثیر اجرا ایدر .

ایشته مراقری موجب اولان مد وجزر حادثه‌لری . بو صورتله آکلاشیله بیلور ایسه‌ده نظریات فنیه‌سنی کورمك ایچون بهمه‌حال معلومات ابتدائیه‌ده ایدینیلمك لازمدر . بز شمدیلك بوقدر کافی کوره‌بیلور .

ا . ر

اعلان

کوچك وزیر خاننده ٦٩ نومروده کائن موسیو [بوردان . غ . خیاط‌اوغلی] نك بانقه‌سی

بوبانقه بتون دولتلرك دین سندلرینی نقداً بیع وفروخت ایتمکده و بو سندات فائضلرینك تأدیه‌سنی اسقونطو ایله قبول ایلمکده‌در .

فائضلی سندلرك رهینه مقابل پاره اقراض ایدر .

پیانقو نومرولرینك قزانوب قزانمدیغنی مجاناً معاینه ایدر .

کرك داخلده وکرك اطه‌لرده الاجقلیلر ایچون پاره تحصیلنی درعهده ایدر . هر درلو بانقه ایشلرینی بتیرر . آیده بر مجیدیه ویا دها یوقاری برمقدار مبلغ تأدیه ایتمك یعنی تقسیطله ایفای دین ایلمك اوزره (٥٠٠٠٠) دن (٦٠٠٠٠٠) . قدر قزانه‌بیلان هر درلو بانق قائمه‌لرینی وخصوصیله مصر . فرانسه . پاریس شهری . یونان ملی بانقه‌سیله ساما بروکسل بانقه‌لری آقچه‌لری خصوصی ومساعده‌نامه‌لرله صاتمقده‌در . بوکبی قائمه‌لردن اشترا ایدرك جزئی برمبلغ تأدیه ایدن بر تابع او آنده قائمه‌یه وقزانه‌جغی مقداره صاحب اوله‌رق قائمه‌نی دخی آله‌جقدر .

بومغازه‌ده انحصار مالی اوله‌رق آرشونی ٤ _ ٢٠ مجیدیه‌یه قدر کوزل ایپك وفیلك ویوك حالیلر وغزازلق سجاده‌لر صاتلمقده وهر نوع حالی اوزرینه سپارش دخی قبول ایدلمکده‌در .

صالحلو اجرا دائره‌سندن

صالحلو قضاسی زراعت بانقه‌سی صندوقندن استقراض ایلدکلری آقچه‌نك مدت معینه‌سی حلول وتبلیغ اولنان اخبارنامه‌نك مدتی مرور ایتدیکی حالده هنوز تسویهٔ دین ایتمیان صالحلوده حسینجه اوغللری احمد ومصطفی‌نك قضاء مذکورده واقع ایکی قطعه‌ده اوتوز درت دونم ترلالری ونکه‌لشین قریه‌سندن حسن بن مصطفی ایله سفرك قریهٔ مذکوره‌ده درت قطعه‌ده بیك بشیوز اوتوز دونم ترلالرینك یکرمی سکز حصه‌ده بر حصه‌لری ویکتکلی باشعلی اوغلی عثمانك کفیلی رؤف بکك صالحلو تیمارنده اوچ قطعه‌ده اوتوز التی دونم ترلاسی و آناغوستی ولدیانك التمش دونم ترلاسی وفرولیدن تسلخان بن محمدك بر قطعه‌ده اون دونم ترلاسی وحاجی حسین اوغلی شاکرك صالحلو چارشوسنده بر باب دکانی ویاواجلی آریه‌جی سلیمانك بر قطعه‌ده اوچیوز عتیق زراع ترلاسی وادیان قریه‌سندن قوجه خلیل اوغلی محمدك بر قطعه‌ده درت دونم ترلاسی وبازارکوی قریه‌سندن محمد آغا اوغلی حاجی ابراهیمك بش قطعه‌ده یوز التی ایکی دونم ترلاسی وبوزبانی زوجه‌سی رحیمه اوغلی حسن امدیك برقطعه‌ده سکز دونم وچرکس طاهرك برقطعه‌ده اون دونم ترلاسی واده‌ایدن یوسف اوغلی ملا سلیمانك برقطعه‌ده یکرمی بش دونم ترلالری تاریخ اعلاندن اون بش کون صکره مزایده‌یه ویریله‌جکندن طالب ویا بر ایلیشکی اولنلرك صالحلو اجرا دائره‌سنه مراجعت ایتملری اعلان اولنور .

٨ مارت سنه ٣١٤

اوده‌مش بدایت محکمه‌سندن

سیمون اوغلی طبیب دیمترونك اوده‌مشدن حاجی استاط ورثه‌سی ذمتنده اولان محکوم به الاجقنك تسویه‌سی ضمننده اولجه محجوز اولان اوده‌مشك یازی محله‌سنده کائن معلوم الحدود بر باب خانه ایله بیرکی قریه‌سنده بولنان فرون وطام عرصه‌لری التمش بر کون اجرا قلنان مزایدهٔ علنیه‌سنده خانه سکز بیك وعرصه‌لر درتیوز التی بیك غروشده تقرر ایدرك قرار دادهٔ موقته‌سی کشیده قلنمش ویوزده بش ضمیله طالب آخری ارانلدق اوزره اوتوز بر کون دها مزایده‌یه قونلمش اولدیغندن طالب ویا بر ایلیشکی اولانلرك اوده‌مش اجرا دائره‌سیله منادی‌یه مراجعت ایلملری اعلان اولنور .

١٠ مارت سنه ٣١٤

اشمه بدایت محکمه‌سی اجرا دائره‌سندن

اشمه زراعت بانقه‌سندن استقراض ایلدکلری مبالغك تقسیطلری حلول ایلدیکی وکوندریلان اخبارنامه مدتلری دخی مرور ایتدیکی حالده هنوز تأدیهٔ دین ایتمیان قران قریه‌سی اهالیسندن همت کریمه‌سی حوریه‌نك سخر قبوسی موقعنده کائن طرفلری سخر عثمان وسلیمان ومصطفی ترلالری وطریق ایله محاط ایکی بچق دونم ترلا ونخود یری موقعنده کائن طرفلری اوکوز اوغلی عثمان وحاجی حسنلر وطریق ایله محاط اون ایکی دونم واوزدره‌سی موقعنده طرفلری عبدالله اوغلی ودده‌لر واحمد ترلالری وطریق ایله محاط التی دونم . وکبیر موقعنده کائن طرفلری اسماعیل افندی وقره ابراهیم ویوسف ترلالری وطرقله محاط التی دونم . وینه کبیر موقعنده طرفلری اسماعیل افندی ومحمد وشر احمد اوغلی ودره وطرقله محدود یدی دونم . وقریه جوارنده کائن طرفلری حاجی معمدن زاده سلیمان وقره خلیل وطرفینی طرقله محدود اون اوچ بچق دونم . حاملی قریه‌سنده وچاقه‌قوله‌لی ارسلان قزی ماریغونك قریهٔ مزبوره‌ك قابوز موقعنده کائن طرفلری عباس اوغلی دیکر اوغلی ومیحالاکی وطولوس ودره وطریق ایله محدود اوتوز دونم بالاموطلی ترلا واولوبول موقعنده طرفلری اطه‌لی اوغلی ویول وابراهیم وعباس اوغلی وطریق ایله محدود قرق دونم بالاموطلی ترلا ودده‌ده مزارنده کائن طرفلری طریق وبکتاش وجبل ایله محدود قرق دونم بالاموطلی ترلا وطورتوب یری موقعنده طرفلری قوجه کهیه وطرفینی طرقله محدود یکرمی دونم بالاموطلی ترلا وقره اوغلان یری موقعنده طرفلری ابراهیم ویول وحیدر اوغلی وتنبل اوغلی وطرقله محدود اون سکز دونم بالاموطلی ترلا وسورنجی یری موقعنده طرفلری محمد علی وحیدر اوغلی وقبول ترلالری ودره ایله محدود یکرمی دونم بالاموطلی ترلا وحرق جوارنده کائن طرفلری طریق ودلی محمد وابراهیم وسلیمان ترلالری وطرقله محدود یکرمی دونم بالاموطلی ترلا وقریه جوارنده عمر اوغلی ومحمد کهیه وقوجه بکتاش وحیدر اوغلی ودره ایله محدود یکرمی دونم بالاموطلی ترلا . قران قریه‌سندن چاپوت اوغلی قزی عایشه‌نك قریه جوارنده طرفلری شراحمد اوغللری وباقی اوغلی ودره ایله محدود اوچ دونم کسیك ترلا وکولدرمز موقعنده طرفلری اورکودنلی محمد وسوللی اوغلی ترلالری وطرقله محدود اون دونم وقازق موقعنده طرفلری سخر وحاجی ولی اوغلی ترلاسی وطرقله محدود اون دونم وقواقلر موقعنده طرفلری همشیره‌سی فاطمه وحسن ترلالری ودره ایله محدود اوچ دونم . سرابجق قریه‌سندن بودور محمد اوغلی علی وهمشیره‌لری ذلیخا وشریفه وعایشه وجننك آری بوغازی موقعنده طرفلری جبل وطرفینی طرقله محاط بش دونم وقوجه باغ موقعنده شرقاً یول غرباً ابدال اوغلی جنوباً مزار شمالاً جبل اون اوچ دونم وحرمان یری موقعنده طرفلری دره وطرفینی قبو وطرقله محاط التی دونم ترلا . درویشلی قریه‌سندن حاجی مصطفی اوغلی خلیلك انبار آلاکی موقعنده طرفلری یوسف بولی وقبالی دره‌سی وغیالی دره‌سی ودره چای وطرقله محاط اون بش دونم وطاش آنه‌جق دره‌سی موقعنده طرفلری طاش انه‌جق دره‌سی وحسن واوزون چاقل وطام ایله محاط اون دونم ترلا وقبودره موقعنده طرفلری قبو ودره وعلی وحسن ویول ایله محدود اون دونم وینه انبار الاکی موقعنده طرفلری دره وچاقر وحسن ترلالری وطریق یکرمی دونم وموقع مزبورده طرفلری یوسف بولی وحسن واوزون سنور وصاری علی وطریق ایله محدود اون بش دونم ینه موقع مذکورده طرفلری قبودره‌سی وچاقر حسن ودره چای وطرقله محدود اون بش دونم قران قریه‌سندن علی کهیه اوغلی ابراهیمك قازلر موقعنده طرفلری علی وارتك اوغلی ابراهیم وطرفینی طرقله محدود اللی التی دونم ترلا وکول جوارنده طرفلری نبی خواجه وچشمه بولی ورمضان ودره ایله محدود اوتوز دونم وقریه جوارنده طرفلری مصطفی وحسن کاین وطرقله محدود اوچ دونم اوچ اولك کمر قریه‌سندن ابراهیم اوغلی احمدك قیرجه موقعنده طرفلری امر اوغلی عثمان ویوسف وطرفینی طریق ایله محدود درت دونم ترلا وطوغان موقعنده طرفلری علی افندی وقریه دیواری وطرفینی طریق ایله محدود ایکی دونم وقریه جوارنده طرفلری چشمه وعثمان ودده اوغلی عثمان وملاحسن وطریق ایله محدود بش دونم وقاره‌جه موقعنده طرفلری خلیل وکوسه اوغلی مصطفی وطرفینی طرقله محدود اون ایکی دونم درویشلی قریه‌سندن علی کاش اوغللری ولی وحضرك طام جوارنده طرفلری قره اوز ودره کوی یولی ودیره حسن اوغلی قشله‌سندن کیدن دره وشلوارلی اوغلی وطریق ایله محدود یکرمی دونم ترلا قران قریه‌سندن شر احمد اوغلی اسماعیل وهمشیره‌لری عایشه وعایشه وامهان وحسینه‌نك قره کتوك موقعنده طرفلری محمد واحمد ویعقوب ویول ایله محدود طقوز دونم ترلا وقیا موقعنده طرفلری رمضان وسفر وحسین افندی ترلالری وطریق اون سکز دونم وتپه موقعنده طرفلری اسماعیل افندی وعثمان ویوسف ترلالری وطریق ایله محدود اون اوچ دونم وکبر موقعنده طرفلری دلی وقره حسن وقره ابراهیم ویوسف ترلالری وطریق بش دونم درویشلی قریه‌سندن شلوارلی اوغللری احمد وعیسی‌نك طام جوارنده طرفلری قره اوز وعلی کاشن اوغللری ودکرمن یول وطریق ایله محدود اللی دونم وکباز موقعنده طرفلری حضر وخیطه سنورنده‌کی یول وسولوکلی دره‌سی وطریق ایله محدود یکرمی دونم اشمه قصبه‌سندن قوجه عرب اوغلی حسینك طاقاق جوارنده طرفلری شریف افندی اوغلی وعبدالرحمن اوغلی ومصطفی وطریق ایله محدود اوچ دونم کسیك ترلا اشمه قصبه‌سندن حاجی محمد آغا کریمه‌سی عادیله ورثه‌لری حاجی خلیل ورضانك طاقاق جوارنده کائن طرفلری ترلا احمد اوغلی وبازارلی جاده‌سی وطرفینی حاجی خلیل ورضا وطریق ایله محدود اوتوز دونم وینه کوره قریه‌سنده ابراهیم حاجی یونس اوغلی بادملیك کنجر موقعنده کائن طرفلری ولی وحرمانیری وچای ایله محدود طقوز دونم بالاموطلی ترلا واوتپه موقعنده طرفلری حاجی یوسه اوغلی ومحمد زوجه‌سی وینه محمد زوجه‌سی وچای وطریق ایله محدود اون ایکی دونم ترلا وچنال چام موقعنده طرفلری حاجی عثمان افندی اوغللری وطرفینی طریق ایله محدود اون بش دونم ترلا وابه‌لی موقعنده کائن طرفلری اونباشی وآرق وطریق ایله محدود درت دونم ترلا قولاق قبا قریه‌سندن حاجی محمد اوغلی حسین افندینك دوومار موقعنده طرفلری حاجی محمد آغا وبکار اوغللری وقره‌جه اوغلی وشعبان ترلاسی وطریق ایله محدود اوتوز دونم ترلا وکوتی موقعنده کائن طرفلری حاجی سلیمان وباش چاوش اوغلی واوزون اوغلان وصبالی اوغلی علی ترلالری وطریق ایله محدود اون بش دونم ترلا قران قریه‌سندن اوکوز اوغلی حسینك عمریانی موقعنده کائن طرفلری کوسه‌لر ورمضان ونبی خواجه وطریق ایله محدود اون بش دونم کبیر موقعنده طرفلری اسمه قزی اوغلی واسماعیل افندی ترلالری وطریق ایله محدود اون ایکی دونم ونوتولك موقعنده طرفلری دره وقران وطرفینی طریق ایله محدود یدی دونم وتلکی اینی موقعنده طرفلری احمد ویول وعبدالله ومصطفی ترلالری وطریق ایله محدود بش دونم

- فکری -

مؤلفی — : جمال

— مابعد —

طالع اك آجی متعارنی کوستریور ، حیات بوکنجی تهدید ایلیوردی .

واپور مارسلیایه یاقلاشنجه فراش اضطرابندن قالقدی . پریشانی حالنه ظاهری بر انتظام ویردی . طبشاری‌یه چیقدیغی وقت ایلك ایشی ازمیره کیده‌جك واپوری تحقیق ایتمك اولدی .

افسوس مارسلیاده اوچ کون واپور بکله‌مدن کیتمك ممکن اوله‌میه‌جقدی ! . .

رفیقیله اوروشدیغی زمان ایسه ایکنجی بر تلغراف کندیسنی قارشولدی .

چارناچار اوکونلری تداوی ایدلمك . برآن اول ازمیره عزیمته انتظار ایتمك اوزره مارسلیاده مضطربانه امرار ایلیوردی .

الیان خسته‌لغنده هر وقتدن زیاده ابوینه متحسرانه ، نومیدانه عرض احتیاج ایلر . وجودی استیلا ایدن ضعفیتك کوکلنده بویله بر تأثیر رقت آکین پیدا ایلمسی طبیعی کیدر . فکری ده حال وموقعنی دوشوندکچه متأثر اولمقدن ، اره صره کوز یاشی دوکمکدن کندیسنی آله‌مامشدی .

اك شدید آرزوسی برآن اول ازمیره آتلمق ایدی . تداوی ایچون برمدت دها قالمسی حقنده کرك طبیبك ، کرك رفیقنك وقوعبولان وصایاسی کارکر تأثیر اولمیوردی .

کیده‌جکی کون صباحلین کندینی بر آز دها ای بولدی . رفیقنك التماساتی مهمسه‌یه‌رك برعزم قوی ایله کیتمکه حاضرلاندی .

اقشام اوزری فکری ازمیره کیدن واپورله دکز اوزرنده چالقانیوردی .

صباحدن حس ایتدیکی اثر صحت شمدی بسبتون ضایع اولمش ، وجودنده یکیدن بر قیرغنلق پیدا اولمشدی .

فکری اوکیجه‌یی ده آتشلر ایچنده کچیردی . ایرتسی کون بر آز کندیسنی طوپلایه‌رق کوکرته‌یه چیقمق ایسته‌دی . آجدیغی قاره قپوسندن کیرن شدید بر روزکار نحیف کنجی اوروکوتدی . اشاغی‌یه ایندی . قاره صالوننك بر کوشه‌سنه اوطوردی . برمدت جیبنده‌کی غزته‌یی چیقاروب مطالعه‌یه چالیشدی . حس ایتدیکی بر اضطراب درونی ایله آنی یانی باشنده‌کی ماصه اوزرینه براقه‌رق دوشونمکه باشلادی . بو روحی اکلندیرمك ایچون هرشیدن اولا ایدی .

کنج بر فکر برق آسا ایله ظلمتلرده ، ایدیلرده ماضی‌یی ، اومدفن شبابنی زیارت ایتدکجه حیاتی ایچون بر شرافت روحانیه اکتساب ایدیور . روحی بر تسلیهٔ جاویدانی ایله بر فضای معادنه پرواز ایدر کوریوردی .

اوزیارت ماضی امتداد ایتدی ، فکری فضای لایتناهی آمالك بر کوشه‌سنده ایلشوب قالدی . قبا بر سسله ایراد ایدیلان :

— مساعده‌کزله ؟! .

سوزلری فکری‌یی ایقاظه کفایت ایتمشدی .

قیافتندن کمی منسوبیندن اولدیغی اکلاشیلان بو آدم ، طبشاروده‌کی مسرت روزکاره دها زیاده معروض اولمامق ایچون قوشوب کله‌رك فکرینك برافدیغی غزته‌یی آلدی ، یانی باشنه اوطوردی . بو طرز مناسبله فکری ایله قونوشمغه باشلادیغی وقت کمینك طبیبی اولدیغی اکلاشلدی . خسته ایله دوقتور شمدی بولوشمشلردی .

دوقتور قارشوسنه چکیله‌جکی زمان فکری واپورك ازمیره نه وقت واصل اوله‌بیله‌جکنی صوردی . یارین اقشام اوزری اوراده بوله‌بیله‌جکنی اکلادی .

فکری بواوزون مدتی نصل کچیره‌جکدی ؟! . . بش التی سنه‌دنبری مهجوری اولان بر عالم بومدتك انقضاسنده پیش انظارنده آچیله‌جق . کندیسی اوکچن صباوت وشبابنی ایچنده بوله‌جقدی . هرشیئ کندوسنده قالان خیاللریله تطبیق ایدنجه ارچوق برفرق بوله‌جغنی ظن ایتدیکی ایچون . مألوف انظار اولان اویرلر شمدی عجبا نه‌قدر بیکانه طوره‌جقدی ؟ کیم بیلور حاله‌سنی . اوحامیهٔ حیاتی نه حالده بوله‌جقدی ؟ . . اوت . مطلقا آنك ایچون چاغریلیوردی ! . .

فکرنجه بدری اللی‌یی بولمش صاچی صقالی آغرمش ایدی ! . . یا جواد ؟ ! او یاراماز چوجق شمدی بر نوجوان اولمش . شبهه‌سز اصلاح حال ایلمشدی .

بوطاتلی دوشونجه‌لر ساعتلرجه فکرینك روحنی اشغال ایدییوردی . اوکیجه‌یی براز اسودکی حال ایله امرار ایتمشدی . صباحلین کچ وقت بتاغندن قالقدی . علی العجله کیندی . طوغریجه کوکرته‌یه چیقدی . واپور ازمیره یاقلاشمش ایدی . اورله ، قره بورون کثیف بر دومان ایچنده کوریلیوردی . براز صوکره قره بورون طولاشیله‌رق ازمیر کورفزینه ، آق دکزك ایکی قول طاغ آراسنده صیقشمش اوسینه سفیدینه کیرلمشدی . اوته‌دنبرو ساحل بوینجه کوریلن دومان بوراده دها زیاده کثافت پیدا ایلمشدی .

فکرینك نور نظری اودومانلر ایچنده طاغ اتکندن ساحل بوینجه بووارله‌رق کندی خانه‌لرینی تحری ایلیوردی .

افلاکه سرچکن برکومه سروولر نشانکاه اتخاذ ایدیله‌رك اورادن بر آز اشاغی وبر ازصول جهته کیدیلنجه کندی محله‌لری بوله‌جقدی .

یارم ساعت صکره واپور لیمانه کیرمش ، فکری اشیاسیله قوردونه چیقمش ، بر عربه ایله خانه‌سنه طوغری ایلرولمشدی . کوکلنده غریب بر حس استعجال ، فکرنده بیوك بر تحیر حکم سوریوردی . ازمیرك اوسورکلی یاغمورلری باش کوستردیکندن شدید بر روزکار ایله یاغمور دانه‌لری عربه‌نك پنجره‌سنی قامچلیوردی .

براز صوکره عربه صوقاقلرینك باشنده طوردی . کنج عربه‌دن ایندی . چانته‌سنی عربه‌جی‌یه ویره‌رك کمال استعجال ایله خانه‌لرینه طوغری یوریوردی .

فکری شمدی قاپو اوکنده بکلیوردی قاپویی اوروشنه مقابل هنوز ایچرودن برسس ظهور ایتمامشدی .

اوضربه‌یی برقاچ دفعه‌لر تکرار ایتدی . هیهات ! نه‌سس ، نه صدا ! . .

یاغمور اولانجه شدتیله دوام ، اورته‌لقده یالکز آنك کورلتیسی حکم فرما اولیوردی . فکری نومیدانه قپونك مردیوانلرنده توقفله یاغمور دانه‌لرینك سقوطندن قوپان فریادی دیکلیوردی . اواثناده قارشوسنده‌کی خانه‌نك قپوسی آچلدی . برتلاش بر آدم چیقه‌رق کمال سرعتله ایلرولمکه باشلادی . فکری سلندی . حریف کندیسنی مجبور توقیف ایدن بو خطابدن هیچ خوشلانمیه‌رق فکرینك سؤاله قارشی قیصه‌جق :

— بر اختیار قادین وار !

جوابنی ویره‌رك کمال استعجال ایله یولنه دوامه قویولدی .

فکری تکرار قپویه یاپشدی . بو دفعه دها شدتله اورمغه باشلادی . درندن برسس :

— کیم او ؟ . .

صوریوردی . فکرینك :

— بنم ! . .

صداسی کندیسنی طانیتمغه کفایت ایتمدی . کنج بکله‌مکدن مضطرب برادا ایله :

— بنم ، آچك ، فکری ! . .

جواب مؤکدینی ویردی .

— فکری ، آه فکری ! . .

فریادی برقاچ دفعه‌لر خانه‌نك ایچنده عکس انداز اولدقدن صوکره کوچ حال ایله قپو آچلدی .

(مابعدی وار)